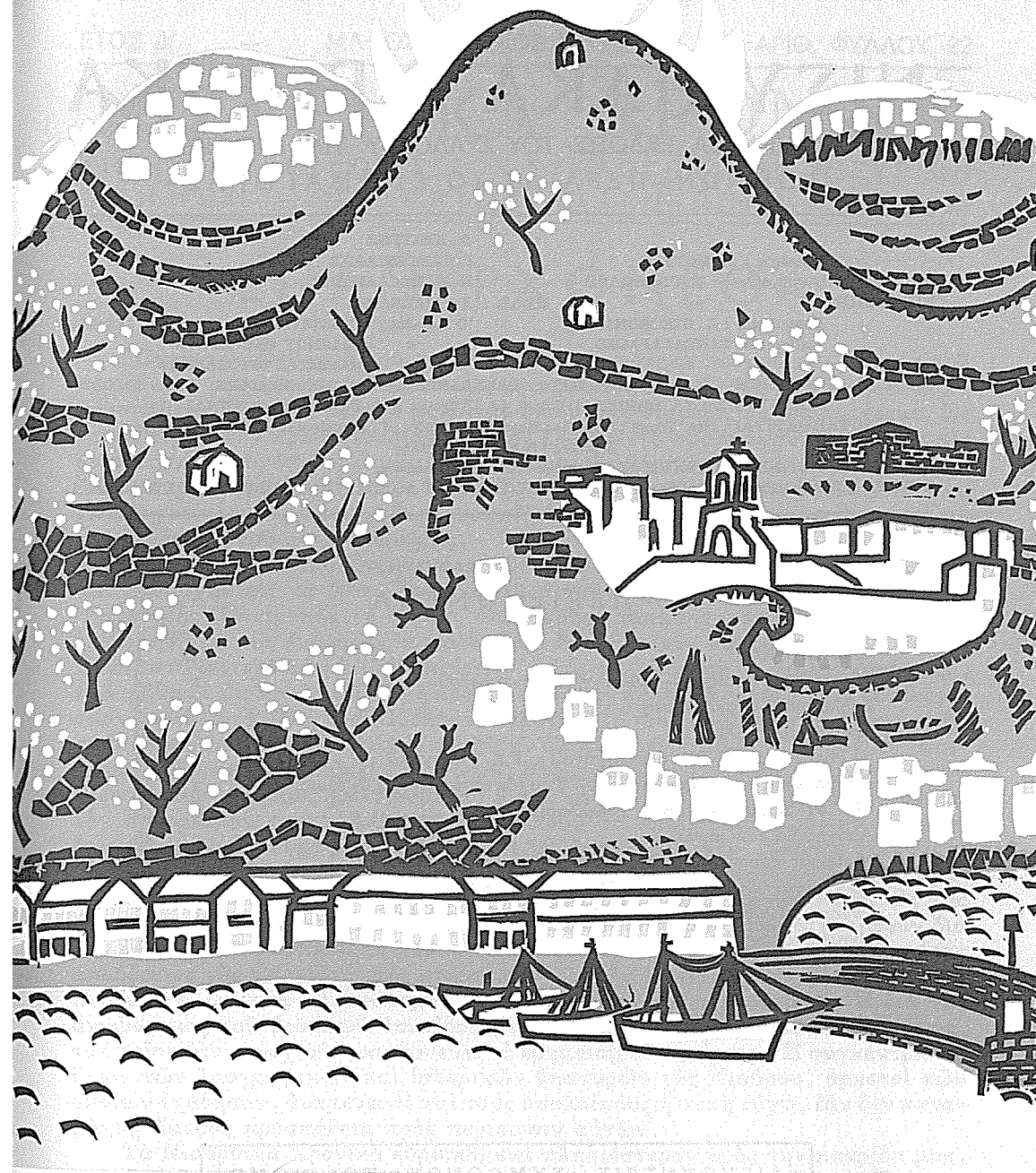

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΚΔΟΣΙΣ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΕΤΟΣ 40^Ν ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1958 ΤΕΥΧΟΣ 22

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΡΑΙΩΣ «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»

Πρόεδρος : **Κ. ΜΟΥΡΑΣ**
ΕΚΔΟΤΙΚΗ 'Αντιπρόεδρος : **Κ. ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ**
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γραμματεὺς : **Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ**
Ταμίας : **Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ**

Δ. ΚΕΝΤΡΗΣ
Ι. ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΗΣ
Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
ΜΕΛΗ : **Α. ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ**
'Ο Πρόεδρος «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ» 'Αθηνῶν
» » «ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ» »
» » «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΡΜΙΑΝΗΣ» »

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : **Κ. ΜΟΥΡΑΣ - ΠΑΥΛ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ - Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ**
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : **ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ** ἀριθ. 46, Γ' δροφος ἀριθ. Γραφ. 110 — ΑΘΗΝΑΙ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ : Νέα Ὑόρκη : **Ἰάκωβος Καραβάκης. Ρόδος : Γ. Κουμέντος. Κῶς : Α. Παλιθίδης**
Νίσυρος : **Νικ. Διακομιχάλης**
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ : **Ι. Παυλίδης — Π. Γ. Σακελλαρίδης**
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60— ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 3— ΑΕΡΟΠ. ΑΠΟΣΤ. ΔΟΛΛ. 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπανερχόμεθα	Σελ. 1
Τῆς ἀγάπης (ποίημα)—Συλλογὴ Ἀ. Κοντοβεροῦ	» 2
Συλλογικαὶ ἀνακοινώσεις	» 3
Κρίσεις καὶ σχόλια	» 6
Ἡ νῆσος Νίσυρος—Ὑπὸ καθηγητοῦ κ. Γ.Κ. Γεωργαλᾶ	» 9
Λαογραφικὰ σύμμεκτα Νισύρου—Ὑπὸ Μητροπολίτου Κῶ Ἐμμανουήλ	» 22
Ἀπ' ὅτι θυμᾶμαι—Ὑπὸ Ν. Σακελλαρίδου	» 25
Λαογραφία τῶν μηνῶν	» 26
Νισύρικες παροιμίαι—Συλλογὴ Σταμ. Κουρζῆ	» 26
Τὸ χρονικὸ τῆς κατοχῆς τῆς Νισύρου—Ὑπὸ Ν. Κουμέντου	» 27
Ἱστορικὰ ἔγγραφα Νισύρου—Ἐπιμέλεια Κ. Σακελλαρίδου	» 30
Νισυριακοὶ ἀντίλαλοι	» 16α

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ ΝΟΜΩ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σύλλογος Νισυρίων «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: Γ. Αὐγερόπουλος - Κρατέρου - 24

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ «Ο Γ Ν Ω Μ Α Γ Ο Ρ Α Σ»

ΕΠΑΝΕΡΧΟΜΕΘΑ

Όταν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1955 ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας Νισυριακά Χρονικά, ἔχαιρετίσθη ἀπὸ ὅλους μας ὡς μία καλὴ προσπάθεια, ἡ ὁποία μὲ τὴν βοήθειαν ὅλων μας διαρκῶς θὰ ἐκαλυτέρευε. Σὲ ὅσους εἶχαν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογὴν, παρ' ὅλες τὶς ἀντιξοότητες τὶς ὁποῖες ὠρισμένως παρουσίαζε μία τέτοια προσπάθεια, ἀξίζει ἔπαινος. Κατῶρθωσαν μὲ τὴν ἐπιμονὴν των νὰ κρατήσουν τὴν ἔκδοσιν ἐπὶ ἓνα ὁλόκληρον χρόνον, ὥστε νὰ δημιουργηθῇ ὑποχρέωσις εἰς ὅλους μας ἡ συνέχισις τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μας.

Τὸ νέον Δ.Σ. τοῦ Γνωμαγόρα ἠθέλησε νὰ δώσῃ μεγαλυτέραν σημασίαν καὶ προσοχὴν εἰς τὰ Νισ. Χρονικά. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισε τὸν καταρτισμὸν Ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία, ἀποτελοῦσα ἀνεξάρτητον Ὀργανισμόν, νὰ ἐπιμεληθῇ τὰ τῆς ἐκδόσεως κατὰ τρόπον θετικώτερον καὶ πλέον ἀποδοτικόν. Πράγματι κατηρτίσθη μία Ἐπιτροπὴ ὅσον τὸ δυνατόν ἀντιπροσωπευτικὴ, ἔθεωρήθη δὲ ὡς καλὸς οἶωνός ἡ προθυμία μὲ τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθησαν τὸν διορισμὸν των ὅλα τὰ μέλη της. Οὐδέποτε παρετηρήθη τόση προθυμία εἰς Νισυριακὴν συγκέντρωσιν, ὅση εἰς ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν κατηρτίσθη ἡ Ἐκδοτικὴ Ἐπιτροπὴ. Ὁμόφωνος ὑπῆρξεν ἡ γνώμη, ὅπως τὰ Νισ. Χρονικά συνεχίσουν τὴν ἔκδοσιν των διαρκῶς βελτιούμενα, ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὸν προορισμὸν των. Ἀλλὰ τί ἐπιδιώκουν τὰ Νισυριακά Χρονικά; Καίτοι ἐπανειλημένως ἐγράφη δὲν ζημιώνει νὰ ἐπαναλάβωμεν. Σκοπὸς των εἶναι νὰ παρακολουθήσουν ὅλα τὰ ζωτικὰ ζητήματα τοῦ νησιοῦ μας, καὶ μὲ συνεργασίαν μὲ τὶς τοπικὰς μας Ἀρχάς, νὰ καταβάλουν πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὰς Δημοσίας Ἀρχὰς διὰ τὴν προώθησιν καὶ ἐπίλυσιν αὐτῶν. Νὰ ἀσχοληθοῦν διὰ τὴν ὁδοδὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν συμπατριωτῶν μας διὰ τῆς καλυτέρας ἀποδόσεως τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας, τῆς ἀλιείας καὶ ἐν γένει τῆς ἀναπτύξεως ὅλων τῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων τοῦ νησιοῦ μας. Ἡ διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μείωσις τοῦ μεταναστευτικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον ἐὰν συνεχισθῇ, κινδυνεύει νὰ ἐρημώσῃ τὸ νησί μας. Ἡ συγκέντρωσις ὅλων τῶν λαογραφικῶν καὶ ἱστορικῶν θησαυρῶν τῆς Νισύρου, ἀρκετοὶ τῶν ὁποίων ἐχάθησαν, ἀναμένει δὲ καὶ τοὺς ὑπολοίπους ἡ αὐτὴ τύχη, ἐὰν δὲν καταβληθῇ ἄμεσος προσπάθεια πρὸς περίσωσιν αὐτῶν.

Τὰ Νισυριακά Χρονικά εὐρισκόμενα πλησιέστερον πρὸς τὴν πατρίδα μας, φιλοδοξοῦν ἐπίσης νὰ ἀποτελέσουν τὸν συνδετικὸν κρίκον μεταξὺ τῆς Νισύρου καὶ τῆς μεγάλης Νισυριακῆς Παροικίας τῆς Ἀμερικῆς, τὰ μέλη τῆς ὁποίας θὰ κατατοπιζοῦν μὲ ὅλα τὰ ἐνδιαφέροντα ζητήματα τῆς Νισύρου, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν, λόγῳ τῆς μακρόχρονης ἀπουσίας των καὶ τῆς μεγάλης ἀποστάσεως πού τὰ χωρίζει. Ἡ ἐπιτυχία ὅλων αὐτῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἔργον μόνον τῶν μελῶν τῆς Ἐκδ. Ἐπιτροπῆς. Ἀνάγκη νὰ συμβάλουν ὅλοι οἱ δυνάμενοι. Καὶ πρῶτον οἱ Τοπικὰς μας Ἀρχές ὀφείλουν νὰ ἐκπονήσουν ἓνα πρόγραμμα τῶν ἀναγκαιούτων ἔργων, εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ὁποίου θέλομεν βοηθήσει διὰ τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ τῆς παρακολουθήσεως εἰς τὰς ἀρμοδίας Κρατικὰς Ὑπηρεσίας. Οἱ διάφορες τοπικὲς Ὀργανώσεις νὰ φέ-

ρουν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ προβλήματα πού τις ἀπασχολοῦν, ὥστε νὰ ἐπιτυχάνωνται αἱ καλύτερες δυνατὲς λύσεις. Ἀπὸ τὸν Γνωμαγόρα τῆς Νισύρου, καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τῆς Σχολῆς μας ἀναμένομεν νὰ ἀποδυθοῦν εἰς μίαν πραγματικὴν σταυροφορίαν, διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ διάσωσιν τοῦ ἱστορικοῦ καὶ λαογραφικοῦ πλούτου τῆς Νισύρου. Ἐὰν ἡ περισυλλογὴ καὶ ἡ διάσωσις αὕτῃ δὲν γίνῃ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, πού ζοῦν ἀκόμῃ συμπατριῶται μας δυνάμενοι νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν, τότε δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἀργότερον. Εἰς ἐκείνους πού θὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, συνιστῶμεν τὴν μελέτην τοῦ ἄρθρου τοῦ Δωδεκανησίου ἐπιστήμονος κ. Ἀναστ. Καραναστάση, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 τεῦχος τῶν Νισ. Χρονικῶν.

Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία τοῦ περιοδικοῦ. Δηλαδή διὰ νὰ ἐπιτύχουν πλήρως τὰ Νισ. Χρονικὰ ἀνάγκη νὰ γίνουν Οἰκονομικὸς Ὁργανισμὸς ἀνεξάρτητος, διὰ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἱκανότης ὅχι μόνον νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς, ἀλλὰ νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ τὴν δράσιν του εἰς ἄλλους τομεῖς. Οἱ πρῶτες ἐνδείξεις ὑπῆρξαν ἐνθαρρυντικῆς. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν μας τόσον οἱ ἐδῶ δυνάμενοι, ὅσον καὶ ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες μας τῆς Ἀμερικῆς ἔσπευσαν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς αὐτήν. Τὰ γράμματα τὰ ὁποῖα συνώδευσαν τὶς οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις ἦσαν τόσον συγκινητικὰ, ὥστε νὰ μᾶς τονώνουν εἰς τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν ἀνελάβαμεν. Ἡ Ἐκδοτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι βεβαία ὅτι παρόμοιες ἐκδηλώσεις θὰ συνεχισθοῦν, ἐλπίζει δὲ ὅτι καὶ ὁ Γνωμαγόρας Ἀμερικῆς δὲν θὰ ἀδιαφορήσῃ. Ἀναγνωρίζομεν τὶς ἀνάγκας τοῦ ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν προορισμὸν του, ἀλλὰ γνωρίζομεν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς κάθε Νισυριακόν. Διὰ τοῦτο εἴμεθα βέβαιοι ὅτι μὲ τὴν καλὴν θέλησιν πού διακρίνει τόσον τὴν διοίκησιν ὅσον καὶ τὰ μέλη του, θὰ ἐξευρεθῇ τρόπος νὰ μὴ ὑστερήσῃ εἰς μίαν παννισυριακὴν ἐκδήλωσιν. Ἐὰν ὅλα αὐτὰ πραγματοποιηθοῦν, τότε ἡ ἐπιτυχία θὰ εἶναι πλήρης καὶ ἡ τιμὴ δὲν θὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς ὀλίγους, ἀλλὰ εἰς τὴν ὁλότητα.

x

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Ἀπὸ τὴν συλλογὴν ΛΑΖΑΡΟΥ ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΥ)

Πὸ τὸ πρωτὶ σηκώνομαι, ὁ στοῦ ἀγαπῶ πηγαίνω
 κι' ὁ ἀγαπῶ μὲ πάνταξε μέσα στοῦ σταυροδρομί.
 Κι' ἐγὼ τὸ μῆλο τοῦ δῶκα καὶ κεῖνος τὸ βαστάει,
 κι' εἰς τὸ λαιμό μου τὸ βάλει καὶ στοῦ χωριὸ πηγαίνω,
 κι' εἰς τὸ χωριὸ χορὸν ἡῦρα, κι' ἐπίασε καὶ χορεύει.
 Γλυκὸς βοριᾶς ἐφύσησε κι' ἐπῆρε μου τὴ σκέπη,
 κι' ἡ μάνα του μὲ ξάνευε ἀπὸ τὸ παραθύρι.
 «Κόρη, καὶ ποιὸς σοῦ τό δῶσε τοῦ γιοῦ μου τὸ βοτάνι;»
 «Ὁ γυιὸς σου μένα τό δῶκε, γυναικα θὰ μὲ πάρῃ,
 γυναικα καὶ ἐδλοητικὴ καὶ μὲ χρυσὸ στεφάνι».
 «Κακὴ ὥρα στοὺς γάμους σου κακὴ ὥρα ὅσαις χαραῖς σου
 κι' ἀστροπελέκι καὶ φωτιά νὰ πέσῃ σταῖς αὐλαῖς σου».
 Κι' ἡ κόρη ἦτο φρένιμη, φρένιμα πηλοήθη.
 «Στανιό σου πεθερά μου σαι στανιό σου νύφη σοῦ μαι,
 στανιό σου τὸν καλὸ σου γυιὸ ἄντρα θὰ τὸν ἐπάρω·
 ἐδῶ πέρα κι' ἀντίπερα κάθονται οἱ μαστόροι
 καὶ κάμ' ἀργυρο-λέσιδο, νὰ δέσης τὸν ὕγιό σου·
 κι' ἂν ἔρτω γὼ καὶ λύσω τον, εἶναι ντροπὴ δική μου,
 κι' ἂν ἔρτ' ἐκεῖνος κι' εὔρη με, πάλε χαρὰ δική μου».

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΕΜΠΟΡΕΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΑ ΘΕΡΜΙΑΝΗ

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον συνεδριάσαν ἐκτάκτως σήμερον τὴν 5ην ἀρξαμένου μηνὸς Αὐγούστου 1934 καὶ περὶ ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν ἐν τῇ τακτικῇ αἰθούσῃ, τῶν συνεδριάσεων, τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Δημάρχου πρὸς ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ τε καὶ σύμπαντος τοῦ Δήμου Ἐμπορείου (Νισύρου) πρὸς τὸν ἐν Νέα Ὑόρκη Ἀμερικῆς Σύλλογον τοῦ Δήμου Ἐμπορείου

«ΠΑΝΑΓΙΑ ΘΕΡΜΙΑΝΗ»

Ἀπεφάσισε παμψηφεί τὰ ἑξῆς:

1ον.- Τὸ Δημαρχοσυμβούλιον, μετὰ σύμπαντος τοῦ Δήμου Ἐμπορείου, θεωρεῖ καθήκον αὐτοῦ ἀπαραίτητον νὰ εὐχαριστήσῃ θερμῶς τὸν ἀξιότιμον Σύλλογον τοῦ Δήμου Ἐμπορείου «ΠΑΝΑΓΙΑ ΘΕΡΜΙΑΝΗ» διὰ τὴν ἔνθερμον καὶ πολύτιμον ὑποστήριξιν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν συνεχίζει, ἰδίως εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα τῆς Κοινότητος Ἐμπορείου καὶ τὰς ἐκκλησίας.

2ον.- Τὸ Δημαρχοσυμβούλιον συνειδὸς τὴν πολλὴν πρὸς τὸν τόπον στοργὴν τοῦ προρρηθέντος ἀξιότιμου Συλλόγου καὶ τὰς χρηματικὰς θυσίας τὰς ὁποίας οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν οἰκονομικὴν κρίσιν, τὴν δυσχεραίνουσιν τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, ἀδιστάκτως χορηγεῖ, ὡς λ.χ. τὴν ἐκ δέκα χιλιάδων (ἀριθ. 10.000) ἰταλικῶν λιρεττῶν ἀποστολὴν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν καὶ γενικῶς τὰς πολλαπλὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ πρὸς τὴν Κοινότητα Ἐμπορείου, προβαίνει αὐθόρμητον, ὅπως ὑποβάλῃ τῷ ἀγαθοεργῷ Συλλόγῳ τὴν διάπυρον εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ τε καὶ σύμπαντος τοῦ Δήμου Ἐμπορείου (Νισύρου) καὶ συγχρόνως ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς

ΜΕΓΑΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ

τῆς Κοινότητος Ἐμπορείου καὶ

ΠΟΛΥΤΙΜΟΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΝ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΑΥΤΗΣ.

Ἐν Ἐμπορείῳ Νισύρου, τῇ 5 Αὐγούστου 1934.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Γεώργιος Ξανθός

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Σταμάτης Μιχαηλίδης

Ἰωάννης Σύμπλης

Γεώργιος Κοριτσιδης

Χρήστος Γεωργαλάς

Ἀριστοτέλης Πατούρης

ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον Σελὶς πρακτικοῦ 593.

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀριστ. Ἰακωβ. Πατούρης

Πρωτότυπον εὑρηται κατατεθειμένον ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου.

Ἡ νέα Διοίκησης τοῦ Λιμενικοῦ Συλλόγου Νισύρου ὁ «ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ»

Ἐκ Νισύρου ἀνγγέλθη ὅτι κατὰ τὰς διεξαχθεῖσας ἀρχαιρεσίας τῆς 6-7-58 τοῦ Λιμενικοῦ Συλλόγου Νισύρου ὁ «Ἅγιος Σάββας» πρὸς ἀνάδειξιν νέου Δ.Σ. ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι:

Πρόεδρος:	Φίλιππος Ι. Φιλίππου
Ἀντιπρόεδρος:	Νικόλαος Ι. Φραντζῆς
Ταμίας:	Χριστοφῆς Ν. Κορωναῖος

Σύμβουλοι:

Νικόλαος Ι. Μίχαλος, Χαράλαμπος Διακομιχάλης, Κων/τίνος Γ. Χατζηνικολάου,
Ἰωάννης Χ. Σακκαλῆς, Ἰωάννης Β. Κακακίος.

Τὰ «Νισυριακὰ Χρονικὰ» συγχαίρουν τὸ νέον Δ.Σ. καὶ εὖχονται εἰς αὐτὸ εὐόδωσιν τοῦ ἔργου του.

Σύλλογος «Ἁγ. Ἰωάν. Θεολόγος» Ἀθηνῶν

Κατὰ τὴν Κυριακὴν 15ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἔλαβε χώραν ἡ τακτικὴ ἑτησίᾳ γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Συλλόγου μας μὲ θέματα: Λογοδοσίαν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Δ.Σ., Ἀρχαιρεσίας καὶ λήψιν διαφόρων ἀποφάσεων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Ἰωάννης Μιχ. Καμπαλούρης, λογοδοτῶν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Δ.Σ., ἐτόνισεν ὅτι κατεβλήθη κάθε προσπάθεια ὅπως συνεχισθῇ ἡ δράσις τοῦ Συλλόγου τόσον εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ ψυχαγωγικὸν τομέα ὅσον καὶ εἰς ἀγαθοεργίας καὶ ἄλλας συναφεῖς ἐκδηλώσεις. Οὕτω συνεχίσθη ἡ ἀπονομὴ τοῦ «Θεολογίου Βραβείου» πρὸς τοὺς ἀριστεῖς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Νικιῶν Νισύρου, διετηρήθη στενὴ ἐπαφὴ καὶ σχετικὴ συνεργασία ἐπὶ διαφόρων θεμάτων μὲ τὰς Ἀρχὰς τῶν Νικιῶν καὶ τὸν ἐν Ἀμερικῇ ὁμώνυμον Σύλλογον, ἐπροικοδοτήθη βάσει τοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως θεσμοῦ προικοδοτήσεων, ἓνα κοριτσάκι εἰς Νικιά, ὠργανώθησαν δύο ἐκδρομαὶ διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν Μελῶν, ἐτελέσθη ἡ ἑορτὴ τῆς Βασιλόπιττας καὶ ἡ ἑτησίᾳ Ἑορτὴ τοῦ Συλλόγου, γενικῶς δὲ τὸ Δ.Σ. ἐμερίμνησε διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν τακτοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ. Ἡ ἔκθεσις τοῦ γενομένου διαχειριστικοῦ ἐλέγχου ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν, ἐξελέγη τὸ κάτωθι νέον Διοικ. Συμβούλιον:

Πρόεδρος:	Ἰωάννης Μιχ. Καμπαλούρης
Ἀντιπρόεδρος:	Νανσικᾶ Πασχ. Τσουκαλᾶ
Γεν. Γραμματεὺς:	Νικόλαος Γ. Κόκκινος
Ταμίας:	Γεώργιος Κ. Σιλβέστρος
Σύμβουλοι:	Εἰρήνη Γ. Κοντονικολάου
	Κωνσταντῖνος Ἱερομνήμων
	Δημήτριος Ν. Νικητιάδης

Ἐπίσης ἀνεκοινώθη ἡ πρότασις τοῦ ἀδελφοῦ ἐν Ρόδῳ Συλλόγου ἡ «Πορφύρις» περὶ ὀργανώσεως ἐκδρομῆς εἰς Νίσυρον κατὰ Αὐγούστον μῆνα καὶ ἐκλήθησαν τὰ Μέλη νὰ μετᾶσχουν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Θ. Θεοχαρίδης εἰσηγήθη τὸ θέμα τῆς ἀγορᾶς ἀκινήτου τῆς Ἐκκλησίας Νικιῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Σύλλογον τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν, συνεκροτήθη ὁμοφώνως Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Νικολάου Γιαννάκη, Ἰωάννου Καραγεωργίου καὶ Νικολάου Ἱερομνήμονος, ἧτις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γ. Γραμματέως τοῦ Συλλόγου, θέλει προβῇ εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀγοράν, συνεννοουμένη μετὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Νικιῶν.

Δωδεκανησιακὸς Σύλλογος Νισυρίων «Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΘΕΡΜΙΑΝΗ»

Πρὸς τὰ «Νισυριακὰ Χρονικά»

Ἐνταῦθα

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Παρακαλοῦμεν ὅπως δημοσιεύσητε εἰς τὸ ἔγκριτον Ὑμῶν Περιοδικὸν τὴν κάτωθι ἀγγελίαν:

«Ὁ Νισυριακὸς Σύλλογος «Ἡ Παναγία ἡ Θερμιανὴ» ἐπραγματοποίησε καὶ ἐφέτος εἰς τὰς 13 Ἰουλίου τὴν ἀποφασισθεῖσαν θερινὴν ἐκδρομὴν τοῦ εἰς τὴν παραλίαν τῆς «Λούτσας».

Παρευρέθησαν εἰς αὐτὴν 122 ἄτομα, Μέλη καὶ φίλοι τοῦ Συλλόγου.

Ἡ μετάβασις καὶ ἡ ἐπιστροφή ἐγένετο διὰ 3 Πούλμαν. Ἡ ἱκανοποίησις, ἡ χαρὰ καὶ τὸ κέφι τῶν ἐκδρομῶν ὑπῆρξαν ἀπόλυτα. Θεωροῦμεν ὑποχρεωσίν μας νὰ σημειώσωμεν μεταξὺ τῶν ἐκδρομῶν μας καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Σεβαστοῦ μας καὶ ὑπεργήρου πατριώτου Γεωργίου Ζούνη».

Εὐχαριστοῦντες ὑμᾶς

Διατελοῦμεν

Ὁ Πρόεδρος

Ἀλ. Καράλης

Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Μ. Βλαχάκης

Ἐξωραϊστικὴ Ἐπιτροπὴ Μανδρακίου.

Ἐν Μανδρακίῳ Νισύρου τῇ 16ῃ Ἰουνίου 1958

Πρὸς

Τὸν Ἀγαθοεργὸν Σύλλογον Νισυρίων

«Ὁ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»

Νέαν Ὑόρκην

Ἀγαπητὲ κ. Πρόεδρε,

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3/25-2-1956 ἐπιστολῆς μας, σχετικῆς μὲ τὰς Παλαιὰς Νισυριακὰς ἐνδυμασίας, εὐρισκόμεθα εἰς τὸ εὐχάριστον σημεῖον νὰ Σᾶς γνωρίσωμεν, ὅτι, κατόπιν πολλῶν κόπων καὶ προσπάθειῶν, κατωρθώσαμεν νὰ ἀποκτήσωμεν 2 σχεδὸν πλήρεις παλαιὰς Νισυριακὰς ἐνδυμασίας γυναικείας (ἀποτελουμένης ἀπὸ 2 κόκκινα ἐξωτερικὰ φουστάνια, 2 ἐσωτερικά, 2 γελέκια, 2 σφιώματα καὶ 2 ζεύγη πασοῦμια κόκκινα) καὶ 3 ἀνδρικὰς ἐλλιπτεῖς (ἀποτελουμένης ἀπὸ 3 βράκες, 3 ἐσώβρακα, 3 ζεύγη κάλτσες πλεκτὲς καὶ 2 ζεύγη παπούτσια) κεντημένες ὅλες ἀπὸ τὰ κορίτσια τῆς Ἀγροτολέσχης κατὰ παλαιὰν ἀπομίμησιν.

Αἱ ὡς ἄνω ἐνδυμασίαι ἐκόστισαν συνολικῶς Δρχ. 2.166,00.

Πρόκειται δὲ νὰ παραδοθοῦν αὗται εἰς τὴν Δημαρχίαν ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος, ὅπου καὶ θὰ φυλάττωνται ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ εἰς ἰδιαιτέρον μέρος.

Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ παραθέσωμεν κατωτέρω, πρὸς ἐνημέρωσιν, τὴν ὅλην κίνησιν τῆς Διαχειρίσεως τῆς Ἐξωραϊστικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ Ἰανουάριον 1956 μέχρι Ἰούνιον 1958.

Εἰς π ρ ᾶ ξ εἰ ς :

1. Ἀπὸ ὑπόλοιπον παλαιᾶς διαχειρίσεως	Δρχ.	648,90
2. » ἐνίσχυσιν Γνωμαγόρα Ἀμερικῆς, Δόλλ. 75	»	2235,00
3. » χοροεσπερίδας	»	681,00
	Δρχ.	3564,90

Δ α π ᾶ ν α ἰ :

1. Ἐξωραϊσμὸς τοῦ παραπλευρώς τοῦ Μηχανοστασίου χώρου	Δρχ.	1270,00
2. Βιβλία διαχειρίσεως, γραφ. ὕλη καὶ ταχυδρ. τέλη	»	128,90
3. Παλαιαὶ Νισυριακαὶ ἐνδυμασίαι	»	2166,00
	Δρχ.	3564,90

Διαβίβαστε παρακαλοῦμεν τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς μας εἰς τὸ περὶ Ὑμᾶς Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ἀπόστ. Μαστρογιάννης

Κοινοιποίησις

Ἀγαθοεργὸν Σύλλογον Νισυρίων

«Ὁ Γνωμαγόρας» - Τμῆμα Ἀθηνῶν-Πειραιῶς

Μετὰ πατριωτικῶν ἀσπασμῶν

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Νικ. Διακομιχάλης

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ὁ Ἰσολογισμὸς τῶν «Ν.Χ.»

Εἶναι σκόπιμον νὰ ἀναφέρωμεν τὰ συμπεράσματα ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν μελέτην τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸ 21ον τεῦχος τῶν «Ν.Χ.» Ἰσολογισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Γενικὴ εἶναι ἡ καθυστέρησις τῆς ἐξοφλήσεως τῶν συνδρομῶν, τόσον διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Ἑσωτερικοῦ ὅσον καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Εἶναι περιττὸ νὰ τονίσωμεν τὴν σημασίαν ποὺ ἔχει διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ν.Χ.» τὸ βασικὸ τοῦτο φαινόμενον. Νὰ σκεφθῶμεν νὰ ἀποδώσωμεν τὴν παράλειψιν τῶν συνδρομητῶν μας κατὰ μέγιστον ποσοστὸν εἰς ἀμέλειαν; Ἡ συνδρομὴ ἡ ἐτήσια εἶναι τόσον μικρὰ ποὺ τὸ μέγιστον τῶν συνδρομητῶν μας εἶναι εὐχερὲς νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῆς ἐγκαίρως καὶ νὰ συμβάλῃ κατὰ τὸ ἐλάχιστον ποσοστὸν εἰς τὴν ὁμαλὴν ἔκδοσιν τῶν «Ν.Χ.» τὰ ὁποῖα ὅπως πιστεύομεν καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ προσφέρουν σπουδαιότητα τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς γενετείρας μας.

Οὕτε τὸ δικαιολογητικὸν ὅτι δὲν ὠχλήθησαν δι' εἰδικοῦ εἰσπράκτορος εἶναι ἐπαρκὲς διὰ τὴν παράλειψιν τῆς πληρωμῆς τῶν συνδρομῶν, καθ' ὅσον πιστεύομεν ὅτι ἡ καλὴ θέλησις καὶ ἡ στοιχειώδης πρὸς αὐτὴν συνέπεια, εἶναι ἱκανὴ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν μιᾶς υποχρεώσεως, ἐνὸς καθήκοντος.

Μεταξὺ τῶν οἰκονομικῶν ἐνισχυτῶν τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ν.Χ.» δὲν βλέπομεν τοὺς πολυπληθεῖς Συλλόγους τῶν Νισυρίων τόσον εἰς τὴν Νίσυρον ὅσον καὶ

ἐκτὸς τῆς Νισύρου, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, Ἀθήνας καὶ Ρόδον.

Ἐξαιρέσει τοῦ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ» Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος χρηματοδοτεῖ μερικῶς τὴν ἔκδοσιν, ὁ Δῆμος Μανδρακίου Νισύρου προσέφερεν πρὸ διετίας περίπου τὸ συμβολικὸν ποσὸν τῶν 500 δραχμῶν καὶ τὸ τοπικὸν Τμήμα Νισύρου τοῦ Συλλόγου ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ τὸ ποσὸν τῶν 150 δραχμῶν, οὐδεμίᾳ ἄλλῃ Ὁργάνωσις Νισυρίων ἤλθεν ἀρωγὸς τῆς ἐκδοτικῆς προσπάθει-
ας ἡ ὁποία ἄς λεχθῇ ἄλλην μίαν φορὰν ἐχαρακτηρίσθῃ πανταχόθεν μὲ τὰ πλέον ἐπαινετὰ σχόλια καὶ ἀνεγνωρίσθῃ γενικῶς τὸ μέγεθος τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας προσφέρει πρὸς τὴν Νίσυρον, διὰ τὴν πρόδον τῆς ὁποίας ἐργάζονται καὶ ὁ Δῆμος καὶ αἱ Κοινότητες καὶ οἱ Σύλλογοι τῆς Ἀμερικῆς, Ἀθηνῶν, Ρόδου καὶ Νισύρου. Τὸ μέγεθος τῆς παραλείψεως ταύτης ἀφίνομεν νὰ ἐκτιμῇ ἕκαστος κατὰ τὴν κρίσιν του.

Φωτεινὸν σημεῖον διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ν.Χ.» εἶναι ἡ συμβολὴ ἡ πρόθυμος ἐνὸς ἀριθμοῦ τῶν συμπατριωτῶν μας, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἔκδοσις εἶχε τὴν ἀπήχησιν τὴν ὁποίαν ἀνέμενον ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι μὲ κόπους καὶ θυσίας ἐργάζονται ἀόκνως διὰ τὴν συνεχῆ βελτίωσιν τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀπὸ ἐκδόσεως εἰς ἔκδοσιν. Τὸ ὅτι εὐρέθησαν ἄρκετοὶ Νισυριοὶ καὶ ἐνίσχυσαν οἰκονομικῶς τὸ Περιοδικόν, ἀποτελεῖ ἐλπίδα ὅτι τὸ περιοδικόν θὰ τύχῃ τῆς γενικῆς ἐνισχύσεως καὶ ὅτι θὰ δυναθῇ νὰ συνεχίσῃ ἀπροσκόπτως τὴν ἔκδοσιν του πρὸς τὸ καλὸν τῆς Νισύρου.

Γνωμαγόρας Ἀμερικῆς

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σὰς καθιστῶμεν γνωστὸν ὅτι ὁ Γραμματεὺς κ. Π. Σακλαρίδης παραιτεῖται τῶν καθηκόντων του λόγῳ μεταφορᾶς του ἐκ Νέας Ὑόρκης πρὸς Φλώριδα. Ἐπίσης παραιτεῖται τῶν καθηκόντων τοῦ Ταμίου ὁ κ. Ν. Κουλιανίδης λόγῳ ἐπιστρατεύσεως.

Κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ κατόπιν ψηφίσεως τῆς ὁλομελείας τοῦ Συλλόγου, τὰ μὲν καθήκοντα Γραμματέως ἀναλαμβάνει ὁ κ. Μιχαὴλ Σακλαρίδης τὰ τοῦ Ταμίου ὁ κ. Γ. Κλεόπουλος. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι τυγχάνουν Σύμβουλοι τοῦ Συλλόγου, ἀναπληροῦν τὰς θέσεις αὐτῶν ὁ κ. Α. Μαυρουδῆς καὶ ὁ κ. Γ. Κουλάκης.

Ἡ ἐκδρομὴ τῆς Παναγίας Θερμιανῆς

Μεῖ ἱκανοποιήσιν σημειώνομεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδρομῆς τοῦ Συλλόγου μας «Παναγία ἡ Θερμιανὴ» στὴ Λούτσα. Ἡ ἀθρόα συμμετοχὴ τῶν μελῶν του εἶναι νομίζουμε, ἀρκετὴ ἔνδειξις τῆς προσπαθείας τοῦ Δ.Σ., πού με ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἀκούραστους Πρόεδρό του κ. Ἀλέκο Καράλη καὶ Γεν. Γραμματέα του κ. Βλαχάκη, κατορθώνει νὰ συγκεντρώη καὶ νὰ φέρη σὲ ἐπαφὴ τοὺς διασκορπισμένους στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ Μποριάτες.

Ἡ ἀμέλεια ἐξακολουθεῖ

Τὰ «Ν.Χ.» ἀποστέλλονται σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς Νισυρίους, ὅπου καὶ ἂν κατοικοῦν. Εἴτε εἰς τὴν Δωδεκάνησον, εἴτε εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα, εἴτε εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν πολυπληθεῖ Νισυριακὴν παροικίαν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Εἶναι ἐπομένως ὁ μοναδικὸς συνδετικὸς κρίκος τῶν Νισυρίων μετὰ τὴν Νίσυρον καὶ μετὰξὺ των, καταβάλλουν δὲ κάθε προσπάθειαν νὰ ἀνταποκριθοῦν κατὰ τὸν καλῦτερον τρόπον τὰ «Ν.Χ.» πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ των αὐτοῦ. Μετὰ ἐπιμονὴν ἐζήτησαν καὶ ζητοῦν καὶ δὲν θὰ πάψουν νὰ ζητοῦν τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν βοήθειαν ὅλων. Ἰδιαιτέρως παρεκάλεσαν τὸν Δῆμον, τὰς Κοινοτήτας καὶ τοὺς Συλλόγους νὰ ἐνημερώνουν δι' ἀνακοινώσεων των τοὺς ξενιτεμένους Νισυρίους διὰ τὰ ζητήματα τῆς Νήσου μας τὰ ὅποια ἐμπίπτουν εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των. Εἶναι ἡ ἐνημέρωσις αὕτῃ τὸ ἐλάχιστον καθήκον πού ἔχουν ἀπέναντι τῶν συμπατριωτῶν μας οἱ ὅποιοι δὲν ἔπαφον ἐμπράκτως νὰ ἐκδηλώσουν τὴν ἀγάπην των καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὴν Πατρίδα. Μετὰ λύπης μας εἵμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν διὰ μίαν ἄλλην φορὰν ὅτι δὲν συνηντήσαμεν ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ οὐδεμίαν κατανόησιν.

Ὁ Σύλλογος ἡ «ΠΟΡΦΥΡΙΣ» καὶ τὰ ζητήματα τῆς Νισύρου

Ὁ Σύλλογος Νισυρίων Ρόδου ἡ «ΠΟΡΦΥΡΙΣ» ἔλαβε τελευταῖα ὠρισμένας ἀποφάσεις πού μαρτυροῦν τὴν προοδευ-

τικὴ ἀνύψωσιν τοῦ Σωματείου. Ἀξίζει νὰ τὰς ἀναφέρωμεν:

α) Ἐκτύπωσις καλλιτεχνικοῦ λευκώματος με φωτογραφίας τοπίων τῆς Νισύρου. Εἰς τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ παρόντος τεύχους ὑψώνομεν τὴν φωνὴν διὰ τὴν φροντίδα διαφημίσεως τῆς Τουριστικῆς μας κινήσεως με βάσιν τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν ἱαματικῶν μας πηγῶν. Ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ νόημα ἔχει ἡ προαναφερθεῖσα προσπάθεια τῆς «ΠΟΡΦΥΡΙΔΟΣ». Εἰς τὴν μέριμναν τῆς «ΠΟΡΦΥΡΙΔΟΣ» βλέπομεν τὴν τοποθέτησιν εἰς τὰ κατάλληλα καταστήματα τῶν νήσων Ρόδου καὶ Κῶ τῶν φωτογραφιῶν τῶν καλυτέρων τοπίων τῆς Νισύρου, διὰ νὰ λαμβάνουν γνῶσιν τὰ διερχόμενα, ἀπὸ τὰ δύο ὠραῖα νησιά, караβάνια τῶν Τουριστῶν, με ἀποτέλεσμα τὴν ἐκδήλωσιν ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τῆς Νισύρου.

β) Ἀνάπτυξις πρωτοβουλίας διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἐξ ὅλων τῶν σημείων πού εὐρίσκονται Νισυριακαὶ παροικίαι διὰ τῶν Συλλόγων τῆς ἐκδρομῆς κατὰ τὸν προσεχῆ Αὐγούστον εἰς Νίσυρον. Ὅσον καὶ ἂν φαίνεται δυσχερὲς ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ πραγματοποιηθῇ μετὰ τὴν εὐκαιρίαν καὶ τῆς πανηγύρεως τῆς «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ» τὸ παννισυριακὸν προσκύνημα κατὰ τὸν προσεχῆ Αὐγούστον, ἀξίζει τὸν κόπο πᾶσα προσπάθεια, καθ' ὅσον οὐδενὸς διαφεύγει ἡ σημασία τοῦ γεγονότος διὰ τὴν τόνωσιν τῆς Τουριστικῆς κινήσεως καὶ τῶν αἰσθημάτων ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὴν γενέτειραν.

Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου ἡ «ΠΟΡΦΥΡΙΣ» νὰ συμβάλῃ κατὰ τρόπον πολὺ πρακτικὸν διὰ τὴν Τουριστικὴν διαφήμισιν τῆς Νισύρου εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου καὶ κάθε ἐνισχύσεως ἀπὸ μέρους ὅλων μας. Εἰς τὸν τομέα τῆς διαφημίσεως, ἄλλοι βέβαια θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀρμοδιότης ἐπὶ τοῦ θέματος μέχρι σήμερον δὲν ἐπεδείχθη. Αἱ δημο-

τικάί ἀρχαί ἐπιβάλλεται νά ἀναγράφωσι εἰς τὸν προϋπολογισμόν των τὸ σχετικὸν κονδύλιον καὶ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην ἐπιμέλειαν νά ἀπασχολοῦνται μὲ τὸ σπουδαιότατον διὰ τὴν Τουριστικὴν κίνησιν τοῦ νησιοῦ μας ζήτημα. Διὰ τὴν προσεχῆ θερινὴν περίοδον εἶναι δυνατόν νά ἐκδηλωθῇ κατὰ τὸν ἐπιβεβλημένον τρόπον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων. Πρῶτοι ἡμεῖς θὰ ἐπαινέσωμεν τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος μὲ σοβαρότητα ὑποσχομένοι συγχρόνως ὅτι θὰ συμβάλλωμεν εἰς τὰς σχετικὰς προσπάθειάς, αἱ ὁποῖαι ὅμως τονίζομεν ὅτι ἀποτελοῦν κύριον ἔργον τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς.

Οἱ ἐνισχυταὶ τῶν προσπαθειῶν τοῦ Λιμενικοῦ μας Συλλόγου.

Μὲ ἰδιαίτεράν ἱκανοποίησιν δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω εὐχαριστήριον τοῦ Λιμενικοῦ μας Συλλόγου πρὸς τοὺς ἐνισχυτάς του διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιστρώσεως τοῦ λιμενοβραχίονος.

ΛΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

«ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Λιμενικοῦ Συλλόγου «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ» εὐχαριστοῦμεν ἰδιαίτερος τοὺς κατωτέρω συμπολίτας μας, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς χρηματικῆς των προσφορᾶς συνετέλεσαν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιστρώσεως τοῦ λιμενοβραχίονος καὶ παρέσχον οὕτω εἰς αὐτὰ τὴν τιμὴν, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 24 ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ, νά διακηρύξωμεν αὐτοὺς Δωρητάς τοῦ Λιμενικοῦ Συλλόγου.

1) Γεώργιος Ὁρφανός	Δρχ. 200
2) Γεώργιος Παπαεμμανουήλ	» 250
3) Κωνσταντῖνος Γενᾶς	» 250
4) Νικόλαος Καλογήρου	» 250

Ἐν Μανδρακίῳ Νισύρου τῇ 30.6.58

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ὁ Ἀθλητισμὸς εἰς τὴν Νίσυρον

Οἱ στήλες μας δημοσιεύουν διὰ πρώτην φοράν ἀθλητικὰς Νισυριακὰς εἰδήσεις,

τὰς ὁποίας μᾶς ἔστειλεν ὁ συμπατριώτης μας Κωνσταντῖνος Θεοδώρου. Οἱ προσπάθειες τῆς Νισυριακῆς Νεολαίας νά ὀργανώσῃ ἀθλητικὰς ομάδες, ἀποτελεῖ μία ἀκόμη ἔνδειξιν τῆς ζωτικότητος τῶν συμπατριωτῶν μας. Εἶναι γνωστὴ ἡ σημασία τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ γι' αὐτὸ οἱ προσπάθειες τῶν παιδιῶν τῆς Νισύρου πρέπει νά ἐνισχυθοῦν ἀπ' ὅλα μας τὰ σωματεῖα καὶ ἄτομα. Θὰ ὑπάρξουν σημαντικὲς δυσκολίες στὴν ἀρχή. Αὐτὸ ἄς τὸ γνωρίζουν οἱ νεαροὶ μας. Μὲ τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἐπιμονὴ ὅμως καλλιιεργεῖται τὸ ἀθλητικὸν ἦθος καὶ αἱ πρῶτες ἀθλητικὲς ἐπιτυχίες πού συγκινοῦν, προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν καὶ ὁδηγοῦν θετικὰ στὴν ἐξεύρεσιν καὶ χρημάτων καὶ γηπέδων καὶ πιστῶν ὁπαδῶν. Κάτι ἄλλο πού πρέπει νά γνωρίζουν οἱ νεαροὶ ἀθληταί μας, πού εἶχαν τὴν ἀτυχία νά ἡττηθοῦν ἀπὸ τὴν «Δόξαν» Καρδάμαινας εἶναι, πὼς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα πού συχνὰ ρυθμίζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν τύχην μιᾶς καλῆς ἢ κακῆς στιγμῆς τοῦ ἀγῶνος, περισσότερη σημασία ἔχει ἡ συγκροτημένη ἐμφάνισις τῶν ἀθλητῶν, ἡ συνεχὴς προσπάθεια διὰ τὴν νίκην διὰ τῆς συνεργασίας ὅλων μὲ σεμνότητα, χωρὶς ἐγωισμόν καὶ σεβασμὸν πρὸς τοὺς συναθλητάς των. Ὅλα αὐτὰ δηλαδὴ πού ἐκφράζει τὸ «ἀθλητικὸν ἦθος». Νὰ εἶναι βέβαιον πὼς πολὺ σύντομα θὰ βροῦν τὴν βοήθειαν ἢ ὁποία ἀξίζει εἰς τὶς προσπάθειάς των.

Ἀθλητικὴ κίνησις

Ὁ συμπατριώτης μας Κων/τῖνος Θεοδώρου μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα ἀθλητικὰ νέα.

Τὴν 27ην Ἰουλίου ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς Μανδρακίου Νισύρου «Ὁ Γνωμαγόρας» μετέβη εἰς τὰ Καρδάμαινα πρὸς φιλικὴν ποδοσφαιρικὴν συνάντησιν μετὰ τῆς τοπικῆς ὁμάδος τῆς «Δόξης». Εἰς τὸν ἀγῶνα του αὐτὸν ὁ Γνωμαγόρας ἔκαμε περίφημο παιγνίδι, ἀλλὰ ἡ τύχη χαμογέλασε στοὺς ἄλλους. Ἡ Νισυριακὴ ὁμὰς ὑπερεῖχε αἰσθητῶς καὶ ἐσχηματίσθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι θὰ ἐπιβληθῇ μὲ μεγάλο σκόρ. Παραδόξως ὅμως ἡ ἐπί-

Η ΝΗΣΟΣ ΝΙΣΥΡΟΣ

Υπό Καθ. Δρος Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

V. Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Προτού προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων, τὰ ὅποια συνετέλεσαν εἰς τὴν γένεσιν καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς Νισύρου, εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθοῦν τὰ ἀκόλουθα:

α) Ἡ Νίσυρος δὲν εἶναι τὸ μόνον ἠφαίστειον τῆς Δωδεκανήσου. Ἡφαίστεια, ἐσβεσμένα ὅμως, εὐρίσκονται καὶ εἰς τὰς νήσους Ἐπισκοπὴν (Τῆλον), Κῶ, καὶ Πάτμον. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἠφαίστεια – τὰ ἐσβεσμένα δηλ. καὶ τὸ ἐνεργὸν τῆς Νισύρου – εὐρίσκονται τοποθετημένα κατὰ μίαν γραμμὴν, ἡ ὅποια ἔχει διεύθυνσιν ΝΑ-ΒΔ καὶ μᾶς φανερώνει ὅτι εἰς τὴν περιόχην αὐτὴν ὑπάρχει ἓνα ρῆγμα τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς συνέχεια τοῦ ρήγματος τοῦ Μονολίθου τῆς νήσου Ρόδου. Εἰς διαφόρους θέσεις τοῦ ρήγματος αὐτοῦ ἀνεξήλθον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς λάβαι¹, ἐγιναν δηλ. ἐκρήξεις, καὶ οὕτω ἐσχηματίσθησαν εἰς τὰς θέσεις αὐτάς τὰ ἀνωτέρω ἠφαίστεια μετὰ τὰ ἠφαιστειογενῆ πετρώματά των.

β) Ἡ Νίσυρος ἐπίσης εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν ὅπου ἡ γραμμὴ ἠφαιστειῶν Ἐπισκοπῆς-Πάτμου διασταυρῶνεται μετὰ μίαν ἄλλην τοξοειδῆ γραμμὴν ἠφαιστειῶν (τοῦ Σουσακίου, Αἰγίνης, Πόρου, Μήλου, Σαντορίνης, Χριστιανῶν). Καὶ ἐπειδὴ αἱ γραμμαὶ αὗται ἠφαιστειῶν ἀντιστοιχοῦν εἰς μεγάλα ρήγματα τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Νίσυρος εὐρίσκεται τοποθετημένη εἰς τὴν διασταύρωσιν δύο μεγάλων ρηγμάτων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, τὰ ὅποια διασχίζουν τὸν πυθμένα τοῦ Αἰγαίου.

γ) Ἐφόσον ἡ Νίσυρος ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ ἠφαιστειογενῆ πετρώματα, ἔπεται ὅτι ἡ γένεσίς της καὶ ἡ περαιτέρω διαμόρφωσίς της μέχρι σήμερον ὀφείλεται κυρίως εἰς ἠφαιστειῶν δρασιν.

Διὰ νὰ παρακολουθήσωμεν τώρα τὴν γένεσιν τῆς Νισύρου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν – μετὰ τὴν φαντασίαν μας βέβαια – εἰς μίαν ἐποχὴν προϊστορικὴν, ἡ ὅποια ἀπέχει ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν περὶ τὰ 18-12 ἑκατομμύρια ἔτη καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν γεωλόγων μειόκαινος ὑποπερίοδος τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς προϊστορίας τῆς γῆς.

1. Λάβαι ὀνομάζονται γενικῶς τὰ διάπυρα καὶ ἐν τετηκυῖα καταστάσει παχύρρευστα ἢ λεπτόρρευστα ὑλικά, τὰ ὅποια ἀνεκκύνονται κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἠφαιστειῶν. Αἱ λάβαι ἔχουν διάφορον χημικὴν σύστασιν, ψυχόμεναι δὲ καὶ στερεοποιούμεναι σχηματίζουν τὰ διάφορα ἠφαιστειογενῆ πετρώματα.

θεσις τῆς ὁμάδος δὲν ὑπῆρξε καθόλου ἀποτελεσματικὴ καὶ διὰ πρώτην φοράν, δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη τέρμα. Ἀντίθετα περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀγῶνος, κατεδικάσθη ὕστερα ἀπὸ ἓνα τέρμα πού ἐδέχθη ἐκ μακρυῆς ἀποστάσεως, σὲ ἀπροσδόκητον ἥτιαν.

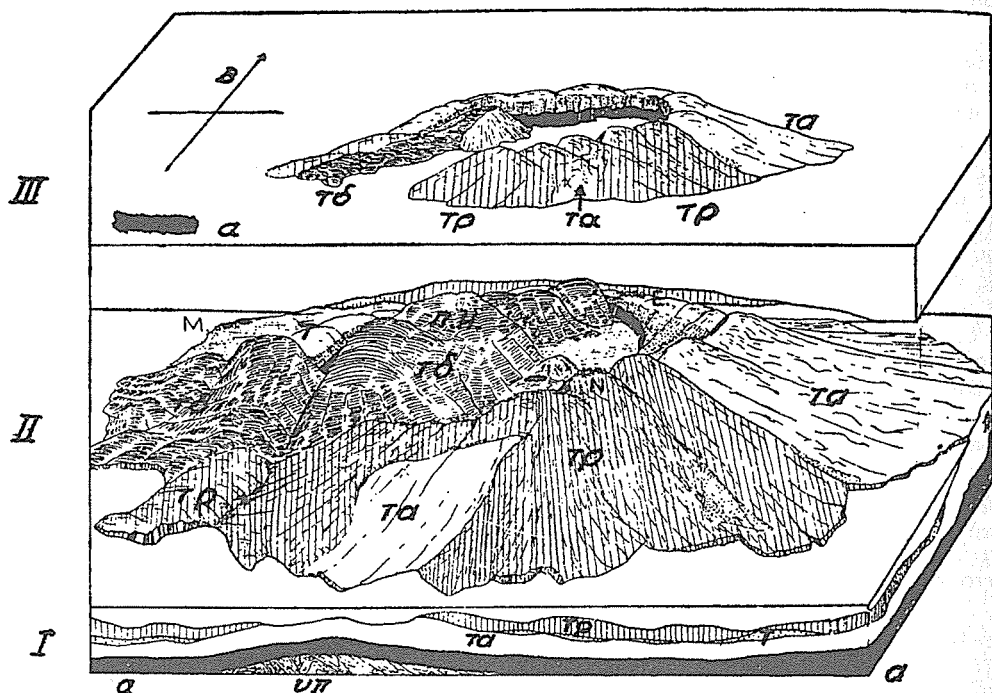
Τὸ ὅτι ἔχασε ὅμως ἡ ὁμάς μας αὐτὸ δὲν ἔχει τόσην σημασίαν ὅσο σημασίαν ἔχει τὸ ὅτι ἠγωνίσθη πολιτισμένα καὶ ἄφησε ἐντυπώσεις ἱκανοποιητικὰς. Ἄπαντες δὲ οἱ παρευρεθέντες εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀνεξαρτήτως συλλογικῶν προτιμήσεων, ἐπαραδέχθησαν ὅτι ἡ Νισυριακὴ ὁμάς ὑπῆρξε κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἀντιπάλου της

καὶ ὅτι τὸ σκόρπην ἀδικεῖ ἀπολύτως.

Γιὰ νὰ κρίνωμεν ὅμως τὰ πράγματα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν. Ἡ ὁμάς ἠγωνίσθη κατὰ πρώτον λόγον σὲ ξένον περιβάλλον καὶ κατὰ δεύτερον καὶ κύριον λόγον στερεῖται ποδοσφαιρικοῦ σταδίου καὶ δὲν δύνανται οἱ ποδοσφαιρισταὶ της νὰ προπονοῦνται ἐντατικῶς καὶ συστηματικῶς. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο τὸ γράφω ὡς παράκλησιν ἐκ μέρους ὄλων τῶν παιδιῶν τῆς Νισύρου καὶ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι δὲν θὰ μείνῃ παράκλησις, ἀλλὰ θὰ πραγματοποιηθῇ ἀπὸ ἐκείνους πού ἔδειξαν ἀρκετὸν ἐνδιαφέρον γιὰ μᾶς.

ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Κατὰ τὴν μειόκαινον αὐτὴν ὑποπερίοδον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος δὲν εἶχεν εἰσέτι διαμορφωθῇ, ἀλλ' ἡ περιοχὴ, ὅπου εὐρίσκεται σήμερον ἡ Νίσυρος καὶ μεγάλο τμήμα τοῦ νοτιοδυτικοῦ ἡμίσεος τῆς Κῶ, κατελαμβάνετο τότε ὑπὸ θαλάσσης. Τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης αὐτῆς διέσχιζον ρήγματα. Εἰς τὴν θέσιν, ὅπου, ὡς ἀνεφέρθη προηγουμένως, διεσταυροῦντο δύο μεγάλα ρήγματα, ἤρχισαν κατὰ τοὺς μέσους ἢ τελευταίους χρόνους τῆς μειοκαίνου ὑποπεριόδου (δηλ. πρὸ 18-12 ἑκατομμυρίων ἐτῶν) νὰ

Σχ. 4.- Τὰ στάδια ἐξελίξεως τοῦ ἡφαιστείου τῆς Νισύρου (κατὰ τὸν Α. DESIO). Μ=Μανδράκι. Ε = Ἐμπορείος. Ν = Νικιά. Π.Η = Προφῆτης Ἡλίας. α = ἀνδесίται. τα = τραχυανδесίται. τρ = τραχεῖται. τδ=τραχειδακίται. Τὰ διὰ στιγμῶν σημειούμενα τμήματα εἶναι οἱ τόφφοι. ὑπ=τὸ ἐκ μὴ ἡφαιστειογενῶν πετρωμάτων ὑπόβαθρον τῆς νήσου.

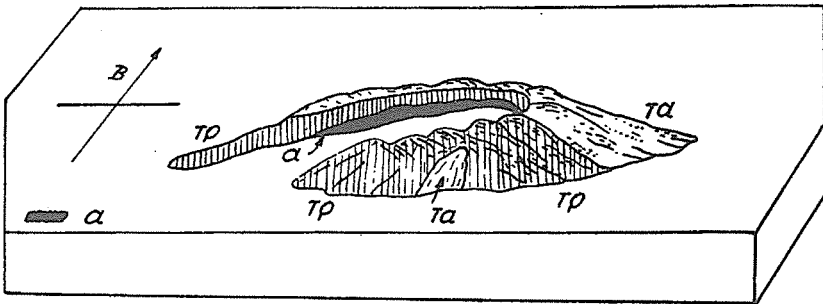
γίνονται ἐκρήξεις καὶ νὰ ἀνεκχύνωνται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης λάβαι.

Ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐμφανίζονται τοποθετημένα τὰ διάφορα ἡφαιστειογενῆ πετρώματα τῆς Νισύρου, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ἀνδесίται καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποτελούμενα βουνὰ καὶ παλαιὰ ρεύματα συνιστοῦν τὸν πῖδ παλαιὸν σκελετὸν τῆς νήσου.

Αἱ πρῶται, συνεπῶς, ἐκρήξεις, ἐξέχυσαν μεγάλας ποσότητας λαβῶν ἐξ ἀνδесιτῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῶν τομέων βορείου καὶ βορειοδυτικοῦ, ἐγίναν δὲ κατὰ μέγα μέρος κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ αἱ ἐξ ἀνδесιτῶν λάβαι ἐξεχύθησαν ἐπάνω εἰς ἓνα πυθμένα, ὃ ὁποῖος ἀπετελεῖτο ἀπὸ παλαιότερα πετρώματα (βλ. σχ. 4, I). Μόνον ὅταν αἱ ἐκρήξεις αὐταὶ ἐπλησίαζαν νὰ τελειώσουν, τὸ ἐξ ἀνδесιτῶν νεόπλασμα, τὸ ὁποῖον ἐσηματίζετο, ἤρχισε νὰ ἀναδύεται καὶ τοιουτοτρόπως ἀνεφάνη εἰς τὸ Αἰγαῖον ἡ πρωταρχικὴ Νίσυρος. Αἱ ἀνδесιτικά ὅμως λάβαι ἐξεχύθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματισθέντα βουνὰ καὶ ρεύματα ἔδωσαν εἰς τὴν πρωταρχικὴν Νίσυρον σχῆμα πεταλοειδὲς ἢ καλῦτερον εὐρέος ἀμφιθεάτρου ἀνοικτοῦ πρὸς Ν.

Ἐπηκολούθησε κατόπιν μία περίοδος ἡρεμίας, ἄγνωστον πόσον χρόνον διαρκέσσα-
σα. Καί ἤρχισε κατόπιν ἡ δευτέρα ἐκρηκτικὴ περίοδος, κατὰ τὴν ὁποίαν νέαι ἐκρήξεις
ἐξέχυσαν τὰς λάβας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦνται ἀπὸ τραχυανδεσίτας. Αἱ λάβαι αὐταὶ
ἀνεξεχύθησαν εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ ἐξηπλώθησαν κατὰ εὐρέα ἀκτινοειδῶς ἐκτει-
νόμενα ρεύματα κατὰ μῆκος καὶ ἐφ' ὧλων τῶν κλιτύων τῆς πρωταρχικῆς Νισύρου.

Ἡ ἀνέκχυσις τραχυανδεσιτῶν λαβῶν ἐπανελήφθη πολλάκις καὶ ἐλάμβανε χώραν
ἀπὸ διάφορα στόμια. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ μορφή τῆς πρωταρχικῆς Νισύρου ἦτο
ὀλίγον ἀκανόνιστος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ νῆσος εἶχε διασχισθῇ ἀπὸ ρήγματα, τὰ ὁποῖα
προξέννησεν εἰς αὐτὴν ὁ νέος ἐκρηκτικὸς παροξυσμός, αἱ τραχυανδεσιτικαὶ λάβαι δὲν
ἠδυνήθησαν νὰ διαχυθοῦν ὁμοιόμορφως ἐπάνω εἰς ὅλας τὰς κλιτύς τῆς πρωταρχικῆς
νῆσου. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐκρηκτικῆς περιόδου αἱ ἐκρήξεις
ἦσαν βιαιόταται καὶ τούτου ἕνεκα ἀνετινάσσοντο εἰς τὸν ἀέρα τεμάχια λάβας διαφό-
ρου μεγέθους τὰ ὁποῖα ἐψύχοντο, ἐστεροποιοῦντο καὶ ἐπανεπίπτον πάλιν ἐπάνω εἰς
τὰς ὑποθαλασσίας κλιτύς τῆς νῆσου καὶ ἐσχημάτισαν τοὺς τραχυανδεσιτικούς τόφφους

Σχ. 5— Τὰ πρώτα στάδια ἐξελιζέως τοῦ ἡφαιστείου. α = ἀνδεσίται. τα = τραχυανδεσίται, τρ = τραχεΐται.

(βλ. τεῦχ. 21, σ. 11). Κατὰ τὰς τελευταίας φάσεις τῆς δευτέρας ἐκρηκτικῆς περιόδου
ἐπῆλθε τροποποίησις τῆς χημικῆς συστάσεως τῆς ἀνέκχυνόμενης λάβας καὶ αἱ ἐκρήξεις
ἐξέχυσαν τώρα τραχειτικὸν ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἐσχημάτισε ρεύματα ἐκ τραχειτῶν. Αὐτὰ
τὰ ρεύματα ἐξεχύθησαν ἐπάνω εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τεταρτημόριον τῆς νῆσου. Καὶ αἱ
ἐκρήξεις τῶν τραχειτῶν ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον βίαιαι, καὶ διὰ τοῦτο ἀνετι-
νάχθησαν καὶ πάλιν εἰς τὸν ἀέρα τεμάχια λάβας διαφόρου μεγέθους, τὰ ὁποῖα στερε-
οποιηθέντα ἐπανεπέσαν ἐπὶ τῶν ὑποθαλασσίων κλιτύων τῆς νῆσου καὶ ἐσχημάτισαν
τοὺς σκωριώδεις τόφφους, οἱ ὁποῖοι παρεμβάλλονται μεταξὺ τῶν τραχειτῶν. Τοιοῦτο-
τρόπως μὲ τὰς ἐκρήξεις τῆς δευτέρας ἐκρηκτικῆς περιόδου καὶ τὴν ἀνέκχυσιν τῶν τρα-
χυανδεσιτῶν καὶ τραχειτῶν καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν τόφφων ἡ πρωταρχικὴ νῆσος
ἀπέκτησε μεγαλυτέραν ἑκτασιν καὶ μεγαλύτερον ὕψος. Καὶ ἡ νῆσος τώρα διειρήνισεν ἀκό-
μη τὸ ἐν εἶδει ἀμφιθεάτρου σχῆμα τῆς, ἀμφιθεάτρου ἀνοικτικῆς πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἢ
πιθανώτερον εἶχε τὸ σχῆμα ἀτόλλης δακτυλιοειδοῦς, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὁποίας κα-
τελάμβανεν ἡ θάλασσα (βλ. σχ. 5).

Μετὰ τὴν ἀνέκχυσιν τῶν τραχειτῶν ἐπηκολούθησε μία δευτέρα περίοδος ἡρε-
μίας ἀρκετὰ μακρά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη καιρὸς εἰς τοὺς ἀτμοσφαιρικοὺς παρά-
γοντας (εἰς τὰ ὕδατα δηλ. τῶν βροχῶν αἱ ὁποῖαι κατέπιπτον) καὶ εἰς τὴν θάλασσαν
νὰ διαβρώσουν τὰ ἀνέκχυνόμενα ἡφαιστειογενῆ πετρώματα καὶ νὰ ἀνασκάψουν τὴν
ἀνάγλυφον ἐπιφάνειαν τῶν τόφφων. Ἐπίσης μὲ τὴν ἐπίδρασιν τῶν συστατικῶν τῆς
ἀτμοσφαίρας (τοῦ ὀξυγόνου δηλ., τῶν ὑδρατμῶν καὶ τοῦ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακος) τὰ
ἡφαιστειογενῆ πετρώματα ἀποσαθρῶθησαν ἐπιφανειακῶς, τὰ δὲ προϊόντα τῆς ἀπο-
σαθρώσεως παρεσύρθησαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν καὶ ἀπετέθησαν εἰς τοὺς

Προς ἡπίας Νύφιος Λαός 211

Αλεξανδρος Σίεβανος Καμινια

Σχ. 6.- Ἡ μεγάλη κεντρικὴ κρατηροειδὴς κοιλότης Λακκί-Ραμός.

(Φωτογρ. Γ.Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ)

πυθμένας τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία περιέβαλλε τὴν νῆσον καὶ τῆς θαλάσσης ἡ ὁποία ἐπλήρου τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀμφιθεάτρου ἢ τοῦ δακτυλίου.

Τὴν περίοδον τῆς ἡρεμίας διεδέχθη ἡ τρίτη περίοδος ἐκρήξεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἀνεξεχύθησαν οἱ τραχειδακίται. Αἱ τραχειδακίται λάβαι ἐξεχύθησαν κατὰ μέγα μέρος κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἡ ὁποία κατελάμβανε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀμφιθεάτρου. Καὶ ἀφοῦ ἐγέμισαν σχεδὸν τὸ ἐσωτερικὸν αὐτὸ ἐξεχύθησαν κατόπιν διὰ μέσου τοῦ ἀνοίγματος τοῦ ἀμφιθεάτρου ἢ διὰ μέσου ρήγματος, τὸ ὁποῖον διηνοίχθη εἰς τὸν νοτιοδυτικὸν τομέα τοῦ δακτυλίου συνεπεία τῶν ἐκρήξεων, ἔρρευσαν κατὰ μῆκος τῆς ἐσωτερικῆς νοτιοδυτικῆς πλευρᾶς του καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν θάλασσαν μέχρι τοῦ Πετρῶδους ἀκρωτηρίου (βλ. σχ. 4, III).

Ἦρchiσε μετὰ ταῦτα ἡ ὀριστικὴ ἀνυψωτικὴ κίνησις, συνεπεία τῆς ὁποίας ὁλόκληρον τὸ ἡφαίστειον νεόπλασμα ἀνεδύθη ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐπειδὴ ἐξηκολούθουν ἀκόμη αἱ ἐκρήξεις, οἱ τόφφοι, οἱ ὁποῖοι ἕως τότε ἀπετίθεντο μέσα εἰς τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, συνεσωρεύοντο τώρα κατὰ χαώδη τρόπον ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης (βλ. σχ. 4, II).

Οὕτω πως ἐσχηματίσθη καὶ διεμορφώθη ἡ ἡφαίστεια νῆσος Νίσυρος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐν σύνθετον ἡφαίστειον συνιστάμενον ἀπὸ ἐναλλασσόμενα στρώματα λαβῶν (ἡφαίστειογενῶν συμπαγῶν πετρωμάτων) καὶ τόφφων, τὰ ὁποῖα (στρώματα) παρουσιάζουν περικλινῆ παράταξιν.

Κατόπιν τῶν ὧων ἐξετέθησαν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο συνάγεται ὅτι ἡ μεγάλη κρατηροειδὴς κοιλότης μετὰ τὸν ἐπιπεδόμορφον ἐπιμήκη πυθμένα της (Λακκί καὶ Ραμόν) δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ τὸ

ὕπολειμμα τοῦ ἀμφιθεάτρου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐγέμισεν ἀπὸ λάβας (σχ. 6).

Διευτυπῶθῃ ἡ γνώμη ὅτι ἡ κοιλότης αὐτὴ εἶναι μία «ἐκρηξιγενὴς χοάνη», ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετὰ τὴν δευτέραν ἐκρηκτικὴν περίοδον καὶ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐντόνου ἐκρηκτικῆς καὶ ἐκχυτικῆς ἐνεργείας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὴν περίοδον αὐτήν. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὐτὴ δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ. Αἱ τελευταῖαι ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου τῆς Σαντορίνης τῶν ἐτῶν 1925-26, 1928 καὶ 1939-1941 ἐπέτρεψαν εἰς τὸν γράφοντα νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ τελείως τὸν μηχανισμόν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν «ἐκρηξιγενῶν χοανῶν», οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ καθορίσῃ ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μεγάλης κρατηροειδοῦς κοιλότητος τῆς Νισύρου ἀσφαλῶς δὲν πρόκειται περὶ «ἐκρηξιγενοῦς χοάνης».

Ἐπίσης καὶ ἡ ἄλλη μικροτέρα κοιλότης Κάτω Λακκί (βλ. προηγούμενον τεῦχος, σελ. 4-5) δὲν εἶναι «ἐκρηξιγενὴς χοάνη», ἀλλὰ ὁ κενὸς χώρος, τὸν ὁποῖον ἀφῆκαν κενὸν μεταξὺ τῶν πλευρῶν των τὰ συναντηθέντα ἐκεῖ ρεύματα τῶν διαφόρων λαβῶν. Τοιούτου εἶδους κοιλότητος συναντῶμεν καὶ εἰς τὸ ἡφαιστεῖον τῆς Σαντορίνης εἰς θέσεις ὅπου συναντῶνται τρία ἢ περισσότερα ρεύματα λάβας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοιλότης Κάτω Λακκί δὲν εἶναι ἐκρηξιγενὴς χοάνη, δι' αὐτὸ δὲν παρατηρεῖται εἰς αὐτὴν ἀνάθρωςιν ἀτμίδων σήμερον οὔτε καὶ ἔλαβε χώραν τοιαύτη εἰς τὸ παρελθόν.

Κατὰ τὸν Α. DESIO (52, σελ. 297) «ἡ Νίσυρος διασχίζεται πιθανῶς ἀπὸ ἀκτινωτὰ ρήγματα. Ἀλλὰ μέτ' ἀσφαλείας εἶναι γνωστὴ ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς μόνου ρήγματος καὶ τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ ὑποδεικνύουν» αἱ σήμερον λειτουργοῦσαι «ἀτμίδες καὶ θερμαὶ πηγαί. Τὸ ρῆγμα αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ζώνην τοῦ Ἄργους (Πιριά) διὰ μέσου» τῆς μεγάλης κρατηροειδοῦς κοιλότητος, «φθάνει τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς νήσου καὶ κατόπιν συνεχίζεται ὑποθαλασσίως μέχρι τῆς νησίδος Γυαλί. Κατὰ τὰς περιόδους γαλήνης, πράγματι, κατὰ μῆκος αὐτῆς τῆς γραμμῆς ἡ θάλασσα παρουσιάζει γαλακτόχρους χρώμα, ἐνὺ πολυάριθμοι πομφόλυγες ἀερίου ὑδροθείου γουργουρίζουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν» τῆς θαλάσσης. Τὴν ὑπαρξιν τοῦ ρήγματος αὐτοῦ ὥς καὶ ἀνάθρωσιν ἀτμίδων ὑποθαλασσίως παρετήρησε πρὸ τοῦ DESIO καὶ ὁ GORCEIX (23, 25 καὶ 27), ὁ ὁποῖος σημειώνει λειτουργίαν ὑποθαλασσίων ἀτμίδων εἰς δύο θέσεις, ἥτοι βορειοδυτικῶς τοῦ Μανδρακίου καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς νησίδος Γυαλί. Κατὰ τὸν GORCEIX μάλιστα, τὰ ἀέρια τῆς ὑποβρυχίου ἀναθρώσεως τῆς νησίδος Γυαλί συνίσταντο ἀπὸ ἄζωτον (N_2) 79,2%, ὀξυγόνον (O_2) 19,5% καὶ διοξειδίον ἄνθρακος (CO_2) 1,2%, εἶχον δηλ. περίπου τὴν κατ' ὄγκον σύστασιν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

Οἱ ἡφαιστεῖοι θόλοι

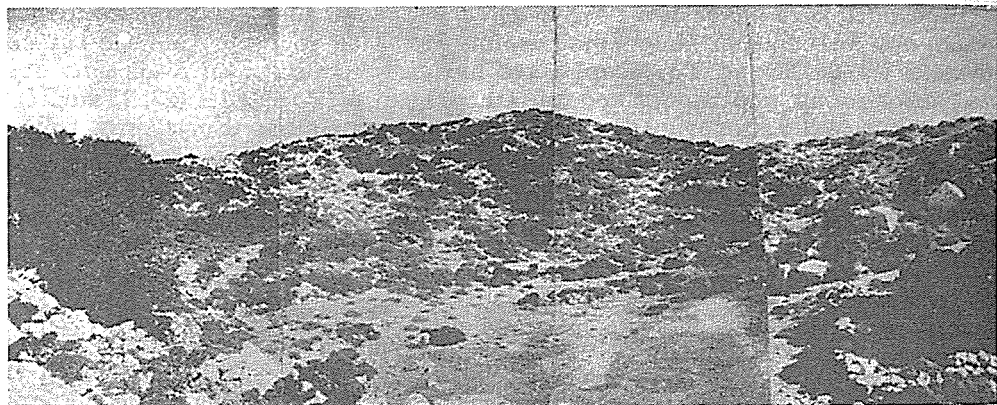
Ἐτονίσθη καὶ προηγουμένως ὅτι αἱ ἐκρήξεις καὶ ἡ ἀνέκχυσις λαβῶν ἐγίνοντο εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Νισύρου ἀπὸ διάφορα στόμια. Ἐπειδὴ δὲ ὅλαι αἱ λάβαι τῆς Νισύρου, ἀπὸ τῶν ἀνδευσιτικῶν μέχρι τῶν τραχειδακτικῶν ἦσαν πολὺ πυκνόρρευστοι, τὰ διάφορα ἡφαιστεῖα βουνά, τὰ ὁποῖα ἐσχηματίζοντο ἀπ' αὐτὰς τὰς ἀνεκχυνομένας λάβας, δὲν εἶχον τὴν τυπικὴν μορφήν τῶν ἡφαιστείων μὲ ἕνα κρατῆρα εἰς τὴν κορυφὴν των, ἀλλ' εἶχον τὴν μορφήν τῶν ἡφαιστείων θόλων ἄνευ κρατῆρος. Ἀπὸ τούτων διαφόρους ἡφαιστείους θόλους ἄνευ κρατῆρος, οἱ ὁποῖοι ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰς ἐκρηκτικὰς περιόδους εἰς τὴν Νίσυρον, διατηροῦν καλύτερα σήμερον τὴν ἀρχικὴν μορφήν των, τοῦ ἡφαιστείου δηλ. θόλου ἄνευ κρατῆρος, τὰ βουνὰ Προφ. Ἡλίας, ὁ Νύφιος, ὁ Κριός, ὁ Τράφωνας κ.ἄ. (σχ. 7). Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν κορυφὴν τοῦ Προφ. Ἡλίας, συναντᾷ ὀλίγον κατωτέρω καὶ ἀνατολικῶς τοῦ τριγωνομετρικοῦ σημείου μίαν μικρὰν κρατηροειδῆ κοιλότητα, τὴν ὁποίαν σημειώνει καὶ ὁ χάρτης (σχ. 8) τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου μὲ τὸ ὄνομα Small Krater (=Μικρὸς κρατῆρ). Δὲν πρόκειται ὅμως περὶ πραγματικοῦ κρατῆρος. Ἡ μικρὰ αὐτὴ κρατηροειδὴς κοιλότης ἐσχηματίσθη ἄνωθεν τοῦ πόρου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνεξήλθον αἱ λάβαι αἱ ὁποῖαι ἐσχημάτισαν τὸν ἡφαιστεῖον θόλον τοῦ Προφ. Ἡλίας. Ἐσχη-

ματίσθη δὲ μετὰ τὸ τέλος τῆς τραχειδακτικῆς ἐκρήξεως, ὅταν αἱ διάπυροι λάβαι, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο εἰς τὸν πόρον τοῦ ἡφαιστείου, ἐψύχθησαν καὶ συνεστάλησαν καὶ συνεπεία τῆς συστολῆς των αὐτῆς ἐδημιουργήθη κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ θόλου κενὸν ἄρκετὰ εὐμέγεθες, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον κατεκρημνίσθησαν αἱ ὑπεράνω τοῦ κενοῦ

Σχ. 7.— Οἱ δύο ἡφαιστειοὶ θόλοι, ὁ Πρόφ. Ἡλίας (Διαβάτης) ἀριστερὰ καὶ ὁ Νύφιος δεξιὰ. Ἐμπροσθεν τοῦ Πρόφ. Ἡλίου ὁ λόφος 211. Διακρίνεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Προφ. Ἡλίου τὸ ἐγκατακρημνισιγενὲς κρατηροειδὲς κοίλωμα.

(Φωτογρ. Γ.Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ)

Σχ. 8.— Τὸ ἐγκατακρημνισιγενὲς κρατηροειδὲς κοίλωμα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἡφαιστείου θόλου τοῦ Προφ. Ἡλίου (Διαβάτη).

(Φωτογρ. Γ.Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ)

ἐπιφανειακαὶ λάβαι, σχηματισθεῖσης οὕτω πως τῆς ἐγκατακρημνισιγενεοῦς κρατηροειδοῦς κοιλότητος (ἢ καλύτερον τοῦ κρατηροειδοῦς βυθίσματος). Αἱ ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου τῆς Σαντορίνης, ὅπου συναντῶνται τοιαῦτα κρατηροειδῆ βυθίσματα εἰς τὰς κορυφὰς ἡφαιστειῶν τινῶν θόλων, μᾶς ἐπέτρεψαν νὰ μελετήσωμεν τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ των ὅπως ἐξεθέσαμεν προηγουμένως.

Μικρὸς ἡφαιστειὸς θόλος εἶναι καὶ ὁ λόφος 211, σχηματισθεὶς ἀπὸ παρασιτικὴν ἢ ἴσως ἐπιγενετικὴν ἐκρήξιν μετὰ τὴν ἔκχυσιν τῶν τραχειδακτιῶν.

VI. Η ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΥΤΟΥ

Περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἡφαιστείου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οὐδεμία πληροφορία ὑπάρχει. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰπποκράτους μέχρι τοῦ 1830 – κατὰ τὸν Α. DESIO (52, σελ. 298-299) – ὅτι ἡ ἡφαιστεία ἐνέργεια περιορίζετο εἰς ἀναθρώσεις ἀτμίδων με ἀνεκβολὰς θερμῶν ὑδάτων καὶ ἀτμῶν χωρὶς ἰδιαίτεραν ἀξιοσημείωτον ἔντασιν τῶν φαινομένων αὐτῶν.

Τὴν ἀπὸ τοῦ 1422 μέχρι σήμερον ἐκδήλωσιν τῆς ἡφαιστειακῆς ἐνεργείας ὡς καὶ τὴν παροῦσαν ἀτμιδικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἡφαιστείου ἐξέθεσα εἰς ἰδιαίτερον ἄρθρον μου δημοσιευθὲν εἰς τὰ «Νισυριακὰ Χρονικὰ» ἔτ. 3ον, Τεύχ. 19, σελ. 8-10, 1957.

VII. Η ΧΗΜΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΤΜΙΔΩΝ ΚΑΙ Η ΘΕΙΟΓΕΝΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΑΥΤΩΝ

Συμπληρῶν ἐνταῦθα τὰ τῆς παρούσης ἀτμιδικῆς ἐνεργείας τοῦ ἡφαιστείου θὰ παρῶν τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν χημικὴν σύστασιν τῶν ἀτμίδων καὶ τὴν θειογενετικὴν δρᾶσιν αὐτῶν.

Τὴν χημικὴν σύστασιν μερικῶν ἀτμίδων ἐμελέτησε κατὰ τὸ ἔτος 1873 ὁ GORCEIX, ὁ ὁποῖος εἰς τρεῖς ἐκ τῶν περὶ Νισύρου ἐργασιῶν του (23, 27 καὶ 29) δίδει τὴν ἀκόλουθον σύστασιν αὐτῶν.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Ὑδροθειον (H_2S)	65	57,1	75,55	71,9	48,8	44,5	4,6	1,5	0,0	0,0
Διοξειδιον ἄνθρακος (CO_2)	30	38,4	19,80	23,93	40,9	49,2	1,8	14,7	7,0	5,5
Ἀζωτον (N_2)		2,4			3,2	5,2	63,5	67,8	74,8	79,2
Ὁξυγόνον (O_2)	0,4		0,4	0,4	1,1	1,0	13,8	15,6	18,1	18,2
Ὑδρογόνον (H_2)		1,5								
Μεθάνιον (CH_4)		0,4								
Ὑπόλοιπον	4,6		4,3	3,8						

I. Ἀτμὶς τοῦ Πολυθώτου.

II. Μέση τιμὴ δύο ἀναλύσεων τῶν ἀερίων ἀτμίδος λειτουργούσης εἰς τὸν Πολυθώτον.

III. Ὁμοίως ἄλλης ἀτμίδος τοῦ Πολυθώτου.

IV. Μέση τιμὴ τριῶν ἀναλύσεων τῶν ἀερίων ἄλλης ἀτμίδος τοῦ Πολυθώτου.

V. Ἀτμὶς τοῦ Πολυθώτου θερμοκρασίας $100^\circ K$.

VI. » » » » $100^\circ K$.

VII-X. Ἀτμίδες ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ἀμφιθεατρικοῦ περιβόλου, τῶν ὁποίων αἱ θερμοκρασίαι εἶναι $96^\circ K$ (τῆς VII), $92^\circ K$ (τῆς VIII), $70^\circ K$ (τῆς IX) καὶ $55^\circ K$ (τῆς X).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναλύσεων καταφαίνεται ὅτι αἱ ἀτμίδες τοῦ ἐκρηξιγενοῦς κοιλώματος τοῦ Πολυθώτου, περιεῖχον ὡς κύριον συστατικόν των τὸ ἀέριον ὑδροθειον (H_2S). Αἱ ἀνωτέρω ἀναλύσεις I-VI ἔγιναν εἰς ἀτμίδας θερμοκρασίας $95^\circ - 100^\circ K$ καὶ εἰς τὰ σημεῖα τῆς ἀναθρώσεως των εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἀσφαλῶς ὅμως εἰς βάθος κάτω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἡ θερμοκρασία των θὰ ἦτο ἀνωτέρα τῶν $100^\circ K$. Ἀναλύσεις ἀερίων ἀπὸ βάθος, θερμοκρασίας ἄνω τῶν $100^\circ K$, δὲν ἐξετέλεσεν ὁ GORCEIX. Ἐπίσης δὲν εὗρεν εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθείσας ἀτμίδας τὸ ἕτερον ἀέριον τοῦ Θείου τὸ λεγόμενον διοξειδιον τοῦ Θείου (SO_2), οὔτε καθορίζει ἂν εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἀναλύσεων I, III καὶ IV, περιείχετο καὶ τὸ ἀέριον αὐτό. Εἶναι ὅμως λίαν πιθανόν, ἂν ὅχι βέβαιον, ὅτι αἱ ἀτμίδες θὰ περιεῖχον – τουλάχιστον εἰς τὸ βάθος – καὶ τὸ ἀέριον διοξειδιον τοῦ Θείου (SO_2).

Τὴν παρουσίαν ὑδροθείου εἰς τὰ ἀέρια τῶν ἀτμίδων τῶν τεσσάρων ἐκρηξιγενῶν

κοιλωμάτων (τοῦ Ἀλεξάνδρου, Μεγάλου καὶ Μικροῦ Πολυβώτου, Στεφάνου), ὡς καὶ τῶν Καμινακίων καὶ τινων ἄλλων θέσεων διεπίστωσα καὶ κατὰ τὰς δύο ἐπισκέψεις μου εἰς τὸ ἡφαίστειον (θέρη τῶν ἐτῶν 1954 καὶ 1956).

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας χημικῆς συστάσεως τῶν ἀτμίδων λαμβάνουν χώραν αἱ ἀκόλουθοι χημικαὶ ἀντιδράσεις:

α) Τὸ ὑδρόθειον, ἐρχόμενον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ ὀξυγόνον τῆς ἀτμοσφαίρας, προσβάλλεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὀξειδοῦται — ὅπως λέγουν οἱ χημικοὶ — μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σχηματισθῇ ὕδωρ καὶ νὰ ἀποβληθῇ θεῖον.

β) Ἐὰν εἰς τὰ ἀέρια περιέχεται ἐκτὸς τοῦ ὑδροθείου καὶ διοξειδίου τοῦ θείου, τότε τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀέριον ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ὑδροθείου καὶ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως ταύτης παράγεται πάλιν ὕδωρ καὶ ἀποβάλλεται θεῖον.

Τοιοτοτρόπως λαμβάνει χώραν ἡ θειογενετικὴ δρᾶσις τῶν ἀτμίδων, ὡς ἀποτέλεσμα τῶν δύο προαναφερθεῖσων ἀντιδράσεων. Ἡ θειογενετικὴ αὕτῃ δρᾶσις λαμβάνει χώραν εἰς τὰ τμήματα τῶν ὁδῶν ἐξόδου τῶν ἀτμίδων, τὰ εὕρισκόμενα πλησίον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Τὸ ἀποβαλλόμενον θεῖον ἀποτίθεται εἰς τὰς παρειὰς τῶν ρωγμῶν διὰ τῶν ὁποίων ἀναθρόσκουν αἱ ἀτμίδες καὶ εἰς μικρὰν ἔκτασιν πέραν τῶν ρωγμῶν αὐτῶν, εἴτε εἰς κοιλώματα καὶ διάκενα τῶν ἐπιφανειακῶς ἀποσαθρωμένων καὶ ἀποσυντεθειμένων ἡφαιστειογενῶν πετρωμάτων, εἴτε ἐντὸς τῶν κορημάτων τῶν κλιτύων, εἴτε ἐντὸς τῶν προσχωσιγενῶν ἐδαφῶν τῶν ἐκρηξιγενῶν κοιλωμάτων. Οὕτω πως ἐσχηματίσθησαν τὰ θειοῦχα κοιτάσματα τῆς Νισύρου, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται κυρίως ὑπὸ μορφὴν ἐμποτισμάτων ἐντὸς τῶν τραχειῶν καὶ τραχειδακτῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Ραμοῦ καὶ τοῦ προσχωσιγενοῦς ἐδάφους τοῦ πυθμένου του καὶ τῶν πυθμένων τῶν 4 ἐκρηξιγενῶν κοιλωμάτων. Εἷς τινας θέσεις τῶν τραχειδακτῶν τοῦ Πολυβώτου, Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ λόφου 211 ὡς καὶ τοῦ τραχείτου τῶν Καμινακίων συναντῶνται καὶ τινες φλεβοειδεῖς συσσωρεύσεις θείου.

Στέφανοι μικροὶ ἐκ βελονοειδῶν κρυστάλλων θείου περιβάλλουν συνήθως τὰ στόμια ἐξόδου τῶν ἀτμίδων, αἱ ὁποῖαι ἀναθρόσκουν εἰς τοὺς πυθμένας καὶ τὰ ἐσωτερικὰ τοιχώματα τῶν τεσσάρων ἐκρηξιγενῶν κοιλωμάτων.

VIII. ΤΑ ΘΕΙΟΥΧΑ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ

Μὲ τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς σημασίας τῶν θειούχων κοιτασμάτων τῆς Νισύρου ἡσχολήθη — μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Δωδεκανήσου — τὸ Ὑπουργεῖον Ἀνοικοδομήσεως (βλ. τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν ἔργον «Δωδεκανήσος» Α. Γενικὴ περιγραφή σελ. 155-159. Ἀθῆναι 1947), ὡς ἐπίσης ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος διὰ τοῦ Καθ. κ. Γ. Βορεάδου καὶ ἡ Τεχνικὴ Ἐπιθεώρησις Δωδεκανήσου. Τὴν σοβαρωτέραν ὁμως ἔρευναν τοῦ ζητήματος τούτου διεξήγαγε κατὰ τὸ ἔτος 1952 τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωλογίας καὶ Ἑρευνῶν Ὑπεδάφους διὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Κυρ. Ζάχου, ἐκ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τοῦ ὁποίου, εὐγενῶς παραχωρηθείσης εἰς ἐμὲ ὑπ' αὐτοῦ¹, παραλαμβάνομεν τὰ ἀκόλουθα:

«Προέβημεν εἰς πλείστας δειγματοληψίας ἐκ τῶν παρειῶν τοῦ βυθίσματος «Στέφανος», ἐκ φυσικῶν τομῶν διαβρωσιγενῶν καὶ ἐκ τῶν διανοιχθέντων εἰς καταλλήλους θέσεις φρεάτων, ἐξ ὧν προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα:

1. Εἰς τὰς προσχώσεις ἐκ προχείρων ἀναλύσεων διεπιστώθησαν πράγματι ἵχνη θείου μὲ μεγαλύτερον, ἀλλὰ μικρὸν πάντοτε, ποσοστὸν εἰς ὠρισμένας θέσεις.

2. Διὰ τὰ στρώματα τὰ καλύπτοντα τὰ κέντρα ἀτμιδικῆς ἐνεργείας ἐπὶ τῶν λόφων Ἀλεξάνδρος, Πολυβώτης, λόφος 211 καὶ τῶν θέσεων Καμίνια καὶ Καϊλιά, ἀποτελούμενα ἀπὸ κορήματα καὶ λεπτομερὲς ὕλικὸν ἐξ ἀποσαθρώσεως τούτων, αἱ ἀπόψεις μας

1. Θερμοτάτας εὐχαριστίας θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἀπευθύνω πρὸς τὸν κ. Κ. Ζάχον διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτὴν προσφορὰν.

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΜΑΝΔΡΑΚΙ (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). Μὲ ἑξαιρετικὴν εὐλάβειαν

ἐρωτήσθη καὶ ἐφέτος ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου Νικήτα. Ἐξαιρετικὴν ἐπίσης ἐπιτυχίαν ἐσημείωσεν καὶ ἡ ὅλη ὀργάνωσις τῆς ἑορτῆς, χάρις εἰς τὴς ἐπιτυχημένες καὶ ἐπίμονες ἐνέργειες τῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ δὲ εἰσπράξεις ὑπερέβησαν κάθε προσδοκίαν. Ἐμοιράσθησαν ἀρτούλια εἰς ὅλα τὰ χωριά καὶ ἔγινε περιφορὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνας. Συγχαίρομεν θερμῶς τὴν Ὀργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν.

— Κατόπιν τῆς προαγωγῆς τοῦ κ. Γεωργίου Μάγκου Γραμματέως τοῦ Εἰρηνοδικείου, καλύπτεται τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἀφησεν ἡ μετὰθεσις τοῦ Εἰρηνοδίκου, διότι ὁ κ. Μάγκος ἀναπληροῖ πλέον καθ' ὅλα τὸν Εἰρηνοδικὴν καὶ ἔτσι σταματᾷ ἡ ταλαιπωρία τῶν συμπατριωτῶν μας ποὺ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ πηγαίνουν στὴν Κῶ. Συγχαίρομεν τὸν κ. Γ. Μάγκον διὰ τὴν προαγωγὴν του καὶ εὐχόμεθα καὶ εἰς ἀνώτερα.

— Τὴν 22αν Ἰουνίου ἔλαβε χώραν εἰς τὸ Ζησιμπούλειον ἡ ἑτήσια ἑορτὴ τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Ὅπως καθὲς χρόνον, ἐγένετο ὁμιλία τοῦ Διευθυντοῦ κ. Στ. Κουρτζῆ, οἱ μαθηταὶ ἀπήγγειλαν διαλόγους καὶ ποιήματα καὶ ἐξετέλεσαν διάφορα σκέτς μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἀπενεμήθησαν ἐπίσης βραβεῖα εἰς τὰς μαθητρίδας Σεβαστὴν Ράδου ἐκ Καλύμνου, Εἰρήνην Ν. Χαρίτου καὶ Αἰκατερίνην Γ. Σταυριανοῦ.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν διεξήχθη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἔρανος ὑπὲρ τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου.

Τὸ ἀτμόπλοιον «Βασιλεὺς Αἰγέως», 7ον κατὰ σειράν, ἐφόρτωσε 15915 κυβικά μέτρα ἑλαφρόπετρας διὰ τὰς Ἦν. Πολιτείας.

Θάνατοι: Τὴν 12ην Μαΐου ἀπεβίωσεν ἡ Καλλιόπη Καβαζοπούλου, τὸ γένος Μασούλη. Τὴν 14ην Μαΐου ὁ Ἰωάννης Ἀρκαμουζῆς, τὴν 21ην Μαΐου ὁ Ἠλίας Διακομιχάλης ἑτῶν 82. Τὴν 14ην Ἰουνίου ὁ Ἐμμανουὴλ Παριανός, ἑτῶν 74 καὶ τὴν 20ην Ἰουνίου ὁ Κωνσταντῖνος Φρατζῆς, ἑτῶν 69. Εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν μεταστάντων ἀπευθύνομεν τὰ συλλυπητήριά μας.

Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τὸν Γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου μας κ. Γεώργιον Μάγκον, διὰ τὴν ἐπαξίαν προαγωγὴν του.

Τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ ἀπευθύνουν τὰ θερμὰ συλλυπητήριά των εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν των Μανδράκων κ. Νικόλαον Διακομιχάλην ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς του Καπετὰν Ἡλίου, ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ μεταστάντος.

ΝΙΚΙΑ (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).

Αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα παρουσίασαν ἐφέτος ἰδιαιτέραν κίνησιν καὶ πανηγυρικότητα εἰς τὸ Χωριό μας, λόγῳ καὶ τῆς παρουσίας πολλῶν νεοφερμένων συμπατριωτῶν

ΝΙΣΥΡΙΑΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

μας ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, Ἀθήνας καὶ Ρόδον.

Ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἀφίχθησαν οἱ κ.κ. Λάζαρος Κουτομανώλης συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν εἰς Ἀθήνας ἀδελφὴν του κ. Ματίνα Ἀρβανιτου, Βασίλειος Καβούνης, Γεράσιμος Βαρκανῆς, Ἰωάννης Τσουκαλᾶς μετὰ τῆς συζύγου του, Μιχαὴλ Οἰκονομίδης, Γεώργιος Πασχαλάκης καὶ Πασχάλης Χαρτοφύλης.

Ἐπίσης, ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀφίχθησαν δι' ὀλιγοήμερον παραμονὴν οἱ κ.κ. Θεοχ. Θεοχαρίδης, Νικόλαος Καραγεωργίου, Γεώργιος Ἡλ. Οἰκονομίδης, Νικόλαος Κόκκινος, ἡ κ. Ἄννα Γ. Σιλβέστρου καὶ ἡ Δίς Εὐδοξία Κόκκινου.

— Τὰ διάφορα ζητήματα τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Κοινότητά μας, εὐρίσκουν ἤδη ἱκανοποιητικὴν λύσιν χάρις εἰς τὴν κρατικὴν στοργὴν καὶ τὸ ἀμείωτον ἐνδιαφέρον τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Συλλόγου μας ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ. Οὕτω, ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Συλλόγου ἀπεστάλησαν εἰσέτι 700 Δολλάρια πρὸς ἐξόφλησιν ὀφειλομένων δαπανῶν διὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐργασίας ἀνεγέρσεως τοῦ νέου Διδακτηρίου μας, ὑπὸ δὲ τῆς Νομαρχίας Δωδεκανήσου ἐνεκρίθη πίστωσης 100.000 δραχμῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ Διδακτηρίου τούτου. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀνεγέρσεως διεξάγει τὰς σχετικὰς συνεννοήσεις καὶ προβαίνει εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν συντομωτέραν δυνατὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου. Ἐν προκειμένῳ, τυγχάνει ἀξιοσημείωτος ἡ συμβολὴ τοῦ ἐργολάβου κ. Χαράλ. Ἐμμανουηλίδου, ὁ ὁποῖος ἐπεμελήθη τοῦ ὅλου ἔργου μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἀφιλοκερδῶς, ὥστε νὰ ἀποσπᾷ τὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια τῆς Ἐπιτροπῆς.

— Ἐπίσης πρόκειται νὰ παραληφθοῦν αἱ ἐγκριθεῖσαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς δευτέρας κοινοτικῆς ὑδατοδεξαμενῆς πιστώσεις ἐκ 50.000 δραχμῶν καὶ θὰ ἀρχίσουν ἀμέσως αἱ ἐργασίαι.

— Ἐναπομένει πρὸς ρύθμισιν τὸ φλέγον ζήτημα τοῦ διορισμοῦ Ἀγροφύλακος τῆς περιοχῆς μας, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένα διαβήματα ἔχουν γίνεи καταλλήλως, ἀπασχολεῖ δὲ ἰδιαιτέρως τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητός μας.

— Εἰς γενομένην Γεν. Συνέλευσιν τῶν κατοίκων, προσκλήσει τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς συνεζητήθη τὸ θέμα «περὶ τῆς καταλληλοτέρας τοποθετήσεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῶν χρημάτων ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀκινήτου Κωνσταντινουπόλεως, περιελθόντος εἰς τὴν κυριότητα τῆς Ἐκκλησίας Νικιῶν, συμφώνως τῷ Καταστατικῷ τῆς ἐν Κων)πόλει Ἀδελφότητος».

Ὡς γνωστόν, τὰ χρήματα ταῦτα ἀποδεσμευθέντα, εἶναι ἤδη κατατεθειμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εἰσοδίων-Νικιῶν.

Μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος, εἰσηγήσει τῶν κ.κ. Ἰωάννου Ἱερομνήμονος καὶ Θεοχ. Θεοχαρίδης, συμφωνούσης δὲ καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὅπως διὰ τῶν χρημάτων αὐτῶν ἀγορασθῇ εἰς Ἀθήνας ἀνάλογον ἀκίνητον, ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ὁποίου θὰ ἰκανοποιοῦνται ἀνάγκαι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοινοτήτος, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου θὰ ἔξῃ γίνεῖ ἡ ἐπωφελεστέρα ἐπένδυσις τῶν χρημάτων καὶ ἡ ἐξασφάλισις αὐτῶν.

Διὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀγοράν, ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν ἐν Ἀθήναις Σύλλογον «ΑΓ. ΘΕΟΛΟΓΟΝ» καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Θ. Θεοχαρίδην Ἀντιπρόεδρον τοῦ Συλλόγου, ὅπως ἐπιστρέφῃ εἰς Ἀθήνας ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα παρὰ τῷ Διοικ. Συμβουλίῳ.

Οἱ Νέοι μας ἐπιδεικνύουν τελευταίως ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τὸν ἀθλητισμόν, κυρίως δὲ τὸ ποδόσφαιρον. Παρὰ τὴν ἔλλειψιν καταλλήλου γηπέδου, συνεκρότησαν ἀθλητικὴν ὁμάδα καὶ ἐπιδίδονται εἰς τακτικὴν ἄθλησιν.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῶν εὐγενῶν προσπαθειῶν τούτων, ὁ ἐν Ἀθήναις Σύλλογός μας ΑΓ. ΘΕΟΛΟΓΟΣ ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἀθλητικὴν ὁμάδα ὡς δῶρον μίαν μπάλα ποδοσφαίρου.

Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων, ἔγινεν εἰς τὸ Σχολεῖον μας σεμνὴ τελετὴ μὲ ἀρκετὰ καλὸν πρόγραμμα. Κατ' αὐτὴν ἀπενεμήθη εἰς τοὺς ἀριστεῖς μαθητὰς τῆς

Ε'. καὶ ΣΤ'. τάξεως τὸ ἀπὸ ἐτῶν καθιερωθέν «Θεολόγιον Βραβεῖον» τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηνῶν καθὼς καὶ τὸ διὰ πρώτην φορὰν ἀπονεμόμενον βραβεῖον ὑπὸ τοῦ Νισυριακοῦ Συλλόγου Ρόδου ἢ «Πορφυρίς».

Περὶ τὰ τέλη προσεχὺς Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀναμένεται ἐνταῦθα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σπυρίδων, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ χειροτονήσῃ εἰς Ἱερέα τὸν κ. Νικόλαον Γεωργ. Γερασίμου Ἱεροφάλτην.

Κοινωνικά

— Ἀφίχθη ἐξ Ἀμερικῆς ὁ κ. Νικόλαος Γεωργ. Νικητιάδης, μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Ἐπίσης ἡ κ. Καλλιόπη χήρα Ἱ. Παπαντωνίου καὶ ὁ κ. Δ. Ζαχαριάδης.

— Ἀνεχώρησαν εἰς Ἀμερικὴν ὁ κ. Γεώργιος Μάγλος, τὰ τέκνα οἰκογενείας Ἰωάν. Κασέλη Θεόφιλος, Δημήτριος, Κων)νος καὶ Εὐδοξία καὶ ὁ νεαρὸς Κων)νος Παν. Παπαμιχαήλ.

— Ἀνεχώρησαν ἐπιστρέφοντες εἰς Ἀμερικὴν οἱ κ.κ. Λάζαρος Κοντομανώλης καὶ Βασίλειος Καβούνης. Ἐπίσης ἀνεχώρησεν εἰς Ἀμερικὴν ἡ Δίς Πόπη Καβούνη καὶ ὁ νεαρὸς ἀδελφός της Ἰωάννης.

— Ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τῆς Ε.Β. Ἀεροπορίας ὁ κ. Πασχ. Μαρῖνος.

— Τὴν 29ην Ἰουνίου ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῆς Δίδος Μαρίας Π. Πασχαλίδη μετὰ τοῦ ἐκ Μανδρακίου κ. Νικήτα Λημνίου.

— Ὁ κ. Γεώργιος Κων. Ζαχαριάδης ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Θερμὰ συγχαρητήρια. Ἡδὴ ὑπηρετεῖ τὴν θητείαν του εἰς τὸν στρατόν.

— Ἀφίκετο εἰς Κῶ ἐνθα ὑπηρετεῖ, ὁ Διδάσκαλος κ. Ἰωάννης Γιαννάκης, μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

ΡΟΔΟΣ: (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).

Κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν, διὰ Β.Δ. καθορίζεται ὡς μερικὴ ἀργία ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς διὰ τὰ καταστήματα τοῦ Δήμου Μανδρακίου Νισύρου, τὰ ὁποῖα οὕτω θὰ κλείουν τὴν 2 μ.μ.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς κατατεθείσης εἰς τὴν Βουλὴν ἐρωτήσεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ἐμμ. Ζαννῆ «διὰ τί δὲν πραγματοποιεῖται ἡ ἐπέκτασις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰς νήσους Νίσυρον καὶ Κάρπαθον» ὁ ὑπουργὸς Ἑργασίας κ. Δημητράτος ἀπέστειλε σχετικὸν ἔγγραφον πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς, εἰς τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα: Ὅτι τὸ αἴτημα περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ἰδρύματος εἰς τὰς νήσους Νίσυρον καὶ Κάρπαθον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τύχῃ σήμερον ἰκανοποιήσεως λόγῳ τοῦ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν εἰς τὰς νήσους ταύτας ὡς καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, τὰς ὁποίας πραγματοποιοῦν καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν παρέχουν δικαίωμα διὰ παροχὰς

ἀσθενείας. Μικρά ἀπασχόλησις παρατηρεῖται μόνον εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς νησίδος Γυαλί Νισύρου, πλὴν ὅμως καὶ ἐκεῖ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως τὸ μὲν λόγω τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν, τὸ δὲ λόγω τοῦ ὅτι ἡ νησίς εἶναι ἀπομονωμένη καὶ οὐδεὶς τρόπος παροχῆς περιθάλψεως ὑπάρχει!

Ἡ παροικία μας εἰς Ρόδον ἀρχίζει σιγὰ σιγὰ ὄχι μόνον νὰ κατακτᾷ ἔδαφος εἰς τὸν ἐκπολιτιστικὸν τομέα καὶ κοινωνικὸν διὰ τῆς δράσεως τῶν Νισυρίων εἰς ἀτομικὰς δεσποζούσας θέσεις καὶ σωματικὰς ἐπιτεύξεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος. Ἐκτὸς δὲ τῶν τόσων ἄλλων καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων πού ἀνήκουν εἰς συμπατριώτας μας, πρὸ ἑβδομάδος ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια ἐνὸς ἐξαιρετικοῦ καταστήματος Μπάρ εἰς τὴν Στοὰ Σπάρταλη εἰς Ρόδον, μὲ ἰδιοκτήτην καὶ Διευθυντὴν τὸν Ἄρην Φραντζήν.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Ρόδου τὸ ὠνόμασαν κόσμημα γιὰ τὴν Ρόδον καὶ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του. Εὐχόμεθα χρυσὲς δουλεῖς στὸν προοδευτικὸν συμπατριώτη μας.

Οἱ εὐτυχεῖς γονεῖς Νικήτας καὶ Μιμὴ Κουμέντου, ἀπέκτησαν τὸ πρῶτο χαριτωμένο ἀγοράκι τους.

Εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσῃ.

Ὁ Κάσδαγλης Ἀντώνιος καὶ ἡ Νικολάκη Μαρίνα, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των. Συγχαρητήρια.

Ἀπεφοίτησεν ἐκ τῆς Παιδαγωγικῆς Ρόδου ἡ Παπαχαρτοφύλλη Καλλιόπη. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀπὸ τὸ ἀνώτερον πνευματικὸν τοῦτο ἴδρυμα ἐξῆλθον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του ἀρκετοὶ συμπατριῶτες μας, οἱ ὅποιοι τιμοῦν τὸ Νισυριακὸν ὄνομα ὡς διδάσκαλοι ὅπου κι' ἂν εἶναι διορισμένοι καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι:

Πατούρης Ἰωάννης, Οἰκονομίδου Σταματία, Κουμέντος Νικήτας, Μαστρογιάννης Νικήτας, Σακελλαρίδης Ἐμμανουήλ, Κόκκινος Τιμολέων, Χαρτοφύλλης Νικόλαος, Φραντζῇ Εἰρήνη, Λεντῇ Χαριτωμένη, Τηλιακοῦ Μαρία, Κουμέντος Ἰωσήφ, Σκανδαλίδης Μιχαήλ, Μικρόπουλος Ἐμμανουήλ, Παπαπαντελής Παναγιώτης. Ἦδη φοιτᾷ ὁ Κουρτζῆς Ἀντώνιος. Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω νέων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἅπαντες σχεδὸν οἱ Νισύριοι παλαιοὶ δημοδιδάσκαλοι ἔτυχον ἐτησίας μετεκπαιδεύσεως εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ρόδου.

Ἀπεφοίτησεν ὡσαύτως ἐκ τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ρόδου, ἀριστεύσας, ὁ Σφακιανὸς Νικόλαος. Εἰς σχετικὴν συνομιλίαν μου μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς

κ. Στ. Λαχανιάτη, ἐχαρκτήρισεν οὗτος τὸν ἀπόφοιτον ἤδη Νικ. Σφακιανόν, ὡς ἔριστον μαθητὴν, ἄξιον νὰ τύχῃ καὶ τῆς κρατικῆς φροντίδος ἀκόμη διὰ τὴν συνέχισιν τῶν σπουδῶν του, καθότι ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς του ὑπεροχῆς τυγχάνει καὶ θράχους ἀκλόνητος ἀπὸ ἠθικῆς πλευράς.

Εὔγε του!

Οἱ ἀριστεύσαντες μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι.

Δημοσιεύομεν μετὰ χαρᾶς τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν πρὸς τοὺς ὁποίους στέλλομεν καὶ τὰ θερμὰ μας συγχαρητήρια.

Ἐν Μανδρακίῳ Νισύρου 2α Ἰουλίου 1958

Π ρ ὀ ς

Τὴν ἀξ. Ἐπιτροπὴν τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν»

Ἀθῆνας

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Σχολικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ληξεί τῶν μαθημάτων τοῦ σχολ. ἔτους 1957-1958 ἔλαβε χώραν ἐν τῷ Ζωσιμοπουλεῖῳ θεάτρῳ τὴν 22αν Ἰουνίου ἐ.ἔ. καὶ ὥραν 10,30' π.μ., κατὰ τὴν ὁποίαν σὺν τοῖς ἄλλοις ἐγένοντο γνωστοὶ οἱ ἀριστεύσαντες καὶ οἱ λαβόντες τὸν πρῶτον βαθμὸν ἐκάστης τάξεως μαθηταί, οἵτινες εἶναι οἱ ἀκόλουθοι καὶ παρακαλοῦμεν, ἔάν εἶναι δυνατόν, νὰ δημοσιευθοῦν τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸ ἔγκριστον περιοδικὸν ὑμῶν «ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ».

Ἐκ τῆς Α'. τάξεως: Ἀπόστολος Γιαλούρης καὶ Παρασκευουλάκου Μπέττυ, μὲ 9,5.

Ἐκ τῆς Β'. τάξεως: Καλ. Κατινᾶ μὲ 10 καὶ Νικ. Χαρ. Παπάτσος μὲ 9,5.

Ἐκ τῆς Γ'. τάξεως: Μιχαήλ Νικ. Βεζυρόγλου μὲ 9.

Ἐκ τῆς Δ'. τάξεως: Καλλιόπη Κουρτζῇ μὲ 9,5.

Ἐκ τῆς Ε'. τάξεως: Εἰρήνη Νικ. Χαρίτου καὶ Αἰκατερίνη Γ. Σταυριανοῦ μὲ 9.

Ἐκ τῆς ΣΤ'. τάξεως: Σεβαστὴ Ρόδου, Ἄννα Νικ. Καρακωνσταντίνου καὶ Ἰωάννα Μικροπούλου μὲ 9.

Εὐχαριστοῦντες, διατελοῦμεν

Μὲ Πατριωτικοὺς χαιρετισμοὺς

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Σταμ. Κουρτζῆς

N. YOPKH (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).

Σικάγον

Γεννήσεις

Τὴν 15ην Ἀπριλίου ἡ κ. Ζάκη Ἰωάν. Σκανδά-
λου ἔτεκεν αἰσίως κοριτσάκι.

Βαπτίσεις

Τὴν 20ην Ἀπριλίου ἐβαπτίσθη τὸ ἀγοράκι τοῦ
ἀδελφοῦ μας κ. Ἑμμανουὴλ καὶ Φωτεινῆς Φογε-
τάκη. Τὸ νεοφώτιστον ἀνεδέξατο ἐκ τῆς ἱερᾶς κο-
λυμβήθρας ὁ κ. Ἰωάννης Βιδάκης ὀνομάσας αὐτὸ
Παντελεήμωνα.

Τὴν 18ην Μαΐου ἐβαπτίσθη τὸ κοριτσάκι τοῦ
Ἰωάννου Χαρτοφύλλη.

Τὴν 22αν Φεβρουαρίου ἐβαπτίσθη τὸ ἀγοράκι
τοῦ ἀδελφοῦ μας κ. Κων/τίνου καὶ Μιμῆς Διακα-
ντώνη. Τὸ νεοφώτιστον ἀνεδέξατο ἐκ τῆς ἱερᾶς κο-
λυμβήθρας ὁ κ. Ἰωάννης Πατρίκης, Εἰρήνη Ν.
Πατρίκη καὶ Νικόλαος Ἀλαμαγκίδης.

Τὴν 4ην Μαΐου ἐβαπτίσθη τὸ κοριτσάκι τοῦ κ.
Ἑμμανουὴλ καὶ Βαρβάρας Παπαεμμανουὴλ. Εἰς
τὸ νεοφώτιστον ἐδόθη τὸ ὄνομα Εὐτυχία.

Ἀρραβῶνες

Ἐτελέσθησαν οἱ ἀρραβῶνες τῆς διδος Σοφίας
Π. Μουλλοῦ μετὰ τοῦ Ἰωάννου Πούλλου. Ἐπίσης
ἡρραβωνίσθη ἡ δις Εἰρήνη Ἀρ. Σακελλάρη μετὰ
τοῦ Ἡλία Ρωμαίου.

Θάνατοι

Τὴν 10ην Μαρτίου ἀπεβίωσεν ὁ συμπατριώτης
μας ΜΑΡΚΟΣ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ἐκ τοῦ
δήμου Ἐμπορείου καὶ ἐκηδεύθη τὴν Τετάρτην
12η ἰδίῳ ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Εἰς
τὴν βαρυπενθούσαν σύζυγον, τέκνα καὶ ἐν Νισύρῳ
γονεῖς καὶ συγγενεῖς ἀπευθύνονεν θερμὰ συλλυ-
πητήρια. Ὁ Ἀείμνηστος Παπαδόπουλος ἐχρη-
μάτισε πολλὰς προέδρους τῆς ἐνταῦθα οργανώ-
σεως Παναγίας Θερμιανῆς. Δείξας μεγάλον
ἐνδιαφέρον δι' ὅλα τὰ ζητήματα ποῦ ἀφοροῦν τὴν
γενέτειράν του καὶ τὴν ἐνταῦθα Νισυριακὴν πα-
ροικίαν. Ἡ μνήμη του πάντα θὰ μένῃ αἰωνία.

Φλωρίδα

Ἀπεβίωσεν ἡ Μαριγώ Π. Σακλαρῇ τὸ γένος
Μουλλοῦ.

Μνημόσυνο

Τὴν 9ην Μαρτίου ἐτελέσθη μνημόσυνον ἐν τῷ
Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ὑπὲρ ἀναπαύσε-
ως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀεμινήστου Μιχαὴλ Παντελῆ
Σακελλαρίδου.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐτελέσθη τὸ μνημόσυνον τοῦ
ἀδελφοῦ μας Γεωργίου Α. Σαρρῆ.

Ἀναχωρήσεις

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ

Τὴν 18ην Μαρτίου μετὰ τὸ «Φρειδερίκη» ἀνεχώρη-
σαν διὰ Νίσυρον οἱ κ.κ. Γεώργιος Πασχαλάκης,
Ἑμμανουὴλ Χαρτοφύλλης, Γεράσιμος Βαρκανῆς,

Λάζαρος Κοντομανώλης, Μιχαὴλ Οἰκονομίδης,
Πασχάλης Χαρτοφύλλης, Βασίλειος Κωστίδης,
Μιχαὴλ Καρβεῖνης, Κων/τίνος Μούρας, Νικόλα-
ος Καλογήρου μετὰ τῆς κυρίας του, Ἄννα Κλεο-
πούλου μετὰ τῶν τέκνων τῆς καὶ Καλλιόπη
Εὐστρατιάδῃ μετὰ τῶν τέκνων τῆς.

ΟΛΥΜΠΙΑ

24 Μαρτίου Ἰωάννης Τσουκαλᾶς μετὰ τῆς
κυρίας του καὶ Βασίλειος Καβούνης.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ 11 Μαΐου. Γεώργιος Παπαεμ-
μανουὴλ καὶ Καλλιόπη Πουράκη τὸ γένος Βο-
γιαζῆ.

Ἀφίξεις

Ἀφίχθη ὁ νεαρὸς Νικόλαος Δ. Καρβαῖνης καὶ
ὁ ἐμποροπολίρχος Νικόλαος Τριαν. Τριαντα-
φύλλου.

Τὴν 20ὴν Ἀπριλίου ἔφθασεν ἡ κ. Μαρία Γ.
Πλήθου τὸ γένος Σκανδαλίου.

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΣ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ

Τὴν 5ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἐδόθη ἡ χοροεσπερίς
τοῦ Γνωμαγόρα. Τὰ κέρδη τῆς χοροεσπερίδος θὰ
διατεθοῦν διὰ τὴν τροφὴν τῶν ὑποσιτιζομένων
παιδιῶν τῆς Νισύρου (σχολικὸν συσσίτιον).

Κατὰ τὴν ἐκκύβευσιν τοῦ λαχείου τυχεροὶ ἦσαν
ὁ ἀδελφός μας Δημήτριος Σ. Χαρίτος 50 δολ.
Government Bond, τὰ ὅποια ἐδώρισεν εἰς τὸ τα-
μεῖον τοῦ Γνωμαγόρα. Συγχαίρομεν τὴν Ἐπι-
τροπὴν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς χοροεσπερίδος.

Τὴν 28ην Μαΐου ἐ.ἔ. κατετάγη εἰς τὸν Ἀμερι-
κανικὸν Στρατὸν ὁ νεαρὸς Νικόλαος Α. Κουλιανί-
δης (Ράλης) ταμίας τῆς οργανώσεώς μας. Τοῦ
εὐχόμεθα μετὰ τὸ καλὸ νὰ γυρίσῃ.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς οργανώσεως κ. Παναγιώ-
της Σακλαρίδης παρητήθη καὶ ἀντικατεστάθη
παρὰ τοῦ συμβούλου κ. Μιχαὴλ Σακλαρίδῃ.

Τὸν ἀναχωροῦντα διὰ τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ
κ. Νικόλαν Κουλιανίδην, ταμίαν τῆς οργανώσε-
ώς μας, ἀντικατέστησεν ὁ σύμβουλος κ. Γεώργιος
Κλεόπουλος.

Τὴν 24ην Μαΐου ἔγινε ἡ πρώτη σύσκεψις τῆς
Νισυριακῆς Νεολαίας.

Ἐξῆλθον τοῦ νοσοκομείου ὁ ἀδελφός μας
Ἀναστάσιος Πουράκης, ἡ Μαρία Α. Λυβίση τὸ
γένος Κατσιματίδῃ καὶ ὁ συμπατριώτης μας Ἰω-
άννης Σκουλλῆς.

Γάμοι: Ἐτελέσθησαν οἱ Γάμοι τοῦ Παν-
τελῆ Ἰωάννου Χαρτοφύλλη μετὰ τῆς δος Καλ-
λιόπης Ἰω. Σκουλλῆ.

συνπίπτουν με τὰς τοῦ κ. Βορεάδου, ὅτι δηλ. περίξ ἐκάστης ἀτμίδος σχηματίζονται ἄνθη θείου καὶ πλούσιον θειόχωμα ἐκτάσεως $1X1X1$ μ. περίπου. Εἰς σπανίας περιπτώσεις (λόφος 211) παρακείμεναι ἀτμίδες δύνανται νὰ σχηματίσουν καὶ μεγαλυτέρας ποσότητας θειοχώματος.

Στεροῦνται ὅμως πρακτικῆς σημασίας λόγω τῆς ἀτάκτου διασπορᾶς καὶ διότι καλύπτουν μικρὸν μόνον ποσοστὸν (ἕως 10% τὸ πολὺ) τῆς ὅλης ἐκτάσεως τοῦ καλύμματος τῶν λόφων καὶ τῶν ἄλλων δύο θέσεων, τοῦ ὁποῖου (καλύμματος) ἡ συνολικὴ ἐπιφάνεια δὲν ὑπερβαίνει τὰ 20.000 τετραγωνικά μῆτρα. Οἱ λόφοι ἐσωτερικῶς εἶναι συμπαγεῖς μὲ περιορισμένην ἀποσάθρωσιν περίξ τῶν θειωνιῶν.

3. Μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν αἱ ἀτμίδες αἱ ἐκβάλλουσαι εἰς τὸ προσωσιγενὲς ἔδαφος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐσχηματίσθη (καὶ σχηματίζεται) πλούσιον θειόχωμα εἰς τὴν δυτικὴν παρειάν καὶ τὸν πυθμένα τοῦ βυθίσματος «Στέφανος» (εἰς τὸ μέσον τοῦ Ραμμοῦ), τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε κατὰ καιροὺς ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

Τὸ θειόχωμα σχηματίζεται εἰς τὰ ἐπιφανειακὰ στρώματα εἰς μικρὰ πάχη καὶ χρειάζεται ἀρκετὰ ἔτη διὰ νὰ ἐπανασχηματισθῇ ἀφαιρούμενον.

Δυτικῶς τοῦ βυθίσματος μία ὁμὰς ἐσβεσμένων ἤδη ἀτμίδων ἐσχημάτισε πλούσιον στρώμα συμπαγοῦς θειοχώματος, τὸ ὁποῖον ἔχει κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξορυχθῇ. Διὰ μικρᾶς ἐκσκαφῆς εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ἐσβεσμένη ἀτμίς μὲ ἄνθη θείου περίξ τῆς ὀπῆς.

Πλεῖστοι ἐσβεσμένοι ἀτμίδες εὐρίσκονται εἰς τὸν δυτικῶς τῆς θέσεως Καμίνια λοφίσκον. Περί τὴν ἔξοδον ἐκάστης ἀτμίδος ἔχει σχηματισθῇ λίαν συμπαγὲς θειόχωμα περιεκτικότητος 5-6% εἰς σχῆμα φακοειδές, ἐκτάσεως τῆς τάξεως τῶν δεκάδων τετραγ. μέτρων, μέσου πάχους 0,50 μ. Εἰς παραπλευρῶς ἀνοιχθὲν φρέαρ εἰς βάθος μόνον 1,5 μ. ἡ θερμοκρασία ἦτο ἀνωτέρα τῶν 40° καὶ ἀνεδίδετο ὁσμὴ δυσόσμων αερίων (διάφορος τῶν θειωνιῶν). Ἡ ἔκτασις τοῦ λόφου τούτου τοῦ περιέχοντος θειοχώματα περιορίζεται εἰς $250X80=20.000$ τετραγ. μέτρα, οἱ δὲ σχηματισμοὶ τοῦ θειοχώματος δὲν καλύπτουν πλεόν τοῦ $1/10$ τῆς ἐκτάσεως. Οὕτω καὶ τὰ ἀποθέματα αὐτὰ δὲν εἶναι μεγάλης ποσότητος, ἀπαντοῦν ὅμως εἰς μικρὸν βάθος (0,5 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας) καὶ ἡ ἐξόρυξις τοῦ θειοχώματος εἶναι σχετικῶς εὐκόλος. Καὶ δύναται καὶ ἐνδείκνυται νὰ πραγματοποιηθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν κατοίκων, ἂν ὑπάρξῃ ζήτησις καὶ τῆς ἡδὴ κατὰ τὸ παρελθὸν συγκεντρωθείσης εἰς τὸν λιμένα 'Αγ. Εἰρήνης ποσότητος (ἐκ 500 τόννων) θειοχώματος.

Σημ.: Τὸ βάθος τῶν διανοιγέντων φρεάτων δὲν ὑπερέβη τὰ 4 μ., διότι ἡ θερμοκρασία εἰς τὸ βάθος αὐτό (περὶ τοὺς 40°) δὲν ἐπέτρεπε περαιτέρω ἐργασίαν. Ἐκ τῶν πολλῶν φυσικῶν τομῶν κρίνεται ἀπίθανος ἡ ὑπαρξις κοιτασμάτων θειοχώματος εἰς βαθύτερα στρώματα, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ ἀποκλεισθῇ. Ἐν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον δὲν θὰ μετέβαλλε τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις μας, καθότι ἡ ἐκμετάλλευσις μικρῶν φωλεῶν (ὡς συνήθως ἀπαντοῦν) δι' ἀποκαλύψεως κρίνεται ἀπολύτως ἀσύμφωνος.

Τελικὰ συμπεράσματα.

1) Θειοχώματα δευτερογενῶν κρατήρων πλούσια εἰς θεῖον, ἀλλὰ εἰς περιωρισμένα ἀποθέματα μὴ ἐπιτρέποντα συστηματικὴν ἐκμετάλλευσιν.

2) Διὰ τῶν ἐρευνητικῶν ἔργων διεπιστώθη ὑπαρξις πλουσίων θειοχωμάτων εἰς διαφόρους θέσεις τοῦ μεγάλου κρατήρος, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δὲν ἀποτελοῦν συνεχὲς στρώμα θειοχωμάτων.

3) Τὰ ἀποθέματα τῶν ἀνακαλυφθέντων θειοχωμάτων εἶναι τῆς τάξεως μεγέθους τῶν δεκάδων χιλιάδων τόννων καὶ εἰς μικρὸν βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας.

4) Ταῦτα δύνανται νὰ ἐξορυχθοῦν ὑπὸ τῶν κατοίκων εὐκόλως, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας.

Κατὰ τὰς δύο ἐπισκέψεις μου εἰς τὴν Νίσυρον ἠρεύνησα καὶ τὸ θέμα τῆς οἰκονομικῆς σημασίας τῶν θειούχων κοιτασμάτων τῆς. Τὰ συμπεράσματα τῆς ἐρεῦνης

μου συμφωνοῦν ἀπολύτως μὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα συμπεράσματα τοῦ κ. Κ. Ζάχου.

Τὰ θειοῦχα κοιτάσματα τῆς Νισύρου δὲν εἶναι σημαντικά καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον συνεχοῦς καὶ συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως, οὔτε συνεπῶς νὰ στηρίζουν μίαν οἰκονομικῶς συμφέρουσαν ἐπιχείρησιν ἐξαγωγῆς θείου. Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀποτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν Ἀδελφῶν Ράλλη ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Καὶ οἱ Ἱταλοὶ ἐπίσης θὰ προέβαινον εἰς τὴν ἐγκατάστασιν μιᾶς τοιαύτης βιομηχανίας, ἂν διέβλεπον αὐτὴν ὡς οἰκονομικῶς συμφέρουσαν.

Τὰ θειοχώματα τῆς Νισύρου δύνανται μόνον νὰ ἐξορύσσωνται ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ νὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν θείωσιν ἀμπέλων, ἀφοῦ ὅμως ληφθῇ πρὸ τῆς χρησιμοποίησέως των φροντίς ἐξουδετερώσεως τοῦ ἐντὸς αὐτῶν ὑπάρχοντος θειικοῦ ὀξέος.

Ἐκμετάλλευσίς τῶν θειοχωμάτων τῆς νήσου ἐγένετο παλαιόθεν ὑπὸ τῶν κατοίκων. Τὸ θειόχωμα ἐπώλειτο εἰς τοὺς Σαμίους, τοὺς Κώους καὶ εἰς ἄλλους διαφόρους ἀμπελοφύτους τόπους καὶ μέχρι Τενέδου, Ἑλλησπόντου καὶ Προποντίδος. Κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἡ Αὐτοκρατορικὴ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἵδρυσεν ἓν ἐργοστάσιον ἀτμοκίνητον εἰς τὸ Μανδράκι καὶ κατὰ τὸ 1865 δεύτερον τοιοῦτον διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τριβὴν τοῦ θείου πρὸς κατασκευὴν πυρίτιδος. Ἡ λειτουργία τῶν ἐργοστασίων τούτων μόλις διήρκεσε τρία ἔτη.

Κατὰ τὸ 1879 ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις παρεχώρησε τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν θειούχων κοιτασμάτων ἐπὶ 25 ἔτη εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ἀλεξάνδρου Σ. Ράλλη καὶ Σία. Αὕτη προέβη εἰς ἐγκαταστάσεις ἐξορύξεως κλπ., κατεσκεύασε δὲ καὶ γραμμὴν Ντεκωβίλ διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ἐξορυσσομένου ὕλικου, ἡ ὁποία ἔφερε μέχρι τοῦ νοτίου χείλους τῆς μεγάλης κρατηροειδοῦς κοιλότητος καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἀγκυροβόλιον τῆς Ἀγ. Εἰρήνης. Δυστυχῶς καὶ ἡ σπουδαία καὶ ὠφελιμωτάτη διὰ τὸν τόπον αὕτη ἐπιχείρησις, διὰ τὴν ὁποίαν ἐδαπανήθησαν 50 χιλιάδες Τουρκικῶν λιρῶν, διήρκεσε μόνον μέχρι τοῦ 1884 καὶ ὁ ἐπὶ πενταετίαν διαρκέσας «χρυσοῦς αἰὼν» τῆς Νισύρου ἐτελείωσε. Δύο νέαι ἀπόπειραι ἐξορύξεως καὶ ἐξαγωγῆς θείου ἀκατεργάστου ἔγιναν ὑπὸ τοῦ Ἀλ. Ράλλη, ἡ μία τὸ 1892 καὶ ἡ ἄλλη τὸ 1894, ὅτε ὁ Ἀ. Ράλλης ἐξήγαγε καὶ ἐπώλησε θεῖον ἀκατέργαστον εἰς τὸν Σάμιον Ἑμμ. Κατσιματίδην, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἵδρυσεν καὶ ἐργοστάσιον τριβῆς θείου εἰς τὸ Τηγάνιον τῆς Σάμου. Ἀλλὰ καὶ αἱ δύο αὗται ἀπόπειραι ἀπέτυχαν καὶ ταχέως ἐσταμάτησαν. Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1879-1884 ὁμοῦ μετὰ τοῦ θείου ἐξωρύσσετο καὶ σόδα, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Ράλλη διὰ τὴν παρασκευὴν σάπωνος εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς ἰδρυθὲν ἐκεῖ σαπωνοποιεῖον. Τοῦ σάπωνος τούτου ἐγένετο ἀρκετὴ ἐξαγωγή. (Βλ. καὶ Παπαδόπουλον, 39, σελ. 34-35 ὡς καὶ FLEGEL, 35).

ΙΧ. Αἱ Θερμαὶ Πηγαί

Αἱ ἀναβλύσεις θερμῶν μεταλλικῶν ὑδάτων εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς νήσου εἶναι συναφεῖς μὲ τὰ ἡφαιστειακὰ φαινόμενα καὶ κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λεγομένων μετὰ ἡφαιστειακῶν φαινομένων. Ὅλοι αἱ ἀναβλύσεις θερμῶν πηγῶν λαμβάνουν χώραν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου.

Αἱ κύριαὶ ὁμάδες αὐτῶν τῶν πηγῶν εὐρίσκονται ἀνατολικῶς τοῦ Μανδρακίου εἰς τὴν θέσιν Σκόπι καὶ εἰς τὴν ἐγκόλπωσιν τῶν Πάλων.

Αἱ θερμομεταλλικαὶ πηγαὶ τῆς θέσεως Σκόπι ἀναβλύζουν ἀπὸ τόφφους καὶ παραλιακὰ κροκαλοπαγῇ. Ἡ παροχὴ των κατὰ τὸν Α. DESIO (52, σελ. 300), ἀνῆρχετο εἰς 20.000 λίτρα τὴν ὥραν. Τὸ ὕδωρ των συλλαμβάνεται διὰ μιᾶς στοᾶς, ἡ ὁποία διήκει παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκτὴν, καὶ ὀδηγεῖται εἰς τὸ ὕδροθεραπευτήριον, ὅπου χρησιμοποιεῖται διὰ λουτροθεραπείαν. Ἡ θερμοκρασία τῶν ὑδάτων εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς στοᾶς ἦτο 50°K τὴν 16 Ἰουλίου 1956 (ὑπὸ σύγχρονον θερμοκρασίαν ἀέρος 26°K ὑπὸ σκιάν). Παρατηροῦνται ὅμως μικραὶ ἀναβλύσεις θερμομεταλλικοῦ ὕδατος εἰς τὴν ἀκτὴν θερμοκρασίας 52,8° - 53,2°K.

Ἡ χημικὴ σύστασις τοῦ ὕδατος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν σύστασιν διαλύματος, τὸ ὁποῖον περιέχει εἰς 1 λίτρον¹:

Χλωριοῦχον κάλιον (KCl)	1,1864 γραμ.
Χλωριοῦχον νάτριον (NaCl)	18,913.0 »
Νιτρῶδες νάτριον (NaNO ₂)	0,0027 »
Χλωριοῦχον ἀσβέστιον (CaCl ₂)	3,7044 »
Χλωριοῦχον μαγνήσιον (MgCl ₂)	0,5488 »
Ὑδροφωσφορικὸν ἀργίλιον [Al ₂ (HPO ₄) ₃]	0,00015 »
Θεικὸν ἀργίλιον [Al ₂ (SO ₄) ₃]	0,0098 »
Θεικὸν μαγνήσιον (MgSO ₄)	1,0538 »
Ὑδροανθρακικὸν μαγνήσιον [Mg(HCO ₃) ₂]	0,1537 »
Μεταπυριτικὸν ὀξύ (H ₂ SiO ₃)	0,1935 »
Ἀθροισμα	25,7662
Ἐλεύθερον ἀνθρακικὸν ὀξύ (CO ₂)	0,0726 »
Ἀθροισμα ἀπάντων τῶν συστατικῶν	25,8388 »
Ραδιενέργεια = 0,5 μονάδες Μάχε.	
Ἐκθέτης ὑδρογόνου (P _H) = 7,85.	

Σύμφωνα με τὰ ἀνωτέρω δεδομένα τῆς χημικῆς ἀναλύσεως αἱ πηγαὶ Σκόπι (Μανδρακίου) εἶναι ὑπερθερμοὶ τῶν χλωριοῦχων καὶ θεικῶν ἀλκαλικῶν γαιῶν ἀλιπηγαὶ καὶ ὄχι θειοῦχοι τοιαῦται.

Αἱ πηγαὶ τῶν Πάλων, ἀρκετὰ γνωστὰ εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ἀναβλύζουν μέσα εἰς ἓν τεχνητὸν σπήλαιον καὶ εἶχον παροχὴν κατὰ τὸν Α. DESIO 4-5.000 λίτρων τὴν ὥραν καὶ θερμοκρασίαν 45° - 50°K². Ἐπειδὴ αἱ πηγαὶ ἀναβλύζουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ὑφίσταται τὰς κινήσεις τῆς παλιρροίας, τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν βαθεῖας προελεύσεως ἀναμιγνύονται μεθ' ἀλκάλσιον ὕδωρ, ὡς ἐπίσης καὶ μεθ' ὕδατα βροχῶν, τὰ ὁποῖα κατεισδύουν διὰ μέσου τῶν υπερκειμένων μαζῶν τῶν τόφφων.

Ἡ χημικὴ σύστασις τοῦ ὕδατος ἀντιστοιχεῖ περίπου πρὸς τὴν σύστασιν διαλύματος, τὸ ὁποῖον περιέχει εἰς 1 λίτρον³:

Νιτρικὸν κάλιον (KNO ₃)	0,2020 γραμ.
Χλωριοῦχον κάλιον (KCl)	0,5147 »
Χλωριοῦχον νάτριον (NaCl)	7,9314 »
Χλωριοῦχον ἀσβέστιον (CaCl ₂)	1,6774 »
Ὑδροφωσφορικὸν ἀσβέστιον (CaHPO ₄)	0,00042 »
Χλωριοῦχον μαγνήσιον (MgCl ₂)	0,4358 »
Θεικὸν μαγνήσιον (MgSO ₄)	0,7754 »
Ὑδροανθρακικὸν μαγνήσιον [Mg(HCO ₃) ₂]	0,2487 »
Μεταπυριτικὸν ὀξύ (H ₂ SiO ₃)	0,1412 »
Ἀθροισμα	11,9270 »
Ἐλεύθερον ἀνθρακικὸν ὀξύ (CO ₂)	0,0534 »
Σύνολον	11,9804 »
Ραδιενέργεια = 0,4 μονάδες Μάχε.	

1. Κατ' ἀνάλυσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Γεωχημικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ὑπουργ. Βιομηχανίας κ. Μ. ΠΕΡΤΕΣΗ (60, σελ. 52-53).

2. Μέτρησης τῆς θερμοκρασίας τοῦ ὕδατος εἰς λουτήρα τοῦ κατεστραμμένου ὑδροθεραπευτηρίου ὑπὸ συνεχῆ ροήν, γενομένη ὑπὸ τοῦ Γ.Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ, ἔδειξε 40,1°K ὑπὸ σύγχρονον θερμοκρασίαν ἀέρος (ὑπὸ σκιάν) 29°K.

3. Κατ' ἀνάλυσιν τοῦ κ. Μ. ΠΕΡΤΕΣΗ (Μνημ. ἔργ.).

Σύμφωνα με τὰ ἀνωτέρω δεδομένα τῆς χημικῆς ἀναλύσεως, αἱ πηγαὶ Πάλων εἶναι ὑπέρθερμοι χλωριονατριοῦχοι.

Ἄλλα ἀναβλύσεις θερμῶν πηγῶν παρατηροῦνται: 1) εἰς τὴν θέσιν Αὐλάκι ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ ἐντὸς τῆς θαλάσσης θερμοκρασίας 17° - 24°K, 2) εἰς τὴν θέσιν Σχῖροι.

Χρήσις τῶν θερμομεταλλικῶν ὑδάτων ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὅπως μαρτυρεῖ τὸ χωρίον τοῦ Στράβωνος: «ἔχει δὲ καὶ πόλιν ὁμώνυμον καὶ λιμένα καὶ θερμὰ καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν».

Λεῖψανα τῶν ἀρχαίων αὐτῶν θερμῶν εὐρέθησαν (βλ. κατωτέρω), εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Πάλων. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους χρήσις τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐγένετο εἰς τὰ σπήλαια τῶν Πάλων. Τὸ 1869 ὁ Νικ. Ἀποστολίδης, εἰς τῶν κυριωτέρων πολιτῶν τῆς Νισύρου, κατόπιν συμβουλῆς τοῦ ἱατροῦ του ὅπως κάμῃ σχετικὴν θεραπείαν, κατεσκεύασε διὰ προσωπικὴν του χρῆσιν κατ' ἀρχὰς μικρὸν ἀπλοῦν οἰκίσκον εἰς Πιριά καὶ κατόπιν τὸ 1870 ἐν ἄλλο μικρὸν οἰκοδόμημα με 3 λουτήρας εἰς τὸ Σκόπι. Ἐπειδὴ δὲ εἶδε μεγάλην ὠφέλειαν ἀπὸ τὴν θεραπείαν, παρεχώρησε τὰ οἰκοδομήματα πρὸς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ. Πρωτοβουλία κατόπιν τοῦ ἐκ Καλύμνου ἀρχαιοδιδίου Ἰωάν. Καλλισπέρη ἐπεξετάθησαν αἱ ἐγκαταστάσεις τὸ 1884, συνεπεία δὲ τῆς διαρκῶς ἀύξανομένης φήμης τῶν λουτρῶν συνεπληρώθησαν αὗται ἐξ ὁλοκλήρου κατὰ τρόπον παρέχοντα πᾶσαν ἄνεσιν. Δέκα ἔτη βραδύτερον ἡ δημογεροντία Μανδρακίου ἱδρυσε πλησίον τῶν παλαιῶν νέας δημοτικὰς ἐγκαταστάσεις, μεγαλυτέρας καὶ πλουσιωτέρας, με λουτήρας καὶ δωμάτια, διὰ χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπέστειλαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ μετανάσται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Νισύριοι. Τὸ νέον ἱδρυμα ἐνεκαίνισθη ἐν ἔτος πρὸ τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς. Διευθυντὴς τῶν λουτρῶν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη διετέλεσεν ὁ Δρ. Νικ. Ἀνδριωτάκης, ὁ ὁποῖος καὶ ἐδημοσίευσεν ἐν μικρὸν ἱατρικὸν ἄρθρον εἰς τὸ περιοδικὸν ΠΛΑΤΩΝ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1887, ἀναδημοσιευθὲν κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τοῦ FLEGEL (35).

Τὸ 1889 ἀνευρέθησαν πλησίον τῶν Πάλων αἱ ἀρχαῖαι πηγαὶ τοῦ Ἰπποκράτους, χάρις δὲ εἰς τὴν ἀκαταπόνητον δραστηριότητα τοῦ Δρος Π. Παντελίδου αἱ πηγαὶ αὗται ἀνέκτησαν τὴν παλαιάν των αἴγλην. Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀνηγέρθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς Πάλους ἓνα θαυμάσιον ὑδροθεραπευτήριον «Ὁ Ἰπποκράτης» μαζὶ με ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια, σφαιριστήρια, φαρμακεῖον, καφενεῖα, κλπ. Χάρις δὲ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου γενομένην μεγάλην διαφήμισιν (βλ. καὶ δημοσίευμα τοῦ Δρος Παντελίδου εἰς τὸ περιοδ. Bull. de Corresp. Hellén, XV, σελ. 480-490, Μάϊος τοῦ 1891), ὁ λουτρότοπος τῶν Πάλων κατέστη πασίγνωστος εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ πολυσύχναστος.

Δυστυχῶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Παντελίδου (1928) ἡ ἐπιχείρησις διεκόπη, τὰ διάφορα κτίρια ἐγκατελείφθησαν καὶ σήμερον εὐρίσκονται εἰς ἐρειπωμένην κατάστασιν.

Χ. ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Εἰς τὴν Νίσυρον οἱ σεισμοί, οἱ ὁποῖοι γίνονται αἰσθητοί, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡφαιστειογενεῖς. Προέρχονται δηλ. ἀπὸ τὸ ἡφαίστειόν της καὶ ὀφείλονται εἰς τὰ ἀέρια, τὰ ὁποῖα περιέχει ἡ λάβα καὶ τὰ ὁποῖα ἀπελευθεροῦνται κατὰ τὴν ἄνοδον αὐτῆς. Τὰ ἀπελευθερούμενα αὐτὰ ἀέρια ἔχουν τὴν τάσιν νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, εὐρίσκουν ὅμως ἀντιστάσεις καὶ εἰς τὴν προσπάθειάν των ὅπως ὑπερνικήσουν τὰς ἀντιστάσεις αὐτὰς κραδαίνουν καὶ σείουν τὸ ἔδαφος.

Τοιοῦτοι ἡφαιστειογενεῖς σεισμοὶ ἐσημειώθησαν κατὰ τὰς ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου τῶν ἐτῶν 1871 (ἰσχυρός), 1873 (ἰσχυροὶ ἕως ἀσθενεῖς, τὴν 2 Ἰουνίου μέγας σεισμός ἐπέφερε σημαντικὰς βλάβας εἰς τὸ Μανδράκι), 1887 (23-24 Ἀπριλίου 100 περίπου δονήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων 3 πολὺ ἰσχυραὶ) καὶ 1888 (Σεπτέμβριος).

Οἱ τελευταῖοι ἡφαιστειογενεῖς σεισμοὶ συνέβησαν κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1952 καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1953. Πληροφορίας περὶ τῶν σεισμῶν τούτων δίδει ὁ

γεωλόγος τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογίας καὶ Ἑρευνῶν Ὑπεδάφους κ. Ι. Μπουρνόβας εἰς ἐκθεσίᾳ του φέρουσαν τὸν τίτλον «Οἱ σεισμοὶ τῆς Νισύρου κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1953», ἡ ὁποία ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ἰνστιτούτον, δὲν ἐδημοσιεύθη ὅμως εἰσέτι. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης παρατίθενται ἐνταῦθα τὰ ἐπόμενα:

Χωρίον Νικιά. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἐγένοντο ἀντιληπταὶ αἱ περισσότεραι καὶ ἰσχυρότεραι σεισμικαὶ δονήσεις. Αὗται ἤρχισαν τὴν 28ην Δεκεμβρίου 1952, ἀσθενεῖς κατ'ἀρχὰς καὶ μὲ συχνότητα 1-2 ἡμερησίως μέχρις τῆς 11ης Ἰανουαρίου. Ἀπὸ 11-13 ἰδίου μηνὸς ἐγένοντο 30 περίπου δονήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων 3 ἰσχυραὶ (6ου βαθμοῦ, τῆς δωδεκαβάθμου κλίμακος ἐντάσεως τῶν Sieberg-Mercalli-Cancani). Ἐκτοτε καὶ μέχρι τῆς 20 Ἰανουαρίου ἡ ἔντασις τῶν δονήσεων ἐμειώθη σημαντικῶς. Μετὰ τὴν 20 Ἰανουαρίου αἱ δονήσεις σχεδὸν ἐσταμάτησαν. Σύνολον σημειωθεισῶν δονήσεων 70 περίπου. Αἱ ἰσχυρότεραι δονήσεις συνωδεύοντο ἀπὸ βοῆν ὁμοίαν πρὸς βοῆν ἰσχυροῦ ἀνέμου καὶ εἶχον διάρκειαν 3 περίπου δευτερολέπτων. Εἰς δύο οἰκίας κειμένας εἰς τὴν βορείαν καὶ ὑψηλοτέραν πλευρὰν τοῦ χωρίου, ἐγένοντο κατακόρυφοι ρωγμαὶ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τῶν πλευρᾶς. Εἰς τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν ὁ μεσαῖος ἐσωτερικὸς τοίχος εἶχεν ἀποκολληθῆ ἀπὸ τὸν τοίχον τῆς νοτίας πλευρᾶς.

Χωρίον Ἐμπορειός. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἐγένοντο αἰσθηταὶ 30 μόνον δονήσεις. Αἱ ἐξ αὐτῶν ἀρκούντως ἰσχυραὶ δονήσεις (5ου βαθμοῦ) ἐγένοντο ἀπὸ 11-13 Ἰανουαρίου καὶ κατὰ τὰς ἰδίας ὥρας ὅπως καὶ εἰς τὰ Νικιά.

Χωρίον Μανδράκι. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἐγένοντο αἰσθηταὶ 20 περίπου δονήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς μέτρια ἕως ἀρκούντως ἰσχυραὶ (4ου - 5ου βαθμοῦ), συνοδευόμεναι ὑπὸ ἐτέρων 10 ἀσθενεστέρων, ἐσημειώθησαν ἀπὸ 11 - 13 Ἰανουαρίου καὶ κατὰ τὰς ἰδίας ὥς ἀνωτέρω ὥρας.

Εἰς τὸν συνοικισμὸν Πάλων 4-6 μόνον δονήσεις ἐγένοντο αἰσθηταί, εἰς δὲ τὸν συνοικισμὸν Ἀπεράτου 4-5 δονήσεις μεταξὺ 11 καὶ 13 Ἰανουαρίου. Καὶ εἰς τοὺς δύο συνοικισμοὺς ἡ ἔντασις τῶν σεισμῶν δὲν ὑπερέβη τὸν 4ον βαθμὸν (μέτρια).

Τὸ ἐπίκεντρον τῶν δονήσεων τοποθετεῖ ὁ κ. Μπουρνόβας εἰς τὸ βόρειον ἥμισυ τοῦ Ραμοῦ-Λακκὶ καὶ πιθανώτατα εἰς τὸ ἐκρηξιγενὲς κοίλωμα τοῦ Πολυβώτου.

Εἰς τὴν γειτονικὴν νῆσον Κῶ οὐδεμίαν δόνησιν ἀντελήφθησαν.

Μὲ τὸ συμπέρασμα τοῦ κ. Μπουρνόβα, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σεισμῶν τοπικῶν μικρᾶς ἐντάσεως καὶ ἡφαιστείου προελεύσεως, ὀφειλομένων εἰς ἐλαφρὰν δραστηριότητα τοῦ ἡφαιστείου μὴ ἐκδηλωθεῖσαν δι' ἄλλων φαινομένων, ἐπεβεβαίωσαν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ σχετικαὶ ἔρευναι τοῦ Καθηγ. Γ.Κ. Γεωργαλᾶ γενόμεναι κατὰ τὰ ἔτη 1954 καὶ 1956.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἡφαιστειογενῶν ἰδικῶν τῆς αὐτοχθόνων σεισμῶν, ἡ Νίσυρος προσβάλλεται καὶ ἀπὸ σεισμικὰς δονήσεις τεκτονικῆς φύσεως προερχομένας ἀπὸ γειτονικᾶς ἐστίας σεισμῶν. Πάντως, κατὰ τὸν Καθ. Α. Γαλανόπουλον (βλ. εἰς τὸ ἔργον του «Σεισμικὴ Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος», Ἀθῆναι 1955, σελ. 29) «κατὰ τὰς σεισμομετρικὰς ἀναγραφὰς φαίνεται νὰ κεῖται πλησίον τῆς νήσου καὶ ἐστία τεκτονικῶν μέσων σεισμῶν, ἐνδιαμέσου βάθους, λίαν ἐνεργός». Ἡ ἐστία αὕτη ἀπέχει περὶ τὰ 13 χιλιόμε. ΝΔ τοῦ ἀκρωτηρίου Πετρώδους καὶ κεῖται περίπου ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ 27ο ἀνατολικοῦ μήκους ἀπὸ Γκρήνουίτς (βλ. καὶ Καθ. Α. Γαλανοπούλου: Σεισμογεωλογικὸς χάρτης τῆς Ἑλλάδος).

XI. ΑΙ ΗΠΕΙΡΟΓΕΝΕΤΙΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ

(Ἑξάρσεις καὶ συνιζήσεις)

Ὅπως εἶδομεν εἰς τὸ κεφάλαιον «ἡ γένεσις τῆς Νισύρου», ἡ νῆσος ὑπέστη εἰς παρωχημένους γεωλογικοὺς χρόνους καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχηματισμοῦ τῆς μεγάλας κατακορύφους ἀνυψωτικὰς κινήσεις, δηλ. ἐξάρσεις, αἱ ὁποῖαι ὑπάγον-

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΙΣΥΡΟΥ

Ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κῶ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ἀλληγορούμενα (συνέχεια)

Ἀναλήψεως ἑορτὴ ὑπάρχει ἡ πεποίθησις ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀνοίγουν τὰ οὐράνια, καὶ ὅ,τι ζητήσῃ κανεῖς τότε ἀπὸ τὸν Θεόν, τοῦτο δίδει ὁ Θεός. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀρχίζει ἡ κολυμβητικὴ περίοδος μικρῶν καὶ μεγάλων, τὸ κλοῦμπος. Ὅταν πρόκειται νὰ πῆσῃ τις πρὸς κολύμβησιν εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, λέγει πρῶτον μεγαλοφώνως:

«Ἀνελήφτην ὁ Χριστός
«ἀνελήφτηκα κι' ἐγώ
«ὄξω ψεῖρες, ὄξω ψεῖρες»!

Ἀκολουθῶς ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν.

ἀναμικχιώρης, ὁ ὁ ἀχάριστος, ὁ ἀγνώμων. θηλ. Ἡ ἀναμικχιώρα ἡ ἀναμικχιώρισα. οὐδ. τὸ ἀναμικχιώρικο. Οὐσ. ἀφηρημένον: ἀναμικχιωρλίκι.

ἀνατρανίζω σikhώνω τὰ ὕμνια μου πρὸς τὰ ἐπάνω νὰ ἀτενίσω κάτι ἢ κάποιον μὲ ἰδιαίτεραν προσοχὴν (εἰς τὴν δημώδη ποίησιν).

ἀναντρη, ἡ ἐπὶ γυναικός ἐκείνη ἡ ὁποία, καίτοι ἔγγαμος, ὅμως ξενιτευθέντος τοῦ ἀνδρός της, στερεῖται ἀνδρικής προστασίας. «Εἴκοσι χρόνια λείπει ὁ ἄντρας της εἶντα νὰ σοὺ κάμῃ, μὲ τόσα χρήματα μιὰ ἀναντρη γυναῖκα»!

ἀναπαμένος, ἀναπαμένη ἡσυχος «ἀπάω θέλει νὰ τὸγ κάμω τὰ ἀπάνω-κά-

τω»... Ἀπάντησις: «κάθου ἀναπαμένος ἀτοῦα πού κάθесαι ἄς φαωθοῦσι».

ἀνάρτυτο(ν), τό· περὶ τοῦ φαγητοῦ· ἄνοστον: δὲν ἔχει ἄρτυσιν (ἴδε λέξιν). Λέγεται καὶ ἐπὶ ὁμιλίας ἀηδοῦς: «ἀνάρτυ- τὰν τὰ λόγια σου». Ἴδε καὶ ἀλάτσωτος.

ἀνασταίνω 1ον μεγαλώνω τὰ παιδιὰ μου ἢ ἄλλα εὐρισκόμενα ὑπὸ κηδεμονίαν μου καὶ τὰ ἀποκαθιστῶ. «νὰ μὲ ἀξιῶσῃ ὁ Θεὸς ν' ἀνεστήσω τὰ παιδάκια μου, κι ἄς πεθάνω». «ἀνέστησάν τὰ πειδὸν τὰ παιδάκια του· μπράβο του». 2ον κάμνω τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα μὲ τὴν οἰκογένειάν μου, ὅχι δηλαδὴ ἐν τῇ ξένῃ μακρὰν τῆς οἰκογενείας μου «ἀνεστήσω θέλει μὲ τὴ γυναῖκαμ μου καὶ μὲ τὰ παιδιὰ μου, κ' ὕστερα θὰ φύω». 3ον Ὑάλλεται διὰ πρῶτην φορὰν τό «Χριστὸς Ἀνέστη» κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Πάσχα. «ἀνέστησεν ὁ Ἅϊς Θεολός», δηλαδὴ ἔκαμαν τὴν Ἀνάστασιν εἰς τὸν ναόν (ἡ ἑνορίαν) τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 4ον κάμνω προοδευτικὰ ἔργα ἀξιοσημείωτα «ἀνέστησε τὸ Δάλιν του» ἤτοι ἐκαλλιέργησε θαυμάσια τὸ κτῆμα του Δάλι.

ἀναψυχή, ἡ ἀρχαία λέξις: ἀνάπαυσις, ξεκούρασμα, ἀνακούφισις ἐκ τοῦ κόπου. «Κάτσε νὰ πάρῃς ἀναψυχή».

ἀνεατή, ἡ ἡ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ φούρνου, ἐσωτερικῶς, ἀπέναντι τῆς ἀλαοθρά-

ται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λεγομένων ἡπειρογενετικῶν κινήσεων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν τῶν κινήσεων ὁ Α. DESIO (52, σελ. 300-301) ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Νίσυρον ἐνδείξεις κατακορύφων ἡπειρογενετικῶν κινήσεων, αἱ ὁποῖαι συνέβησαν κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους.

Εἰς τὰ περίξ τῶν Πάλων – γράφει ὁ DESIO – αἱ ἀρχαῖαι θέρμαι εἶναι ἐν μέρει βυθισμέναι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἰς τὸν πυθμένα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται χειροποίητα κεραμικά εὐρήματα θαμμένα μέσα εἰς τὴν ἄμμον. Εἶναι πιθανὸν νὰ ὑπῆρχον ἐκεῖ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰπποκράτους λουτρά καὶ οἰκοδομήματα, τὰ ὁποῖα ὕστερον κατεστράφησαν καὶ ἐν μέρει κατεβυθίσθησαν. Δὲν εἶχα τὴν εὐκαιρίαν – συνεχίζει ὁ DESIO – νὰ ἐξετάσω τὴν τοποθεσίαν καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχω ὑποκειμενικὴν ἀντίληψιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὅπως ἐπίσης δὲν πιστεύω ὅτι δύναται νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος καὶ χωρὶς ἄλλο ἀποδεκτὴ ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἡ νῆσος ὑφίσταται μίαν γενικὴν συνίζησιν. Αἱ συνίζησεις ὅμως τοῦ ἐδάφους τῶν περίξ τῶν Πάλων πρέπει κατὰ προτίμησιν νὰ θεωρῶνται ὡς πραγματικαὶ καὶ καθαραὶ ἡπειρογενετικαὶ κινήσεις (βραδεῖαι δηλ. συνίζησεις).

κης. Πλήρης ὁ τύπος τῆς λέξεως: ἀνεβρατή.

ἀνέατο(ν), τό· καί ἀνέατος (ὁ «ἄρτος» τῆς ἐκκλησίας). Λέγεται τὸ ψωμί, ὅταν ἀκόμη δέν «ἔχη ἀναβῆ», δέν ἔχη φουσκώσει. Ἀντίθ. «νεβασμένο».

ἀνεδοκατεβάσματα, τὰ τοιοιυτοτρόπως χαρακτηρίζονται αἱ διάφοροι ἀκροβολιστικαὶ κινήσεις τοῦ θηρεύοντος νὰ ἐρωτευθῇ κόρην τινὰ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἢ εἰς τὴν γειτονίαν τῆς. Λέγονται ὁμοίως περνοξεπεράσματα. Παρὰ Βυζαντινοῖς: «συχογυρίσματα».

ἀνέγγιστος· ἀνέπαφος· ποὺ δέν «ἐγγίσθηκεν» ἀκόμη. «ἀνέγγιστον τὸ κροῦπιν τὰ σῦκα ἀκόμη». «Ἔχομεν ἀκόμα ἕναν ἀνέγγιστο μὺλλερόν».

ἀνεγελῶ· κοροϊδεύω· περιπαίζω.

ἀνεγκασούρα, ἡ· ἡ ἀγωνία, ἡ σθητική πρὸ πάντων στενοχώρια ἀσθενοῦς.

ἀνεγνώριμος· ἀγνώριστος.

.....
«Στὸ μάρμαρον ἀπάνω
κεῖτ' ὁ Γιαννάκης
σπαθοκονταρωμένος
κί' ἀνεγνώριμος».

ἀνείδιον, τό· ὄνειδος, κακὸν ὄνομα, παρατσούκλι. «Ἐκολλήσαμ μού τὸ τανείδιο, μὲ τὸ π' οὐῖπα αὐτόδ δὰ τὸλ λό».

ἀνεκούκχουα· ἐπίρρημα: κάθημαι μὲ κεκαμμένα τὰ γόνατα, ὥστε τὰ ὀπίσθιά μου νὰ ἐγγίζουσιν εἰς τὰς πτέρυκας τῶν παπουτσιῶν. «κάτσε ἀνεκούκχουα»· «ἐκαθούμεστον ἀνεκούκχουα».

ἀνεκούμπωμα(ν), τό· ἡ πρᾶξις καὶ ἡ μορφή καθ' ἣν ἀνεκουμπώννεται μία γυναῖκα. «᾽Ω μάνα μου, νεκουμπώματα! Ἐμ πιάννει μιὰν ὥραν τὸ βουστάνιμ πᾶνω σου»! Ἡ λέξις ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀνακομβόω=ἀνασκουμπώνω. Καὶ ρῆμα (α)νεκουμπώνομαι, (ἀ)νεκουμπώννω: ἰδίᾳ περὶ γυναικῶν ἀνασηκῶν τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ φουστανιοῦ καὶ προσδένω αὐτὸ εἰς τὴν ζώνην περὶ τὴν ὀσφύν, ὥστε νὰ μὴ ἐμποδίσῃ εἰς τὴν ἐργασίαν, μάλιστα ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ σκύπτω πρὸς τὰ ἐμπρός· περὶ ἀνδρῶν δέ, σηκῶν τὰ μανίκια τοῦ ὑποκαμίσου, ἐπανωφορίου, ὁσάκις ἡ ἐργασία τὸ ἀπαιτῇ. Ἡ προστακτικὴ χρησιμεύει ὡς παρακελευσματικὴ πρὸς ἐργασίαν φράσις· «ἔλα, εἶντα κάθεσαι; νεκουμπώθου».

ἀνελαΐζομαι· ξεσηκώνομαι φωνάζων, ἀφυπνίζομαι ἐξ ἐπισυμβάντος ἀπροόπτου ἢ παραδόξου γεγονότος: «ἀνελαΐστηκεν ἡ γειτονιά» = «ἐξεσηκώθη στὸ πόδι» ἡ γειτονιά.

ἀνεμάλλιαρος, ὁ· ἀσκεπῇ ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ ἀτμηλῆτον τὴν κόμην. Θηλ. ἀνεμάλλιαρη. Εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν ἦτο ἄηθες ἐν Νισύρῳ νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας τῆς μὲ ἀκάλυπτον τὴν κεφαλὴν μία γυναῖκα ἢ παρθένος τις. «Μωρὴ βάλε τὸ μαντήλῖσ σου· ἀνεμάλλιαρη θαύγης ὅξω»! Συνώνυμα: ἀνεμαλλιάρης, ἀξεμαλλιαρος. Καὶ ρήματα: ἀνεμαλλιαρίζομαι καὶ (α)ξεμαλλιαρίζομαι. Κατὰ τὰς κηδεῖας ξεμαλλιαρίζονται αἱ γυναῖκες, μυρολογοῦσαι δηλαδὴ εἶναι λυσίκομοι. Στενὴ συγγενὴς τοῦ ἀποθανόντος, ἂν δέν ξεμαλλιαριστῇ, τὸ πρᾶγμα σχολιάζεται δυσμενῶς.

ἀνέμη, ἡ· ξύλινον ὄργανον χρήσιμον εἰς τὰς ὑφαντρίας, χρησιμεῖον διὰ νὰ κάμουν «κουάρια» (κουβάρια) τὸ «ἐργον» ἡ τὸ νῆμα.

ἀνέμμιστος, ὁ· τὸ φυτὸν ποὺ δέν ἔχει ἀκόμη νεμμήσει, δέν ἐβλάστησεν ἀκόμη, δέν ἐφάνῃ εἰς τὸ ἔδαφος ἀκόμη, δέν ἐφύτρωσε.

ἀνεμογάμης, ὁ· ἡ Νισυριακὴ ὀνομασία τοῦ Ἰέρακος, λίαν προσφυῆς ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πτήσεώς του. Ἐπὶ τὸ εὐφημότερον τὸν λέγουνκαὶ ἀνεμογάδην.

ἀνεμοδοῦριν, τό· τόπος, ἀγρὸς τὸν ὁποῖον δέρουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη οἱ ἄνεμοι. Καί: ἀνεμοδούρικος. «ἀνεμοδούρικο σπίτι».

ἀνεμολός, ὁ· ὁ φανόφτης (ἴδε λέξιν).

ἀνεμόμυλος, ὁ· καὶ ἀπλῶς μύλος. Ἰον Ὁ κατὰ τὴν πασίγνωστον αὐτοῦ μορφὴν ἀνεμόμυλος. Εἰς τὴν Νίσυρον, ἐπεὶ δὴ κάθε σπίτι ἀπαραιτήτως εἶχε τὸν χερόμυλόν του (ἴδε λέξιν), καὶ τὸν ἔχει, δέν ὑπῆρχε μεγάλη χρῆσις ἀνεμομύλων. Σήμερον δέν ἀπέμειναν ἀνεμόμυλοι. Ὀνομαστός ἦταν πρὸ τινων ἐτῶν ὁ «μύλος τῶν Σπαλῶ» (τῶν Πάλων) καὶ τοῦ λόφου «Κριοῦ». Αἱ ἀκτίνες τοῦ μύλου λέγονται «ἀντένες», τὰ τριγωνοειδῆ πανιὰ φλόκχοι, ἀξόνι εἶναι τὸ δοκάρι περὶ τὸ ὁποῖον στρέφονται οἱ ἀντένες. Ἐπάνω εἰς τὸ ἀξόνι στηρίζεται ὅλη ἡ στέγη τοῦ μύλου. «Ἀπλές» λέγονται τὰ σχοινιά τὰ

ὁποῖα συγκρατοῦν τὶς ἀντένες πρὸς ἀλλήλας.

2ον μεταφορικῶς: ὁ ἄστατος κατὰ τὸν χαρακτῆρα ἄνθρωπος. «μὴν τὸμ πι-στεύγης εἵνταμ-πού σοῦ λέει αὐτός, ὑγιέ μου, νεῖν' ἀνεμόμυλος».

ἀνεμοχλιάζομαι: γίνομαι ἄφαντος «ἀνεμοχλιάστηκεν ὁ ἄνθρωπος ἐστειλὰ τον σέ δουλειάγ, κι' ἀνεμοχλιάστηκε», ἔγινεν ἄφαντος.

ἀνεμόχολο: ἄφαντος. «ἐστειλὰ τον νὰ πάη νὰ μοῦ πάρη ἐλλήγζ ζάχαριγ, κι' ἀνεμόχολος ἐγίνη», δηλαδή, ἀκόμη νᾶρτη! ἔγινεν ἄφαντος.

ἀνεμώνη, ἡ· συνώνυμον τῷ ἀνέμη (ἴδε λέξιν).

ἀνεκτριανίζω: στρέφω τὸ βλέμμα μου διὰ νὰ ἴδω τι. Ἴδε συνηθέστερον ἔνεν-τριανίζω. Καὶ ὄνομα: ἀνεκτριανισμα: α') λέμμα σταθερόν, ἀρρενωπόν β') εὐσταλές παραστατικόν ἀνδρός ἢ γυναικός.

ἀνεόρρευτος: ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου κανεὶς δὲν ἔδειξεν ἐνδιαφέρον, δὲν ἐζήτησε πληροφορίας νὰ ἴδῃ τί γίνεται. Πρβλ. νεορεύγω.

ἀνεπαύτη: παθ. ἄορ. τοῦ νεπαύγομαι: ἀναπαύομαι. Κυριολεκτεῖται ἐπὶ τοῦ θανάτου, καὶ δὴ ἱερωμένων προσώπων, ἢ πολὺ γερόντων ἢ πολὺ βασανισθέντων ἀπὸ ἀσθένειαν.

ἀνεράδα, ἡ· 1) ἡ «νηρηίς», νεράϊδα. Ἡ φιλολογία τῶν ἀνεράδων ἐν Νισύρῳ εἶναι λίαν ἐκτεταμένη. Ὡς τόπος συναντήσεων τῶν ἀνεράδων πιστεύεται ἐν Μανδρακίῳ τὸ Παλιόκαστρο, καὶ ὁ Ἄϊς-Νικόλας (νεκροταφεῖον). 2) Ὑβριστική, ἐνίοτε καὶ χαϊδευτική, ἔκφρασις διὰ τὰ κορίτσια, καὶ πολλάκις ὡς καρύκευμα εἰς τὰς ὁμιλίας περὶ γυναικῶν. Καὶ ἄνευ τοῦ α: νεράδα.

ἀνεράδος, ὁ· νεροχύτης.

ἀνερούφα, ἡ· παλῖρροια τῆς θαλάσσης ἀνύψωσις καὶ κατάβασις ὀρμητικῇ νεροῦ.

ἀνερώτημα(ν), τό· ἀρχαιοπρεπὴς λέξις ἐκ τοῦ ἀνερωτάω = ἐξετάζω, ἐρωτῶ ἐπανειλημμένως περὶ τινος. «ὦ μάνα μου, εἴντ' ἀνερώτημαν ἦτον αὐτό» (Ἐπὶ ἀπροσδοκίτου ἐξετάσεως).

ἀνεσειντρᾶ: ἀνατριχιάζει, φοβεῖται. (Εἰς τὴν δημώδη ποίησιν).

«Ὁ Διενὴς ψυχομασεῖ

ὁ Διενὴς πεθαίνει

κι' ἡ πλάκα τὸν ἀνεσειντρᾶ
πῶς νὰ τὸν ἐσκεπάσῃ».

(**ἀ**)νεσύρνω· 1ον ἀντλῶ νερὸ ἀπὸ τῆβ βιστέρναν, τὸ πηγάδι, κ.δ. «νέσυρέ μου νὰ πιῶ». 2ον μὲ τὸ ἀγκρίφι (ἴδε λέξιν) βγάλω ἀπὸ τὸν πυθμένα τοῦ πηγαδιοῦ τὸ ἀντλήμα τὸ ὁποῖον μοῦ ἔπεσε κάτω «ἐνέσυρες τὸ καπράτισσ σου»;

ἀνέστημα, τό· ἀνεστήματα, τὰ 1ον τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος «ἀψηλὸν ἀνέστημα». 2ον ἔργα προοδευτικά «ἔκαμεν ἀνεστήματα μπόλικα».

ἀνετή, ἡ· 1) ἡ ἀνεσις ἀναψυχή. «ἀ κάτσω νὰ πάρω τὴν ἀνετήμ μου». 2) εὐκαιρία.

ἀνεθάριστος, ὁ θηλ. ἀνεθάριστη: ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔχει ἀχθῆ ἀκόμη εἰς πέρας, ἐργασία μήπω τελειωθείσα. «ἀνεθάριστον ἔχω ἀκόμη τὸ ζευγάριν τὰ σκαπίνια». Ἡ λέξις ἐκ τῆς Ἰταλικῆς nettare = καθαρίζω.- Καὶ ρῆμα: νεθθαίρω ἀποτελειώνω.

ἀνέφελος ὁ· καχεκτικός ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἔχει ζωὴν ἐπάνω του, ἐπομένως καταντῶν νὰ εἶναι ἀνωφελής. (ἀν-ἔφελος = ὄφελος). «ἀνέφελόμ παιδὶν εἶ (εἶναι)»: ποῦ δὲν τὰ παίρνει πάνω του, διαρκῶς καχεκτικόν.

ἀνήμπορος, ὁ· θηλ. ἀνήμπορη = κακοδιάθετος. «ἀνήμπορ'εἶμαι σήμερι». «Κάθε μέρα κάμνει τὸν ἀνήμπορο».

ἀνημποριά, ἡ· 1ον ἡ κακοδιαθεσία. 2ον ἔλλειψις ἀνθρωπίνων δυνάμεων πρὸς δρᾶσιν μὲ ὑποτιμητικὴν ἔννοιαν. Ἡ λέξις αὕτη ἐκσφενδονίζεται μὲ κάποιαν εἰρωνείαν καὶ δηκτικότητα εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος, καλούμενος πρὸς συνεργασίαν ἢ νὰ ἐκτελέσῃ κάποιαν ἐντολήν, ἀρνεῖται ἀπαντῶν: «ἐν ἡμπορῶ», ὅτε ἀκούει καταϊωνιστικῶς: «ἀνημπορίαν ἔχεις; εἴντα ἴσεις (ἔχεις) κ' ἐν ἡμπορεῖς; ἀνημποριά σ'ἔπιασε»;

ἀνήπλυτος: ἄπλυτος. «ἀνήπλυτος εἶσαι»; «ἀνήπλυτα ἔν τὰ ροῦχα» «μ' ἀνήπλυτα χέρια μ' ἐγγίζεις»; καὶ οὐσ. ἄφηρημ. ἀνηπλυσία, ἡ·

ἀνηφορίζει: γίνεται ἀνήφορον (περὶ ἐδάφους), κλίνει πρὸς τὸ ἀνήφορον.

συνεχίζεται

ΑΠ' Ο,ΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

Ὁ Μάϊος δὲν εἶναι μόνον ὁ μῆνας τῶν λουλουδιῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ θερισμοῦ. Τουλάχιστο γιὰ τὴ Νίσυρο, ὅπου τὸ εὐκρατο κλίμα βοηθᾷ νὰ ὠριμάζουν τὰ σιτηρὰ ἐνωρίτερα ἀπὸ τὰ βόρεια κλίματα. Μέσα μηχανικὰ δὲν ὑπάρχουν, γι' αὐτὸ ὅλη ἡ ἐργασία γίνεται μὲ τὴ σωματικὴ ἐργασία. Πρέπει ἐπομένως νὰ γίνεται κάποια προετοιμασία. Κάθε νοικοκυρὰ φροντίζει ἐγκαίρως καὶ εἰδοποιεῖ τὶς ἐργάτριες ποὺ θὰ χρησιμοποιήσῃ γιὰ τὸ θέρισμα τῶν χωραφιών της. Καταρτίζει δηλαδὴ τὶς λεγόμενες Ἀργατιές. Φροντίζει ἀκόμη καὶ ἐτοιμάζει τὶς προμήθειες τῶν τροφίμων. Ἀπὸ τὰ καλύτερα σῦκα ἐτοιμάζει ξεχωριστὴ στάμνα, καὶ ξεχωρίζει τὰ καλύτερα ὄσπρια καὶ τὶς καλύτερες ἐλαιές. Ἀλλὰ καὶ ὁ νοικοκύρης κατὰ τὴ Μεγάλῃ Σαρακοστῇ ποὺ ἀφθονεῖ ἡ μαρίδα, ἐτοιμάζει τὶς περίφημες μονάλατες. Ὁ θερισμὸς στὸ νησί μας προσλαμβάνει πανηγυρικὸ χαρακτήρα. Ἀπὸ πολὺ πρῶτ' ἀρχίζει τὸ ξεκίνημα γιὰ τὰ χωράφια μὲ χαρούμενες φωνές καὶ τραγούδια, ποὺ συνεχίζονται ὅλη τὴν ἡμέρα στὴ δουλειά. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶναι αὐτοσχέδια ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παινέματα γιὰ τὴν οἰκογένεια τοῦ νοικοκύρη, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ τὰ τραγούδια τῆς Ἀργατιᾶς:

- Ἀφ' τὸ πρῶτ' θερίζουμε, σὲ τοῦτο τὸ λιβάδι.
γιατ' εἶν' ὁ κάμπος τοῦ πλατὺς κι' ἡ ἄκρια του μεγάλῃ.
Σήμερα μέσα στὸ «Λακκί» εἶν' ὤμορφο τ' ἀγέρι,
ὅπου θερίζουν Παναγιές καὶ δένουν οἱ Ἀγγέλοι.
Πρώτῃ φορὰν ἐθέρισα μέσα στ' ἀρχοντικὸ σας
καὶ ἔμεινα ἐκστατικὴ ἀφ' τὸ νοικοκυριό σας.
Ὡμορφο ποὺ μοῦ φαίνεται τῆς ἀργατιᾶς τ' ἀσκέρι,
σὰν τὸν βασιλικὸ στρατὸ ποὺ πάει στὸ σεφέρι.

Νοικοκύρη, ποὺ ἔχεις τὰ χωράφια,
χίλια χρόνια νὰ μᾶς ζήσης
κι ὡς τὰ ἔβρες ἀφ' τῇ μάννα σου
καὶ σὺ νὰ τὰ προυκίσῃς.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας οἱ γυναῖκες θερίζουν καὶ ἀφήνουν πλαῖι των τὶς χεργιές των ἀπὸ τὶς ὁποῖες γίνονται τὰ λυτάδια, ποὺ τὰ μαζεύουν τὰ μικρὰ καὶ τὰ συγκεντρώνουν πιὸ πίσω, ὅπου οἱ ἄνδρες δένουν τὰ δεμάτια, ποὺ τὰ μεταφέρουν κοντὰ στὰ Ἀλώνια, καὶ κάμνουν τὶς λεγόμενες θεμωνιές. Τὸ ἀλώνισμα ἀρχίζει ἀμέσως καὶ γίνεται μὲ ζῶα. Καὶ ἡ δουλειὰ αὐτὴ ἔχει τὰ τραγούδια της, ἢ μᾶλλον τὰ διάφορα πρὸς τὰ ζῶα ἐνθαρρυντικὰ συνθήματα:

Ὡρὲ γειά των καὶ χαρὰ των
κι' οὐλα τ'ἄχερα δικὰ των
καὶ ἡ Παναγιὰ ἔμπροστὰ των
κι' ὁ Χριστὸς στὰ γόνατά των.
Τὸ κριθάρι(ν) εἶν' δικό μας
τ' ἄχερα(ν) εἶν' τῶν βωδιῶν μας
τ' ἀποσώρια τῶν χοιρῶν μας.
Ὡρὲ γειά των καὶ καλήμερά των
ὦρὲ γειά των ἀχά!

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα ἀρχίζει τὸ ξεθέρισμα, ποὺ ξεχωρίζει ἀπὸ τὰ ἄχυρα μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἀέρα. Ἡ δουλειὰ αὐτὴ τὶς περισσότερες φορὲς καταντᾷ ἀνιαρὴ καὶ κουραστική, ἰδιαιτέρα ὅταν εἶναι ἄπνοια. Καὶ ἔτσι μεταξὺ θερισμοῦ καὶ ἀλωνίσματος περνᾷ ὅλος ὁ Μάϊος μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια, ἀλλὰ καὶ μὲ δουλειά.

Τὰ πολὺ παλαιὰ χρόνια ὁ θερισμὸς γιὰ κάθε νοικοκυρόσπιτο ἐτελείωνε μὲ πραγματικὸ πανηγύρι. Ἀφηναν τελευταῖα ἔνα ἀπὸ τὰ κοντινότερα στὸ χωριὸ κτῆμα καὶ

τὸ βράδυ κατὰ τὴν ἐπιστροφή στὸ χωριὸ ἐσχηματίζετο ὁλόκληρη πομπή. Στὴν ἀρχὴ ἦσαν τὰ βιολιά, ἀκολουθοῦσε ὁ νοικοκύρης μὲ τὴν οἰκογένειά του καὶ ὕστερα ὅλη ἡ Ἀργατιά ποὺ ἐτραγουδοῦσε :

— Ἐμπρὸς μας τὸν ἐβάλαμε τὸν πεῦκο μὲ τὰ κλώνια
καὶ ὁ Θεὸς κι' ἡ Παναγιά νὰ τοῦ χαρίξῃ χρόνια.
Ἐμπρὸς εἶναι ὁ πλάτανος, πίσω τὸ κυπαρίσσι,
ποὺ φθάνουσι τὰ κλώνια τῶν σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση.
Ὁ Πεῦκος τὸ τραγοῦδι τῆς Ἀργατιᾶς
στοὺς δρόμους ποὺ περνᾶτε ὥς βουίση,
ἢ πέρδικα ν' ἀκούσῃ τῆς ρεματιᾶς
κ' ἐκείνη τῇ φωνῇ σας νὰ κλουθήσῃ.
Τραγουδήσετε τίς κόρες, τὴ νοικοκυρά,
μπῆτε μέσ' στ' ἀρχοντικό της ὅλες μὲ χαρά.
Φξηθῆτε της ὁ Θεὸς νὰ τὴν πληθαίνει
καὶ νὰ 'ναι πάντα ἀγαθομπλησμένη,
ἔλεος μέσ' τὴν αὐλή της νὰ 'βρῇ τὸ ὄρφανό
καὶ ψωμί τὸ πεινασμένο, ροῦχον τὸ γυμνό.

Ἔτσι ἡ πομπὴ διέσχιζε τὸ Χωριὸ καὶ ἔφθανε στὸ σπίτι τοῦ νοικοκύρη, ὅπου ὅλοι ἐκάθοντο σὲ κοινὸ τραπέζι μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἴδιο τὸν νοικοκύρη. Ἡ νοικοκυρά μὲ τοὺς δικούς της ἐφρόντιζε νὰ περιποιηθῇ τίς ἐργάτριες μὲ τὸν πιὸ καλὸ καὶ εὐγενικὸ τρόπο. Ὁ τελευταῖος ποὺ διετήρησε τὸ ἔθιμο αὐτό, ἦτο ὁ ἀείμνηστος συμπολίτης μας Ἑμμανουὴλ Παρθενιάδης. Ἄφηνε πάντα τελευταῖο κτῆμα γιὰ θέρισμα τὸ Μακρὺ-Κομμάτι, καὶ ὅταν ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ γυρισμοῦ, ἔκλεινε τὸ μαγαζί του, ἐπήγαινε στὰ Στενὰ καὶ ἐκεῖ μὲ τὰ βιολιά ἐπερίμενε τὴν Ἀργατιά του.

Ἔτσι ἄρχιζε καὶ ἔτσι ἐτελείωνε ὁ Μάιος στὴ Νίσυρο τὰ καλὰ παλαιὰ χρόνια.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ

Ἰούλιος

Δευτερόλης, Χασκόμηνας, Λωνευτής.

Ρητά: «Ζίζικας ἐλάλησε, μαύρη ρόα τ' ἄκουσε.»

Αὔγουστος

Ἀουστος (Ἀ)λλαξόμηνας. Ἀουστόμηνας.

Ρητά: Ὁ Ἀουστος πουλᾷ κρασί, κι' ὁ Μᾶς πουλᾷ σιτάρι.»

«Ὁ Ἀουστος ἐπλάκωσες, ἡ ἄκρα τοῦ χειμῶνα.»

«Τ' Ἀούστου τὰ μεσάνυχτα, τοῦ Μᾶ τὸ μεσημέρι.»

«Ἀουστοσυγκάλιαζε, μοναχοθέριζε.»

ΝΙΣΥΡΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἐκ τῆς Συλλογῆς Στ. Κουρτζῆ

— Δυὸ ἄκρες ἔχει τὸ ραβδί.

— Τῶν ἀκριβῶ(ν) τὰ πραμονιά, οἱ χοῖροι τρῶν τα.

— Τὸ συντροφικὸ τὸ βόδι εὐκολὰ τὸ τρώ' ὁ λύκος.

— Στὴ μαντρα ὁ λύκος ἄμα μπῆ θ' ἀρπάξῃ τοῦ φτωχοῦ τ' ἄρνι.

— Ὁ φτωχὸς κι' ἡ μοίρα του.

— Κάθου κεῖπραμί μου καὶ λόγια μὴ μοῦ φέρνης.

— Εἶδες τὸ γάδαρό μου;

Δέκα χρόνια ἔχω νὰ δῶ γάδαρο.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΚΟΥΜΕΝΤΟΥ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

Μετά ἀπὸ τὴ διαταγὴ τοῦ Στρατηγεῖου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς στὶς ἀρχὲς Μαρτίου 1944 ἀπεβιβάστηκε στὴ Νίσυρο ἓνα Ἀγγλο-Ἑλληνικὸ κομμάντος μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Ρόδιο Ἀξιωματικὸ Στέφανο Μ. Καζούλλη. Τὸ θαυμασίον αὐτὸ παλληκάρι, ἀφοῦ πῆρε πληροφορίες ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς προκρίτους τοῦ νησιοῦ καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀπλοϊκοὺς νησιώτες, συνέλαβε μὲ εὐσχημον τρόπο 6-7 ξένους, ποὺ γιὰ διάφορες αἰτίες βρίσκονταν στὸ νησί, καὶ μπαρκάρισε σ' ἓνα Καλύμνικο γκαζολίνο, ποὺ εἶχεν ἔλθῃ στὸ νησί γιὰ τρόφιμα, καὶ μὲ συνοδεία τοὺς ἔστειλε στὴ Μέση Ἀνατολή.

Τὸ νησί ἔνοιωσε ἀνακούφιση ἀπὸ τὴν πρώτη αὐτὴ εὐστοχη ἐνέργεια τοῦ Στεφάνου Καζούλλη, γιατί ὁ φόβος μήπως οἱ Γερμανοὶ μάθουν τὰ τῆς κατασχέσεως τῶν ἀποβατικῶν ἔκαμνε τοὺς κατοίκους νὰ πιστεύουν σὰν ὑποπτο κάθε ξένο, ποὺ γιὰ ἓνα ὁποιοδήποτε λόγο, ξεμπαρκάριζε στὸ νησί.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Καζούλλης ἔδρασε καὶ ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὁποία ξεκαθάρισε τὸ νησί ἀπὸ κάθε ὑποπτο στοιχεῖο ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ἀγαπηθῇ ἀπὸ ὅλους. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὸ ὄνομα Καζούλλης γιὰ τοὺς Νισύριους ἀπετέλε ἐγγύηση.

Γι' αὐτὸ μὲ τὴ βοήθεια τῆς νεολαίας μέσα σ' ἓνα φιλικὸ περιβάλλον ὁ Στέφανος Καζούλλης ἐγκαθίστατο στὸ νησί στὴ Πάγκενα σὲ μιὰ τοποθεσίαν πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Πάλους ἀπ' ὅπου ἤλεγχε ὅλη τὴ γύρω θαλάσσια περιοχὴ. Σκοπὸς του ἦτο νὰ ἐνεργῇ ἐπιδρομὲς ἀπὸ τὴ Νίσυρο γιὰ τὴν Τῆλο καὶ Κῶ.

Τὸ πρωὶ τῆς 23ης Μαρτίου 1944 χωρὶς καμμιά προετοιμασία ἀπεβιβάζοντο στὸ νησί περὶ τοὺς 140 Γερμανο-Ἰταλοὺς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ἐνὸς Γερμανοῦ ὑπολοχαγοῦ. Οἱ Ἰταλοὶ προήρχοντο ἀπὸ διάφορα στρατιωτικὰ σώματα, οἱ περισσότεροι ὅμως ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν μελανοχίτωνες. Οἱ ὑπὸ τὸν Στέφανον Καζούλλη Ἀγγλο-Ἑλληνες κομμάντος μόλις ἀντελήφθησαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο ἤρχισαν νὰ προετοιμάζονται γιὰ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴ θέση τους, διότι τὰ Γερμανο-Ἰταλικά στρατεύματα θὰ ἐγκαθίσταντο εἰς τὸ χωρίον Πάλους. Μέσα σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξηφάνησαν κάθε ἴχνος ποὺ θὰ μπορούσε νὰ προδῶσῃ τὴν ἐκεῖ παρουσία συμμαχικῶν στρατευμάτων, ἔφυγαν ἀπὸ τὴν κατασκήνωσίν τους πρὸς τὸ Δυτικὸ μέρος τοῦ νησιοῦ. Φεύγοντας ὅμως ἐγκατέλειψαν τὸν πομπὸν τοῦ μηχανήματος διαβιβάσεων. Τὴν ἐπομένη εἰδοποιεῖται ἡ νεολαία νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν παραλαβὴ τοῦ πομποῦ καὶ τὴν ἀποστολὴν του στὴ νέα κατασκήνωσι. Ἀναλαμβάνει ἓνα ἀνδρόγυνον νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴ δύσκολη αὐτὴ ἐπιχείρησι. Ὁ Περουλλῆς Κυπραίος μὲ τὴ γυναῖκα του Καλλιόπη μεταβαίνουν εἰς τὸν χώρον ἐκεῖνον ὅπου κατὰ τὴν ὑπόδειξιν τῆς νεολαίας εὕρισκετο ὁ πομπός. Τὸ ἀνδρόγυνον ἐπροφασίσθη ὅτι θὰ ἔκοβε κλαδιὰ ἀπὸ τὸ ἀκαλλιέργητο κτῆμα τους καὶ ἔτσι κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν Γερμανῶν μπόρεσαν νὰ τοποθετήσουν ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ ποὺ ἔκοψαν τὸν πομπόν. Ἀφοῦ ἐξέφυγαν ἀπὸ τὴν περιφέρεια ποὺ βρίσκοντο οἱ Γερμανο-Ἰταλοὶ παρέδωσαν τὸν πομπόν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Καζούλλη ὑποδειχθέντα ἄνθρωπον τὸν Γεώργιον Κοντοβερόν, ὁ ὁποῖος τὸν μετέφερε εἰς τὸν τόπον τῆς νέας Κατασκήνωσεως. Στὴ νέα αὐτὴ θέσι εὕρισκετο ἡ ὑπὸ τὸν Στέφανον Καζούλλη ὁμάδα τῶν κομμάντος καὶ παρακολουθοῦσε κάθε κίνησι τοῦ ἐχθροῦ. Κανένας δὲν μπόρεσε νὰ μάθῃ πόσο χρόνο παρέμεινε ἡ ὁμάδα στὴν ἴδια αὐτὴ θέσι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπρεπε στὴν ἀντίληψιν τῆς νεολαίας ἦταν πῶς ὁ Καζούλλης ἐπεδίωκε νὰ συλλάβῃ ζωντανὸ τὸν Διοικητὴ τῶν Γερμανῶν. Γιατὶ ὅταν ἐπληροφορήθηκε πῶς ὁ ἐπὶ κεφαλῆς Ἀξιωματικὸς τῶν Γερμανῶν λεγότανε Φλάκτ, κοκκίνησε, ἓνα παράξενο χαμόγελο διεγράφη στὰ χεῖλη του καὶ ἔδωσε μιὰ στεγνὴ ἀπάντησι «πολὺ καλά». Φαίνεται πῶς μὲ τὸν Γερμανὸν αὐτὸν εἶχαν ξανασυναντηθῇ καὶ σύμφωνα μὲ τὶς συζητήσεις ποὺ ἔκαμνε, στὴν Κάλυμνο.

“Υστερα από μιὰ ἐβδομάδα ὁ Καζούλλης στήνει μιὰν ἐνέδρα τῶν Γερμανῶν σὲ λίγα χιλιόμετρα ψηλότερα ἀπὸ τὴ βάση τους καὶ συγκεκριμένως στὴν τοποθεσία «χοροί». Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ μιὰ γέφυρα καὶ ἀνάμεσα σὲ πυκνὲς συκιὲς περίμενε ἀπὸ τὴ νύκτα νὰ περάσουν οἱ Γερμανοὶ γιὰ μιὰ ἐπίσκεψή τους στὸ χωρίον Ἑμπορείος.

Ἡ ἐνέδρα ἔπιασε καὶ ἡ ἐπιχείρηση στέφθηκε ἀπὸ ἐπιτυχία. Σκοτώθηκαν 2 Γερμανοὶ καὶ ἐτραυματίσθησαν 4.

Οἱ ὑπόλοιποι Γερμανοὶ ποὺ γλύτωσαν ἀπὸ τὴν ἐνέδρα, δὲν μπόρεσαν νὰ καταλάβουν ἀπὸ ποῖον σημεῖον τοὺς ἐπετέθησαν καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ ἐπιτιθέμενοι. Γιὰ τὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο ἐξαγριώθηκαν καὶ ὑποπτεύοντο τοὺς ἐντοπίους. Ἐκινήθησαν πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις, συνέλαβαν καὶ ἔθεσαν ὑπὸ ἀνάκριση ὅλους τοὺς χωρικοὺς ποὺ συνήντησαν εἰς τὰ γύρω τῆς τοποθεσίας αὐτῆς κτήματα. Ἐκάλεσαν ἐπειγόντως τὸν ἱατρὸν τοῦ χωρίου Ἑμπορείος Τριαντάφυλλον Τριανταφύλλου καὶ ἀφοῦ τὸν ἔθεσαν ὑπὸ αὐστηρὰν ἀπομόνωση ἀνέκριναν τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του. Οἱ δρόμοι τῶν ἄλλων χωριῶν ποὺ ὀδηγοῦσαν πρὸς τὸν Ἑμπορεῖο ἐκλείσθησαν καὶ νευρική κατάσταση παρετηρήθηκε μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς. Παρ’ ὅλη τὴ φοβία ποὺ ἐξαπέλυσαν οἱ Γερμανοὶ κανένας δὲν ὡμολόγησε τὴν παρουσία τῶν Ἀγγλων ὃν καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς ἐγνώριζαν ποῦ ἦσαν οἱ Ἀγγλοι καὶ πόσοι ἦσαν. Ὁλὴ αὐτὴ τὴ νευρική κατάσταση τῶν Γερμανῶν καὶ τὴ φοβία ποὺ ἐξαπέλυσαν σ’ ὅλο τὸ νησί, εἶχε προβλέψει ὁ Στέφανος Καζούλλης. Οἱ Γερμανοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐπιβάλουν ἀντίποινα, γιατί κοντὰ στοὺς νεκροὺς Γερμανοὺς τῆς ἐνέδρας βρέθηκε ἓνας Ἀγγλικὸς στρατιωτικὸς μανδύας, ἓνα πιστόλι καὶ δύο χειροβομβίδες.

Τὴν ἐπομένη ἡμέρα τῆς ἐνέδρας ἐκάλεσε τὸ Δήμαρχο τοῦ Μανδρακιοῦ ὁ Γερμανὸς Διοικητὴς καὶ χωρὶς νὰ τοῦ ἀναφέρῃ τίποτε γιὰ ὅσα συνέβησαν τὴ προηγουμένη, τοῦ ἔκαμε γνωστὸν ὅτι ἔχει ἐντολὴ σὲ περίπτωσι σαμποταζῆ ἢ φόνου Γερμανοῦ νὰ τουφεκίξῃ καὶ ἓνα ἀνάλογο ἀριθμὸ ἀπὸ τοὺς προκρίτους τοῦ νησιοῦ καὶ τοὺς νέους. Ὁ Δήμαρχος ἐδεβαίωσε τὸν Γερμανὸ Διοικητὴ ὅτι ὁ λαὸς τῆς Νισύρου εἶναι φιλήσυχος καὶ ὅτι οἱ κατὰ καιροὺς γενόμενες ἐπιδρομὲς τῶν Ἀγγλων βρίσκουν αὐτὸν καὶ τὸν λαὸν ἀντιθέτους. Δροῦν τόσο γρήγορα οἱ Ἀγγλοι, ἐτόνισεν ὁ Δήμαρχος πρὸς τὸν Γερμανὸ Διοικητὴ, ὥστε δὲν ὑπάρχει χρόνος νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ Γερμανικὴ Φρουρά. Ὁ Διοικητὴς προσεποιήθηκε ὅτι πίστευσε στὰ λόγια τοῦ Δημάρχου παρ’ ὅλη τὴ νευρικότητα ποὺ εἶχε τὸ πρόσωπό του. Δὲν μπορούσε ὅμως νὰ κάμῃ καὶ διαφορετικά.

Μετὰ ἀπὸ ἓνα χρονικὸ διάστημα, ἄγνωστο πόσο, ὁ Στέφανος Καζούλλης ἔφυγε ἀπὸ τὴ Νίσυρο γιὰ τὴν Τῆλο καὶ τὸ πρῶτὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα τοῦ 1944 μπόρεσε σὲ μιὰ ἐνέδρα νὰ σκοτώσῃ 3 Γερμανοὺς μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς του νησιοῦ.

“Υστερα ἀπ’ ὅλα αὐτὰ οἱ Γερμανοὶ ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν ἡμιμόνιμα ἀμυντικὰ ἔργα. Κάτω ἀπὸ τὸν κάβο τῆς Ἀγροτήρας, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ μιὰ προεξοχὴ πρὸς τὴ θάλασσα σὲ ὕψος 30 περίπου μέτρων, ἄνοιξαν στοὺς γιὰ νὰ προστατεύονται ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν συμμαχικῶν κομμάντος. Στὸ ὕψωμα τοῦ κάβου τούτου ὑπῆρχε ἓνας ἀνεμόμυλος καὶ ἀφοῦ τὸν χάλασαν, ἄνοιξαν χαντάκια καὶ σὲ ἐπίκαιρα σημεία τοποθέτησαν κανόνια καὶ ὅλμους. Λίγο πιὸ πάνω δημιούργησαν ναρκοπέδια. Στὸ Ἀνατολικὸ σημεῖο τοῦ ὄρμου τῶν Πάλων καὶ ἀκριβῶς στὰ κτήματα πάνω ἀπὸ τὸν κάβο τοῦ Ἀϊ-Φωκᾶ ἔκαμαν φυλάκια, ἐτοποθέτησαν κανόνια καὶ ἐδημιούργησαν ἐπίσης ναρκοπέδια. Ἐκεῖ οἱ Γερμανοὶ ζοῦσαν ἀσφαλεῖς γιατί ἦταν δύσκολο νὰ τοὺς προσβάλλουν οἱ κομμάντος.

Ἡ ἐγκατάστασις τῶν Γερμανῶν στὸ νησί ἐπέφερε δύσκολη τροπὴ τῆς ὅλης καταστάσεως στὴ Νίσυρο. Οἱ Ἀγγλοι οἱ ὁποῖοι κάθε μῆνα μετέφεραν τρόφιμα ἀπὸ τὴ Μέση Ἀνατολὴ γιὰ τὸ λαὸ τῆς Νισύρου, δὲν μπορούσαν νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν κανονικὴ τροφοδοσίαν κι ἔτσι οἱ κάτοικοι ἄρχισαν ἐκ νέου νὰ νοιώθουν τὶς ἐκ τοῦ πολέμου μεγάλες στερήσεις. Τὴ θλιθερὴ αὐτὴ ὑποτροπὴ τῆς καταστάσεως ἦρθε νὰ βοηθήσῃ σὰν παρήγορος προστάτης ὁ Διεθνὴς Ἑρυθρὸς Σταυρὸς ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε σὲ τρεῖς ἀποστολὰς ἀπὸ τὰς Ἀθήνας περὶ τοὺς 120 τόννους τρόφιμα. Ὅταν τελείωσαν

τὰ τρόφιμα τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ ἡ κατάστασις ἄρχισε νὰ χειροτερεύῃ. Τότε ὅλες οἱ προσπάθειες ἐστράφησαν στὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ θειοχώματος. Πολλὲς ὅμως δυσκολίες προέκυψαν. Τελικὰ οἱ Ἴταλοι τῆς Ρόδου ἤρθαν σὲ συμφωνία μὲ τὶς σταφυλοπαγωγικὰς ἐπαρχίας τῆς κατεχομένης Ἑλλάδος καὶ ἔτσι ἀπεστέλλετο θειόχωμα Νισύρου στὰ διάφορα νησιά μὲ ἀνταλλαγὴν ἀμπελοργικῶν προϊόντων. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἐξακολούθησε ἐπὶ δύο περίπου χρόνια.

Αὐγουστος 1944.

Ὁ Αὐγουστος τοῦ 1944 βρίσκει τοὺς Νισυρίους ἀνάστατους. Τὰ σχολεῖα ἔπρεπε ν' ἀρχίσουν ἀπὸ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου καὶ νὰ λειτουργήσουν κανονικὰ μέχρι τέλη Ἰουνίου χωρὶς διακοπὰς καὶ ἄλλες ἐορτές, ἐκτὸς τὶς Κυριακὰς καὶ τὶς μεγάλας ἐορτές, ὥστε σὲ 10 μῆνες ἐντατικῆς ἐργασίας νὰ κερδίσουν τὰ παιδιὰ δύο χρόνια. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Ντεβέκκι ἀπηγόρευσε τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἑλληνικῶν ἀπὸ τὸ 1937 καὶ ἔτσι ἐνῶ τὰ παιδιὰ στὰ τεχνικὰ καὶ τὰ δευτερεύοντα μαθήματα ἦσαν προχωρημένα, παρουσίαζαν μεγάλη καθυστέρηση στὰ Ἑλληνικά. Στὸ μάθημα αὐτὸ ἔδωσαν τὴ μεγαλύτερη προσοχὴ οἱ δάσκαλοι. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὅμως τὸ ἀνοιγμα τῶν σχολείων καὶ ἡ κανονικὴ τους λειτουργία σύμφωνα μὲ τὸ κατάρτισθὲν πρόγραμμα ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ εὑρεθοῦν δασκάλοι γιὰ ὅλα τὰ χωριά καὶ προπαντὸς οἰκονομικὰ μέσα. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ ἀνέλαβαν τὴν εὐθύνην αὐτὴ μπόρεσαν νὰ ἀνταπεξέλθουν καὶ νὰ ἐξουδετερώσουν ὅλες τὶς δυσκολίες. Κατηρτίσθη μιὰ συντονιστικὴ σχολικὴ ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία εἶχε τὴν ἑδρὰ της στὸ Μανδράκι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Κεντρικὴ Ἐφορεῖα Σχολῶν καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου Ρωμάνου, Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σπηλιανῆς.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐφορεῖα διωρίσθη μιὰ εὐρύτερα ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἀποτελέσθη ἀπὸ τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια καὶ τὶς Ἐκκλησιαστικὰς ἐπιτροπὰς ὅλων τῶν χωριῶν.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεῖα μὲ τὰ μέλη τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς συνῆλθε τὴν 10ην Αὐγούστου τοῦ 1944 στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Δημαρχείου Μανδρακίου καὶ ἤρχισε ἡ συζήτησις διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν Σχολείων.

Τὸ πρῶτον θέμα ἦτο ἡ ἀνεύρεσις ἱκανοῦ ἀριθμοῦ δασκάλων γιὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν καὶ τῶν τεσσάρων σχολείων Μανδρακίου - Ἐμπορείου - Νικειῶν καὶ Πάλων. Δάσκαλοι ἦσαν δύσκολοι νὰ εὑρεθοῦν γιὰ ὅλα τὰ σχολεῖα γιὰτὶ στὸ Μανδράκι θὰ λειτουργοῦσε πλήρως δημοτικὸν σχολεῖον καὶ τρεῖς Γυμνασιακὰς τάξεις, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Ἐμπορείου καὶ τῶν Νικειῶν ἀπαιτοῦσαν πλήρως δημοτικὸν μὲ μιὰ Γυμνασιακὴν τάξιν. Οἱ συνθῆκες μὲ τὶς ὁποίας ἤρχιζε ἡ ἐπαναλειτουργία τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων ἦσαν τέτοιες, ὥστε ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεῖα ἐδέχθη τὴ λειτουργίαν τῶν σχολείων μὲ ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν ἀπαιτήσεων.

Ἡ Ἐφορεῖα κατόρθωσε νὰ φέρῃ στὴν ἐπιφάνειαν δασκάλους ποὺ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς, λόγῳ τῆς ἐθνικῆς τους στάσεως εἶχαν διωχθῇ ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ συγχρόνως παρέλαβε μερικοὺς τελειοφοίτους Γυμνασίου καὶ τοὺς ἐδασκαλοποίησε. Πῆρε γιὰ νηπιαγωγοὺς νέες οἱ ὁποῖες κάποτε ἔκαμαν τὴ δασκάλα καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐξευρέθη τὸ ἀπαιτούμενον γιὰ τὶς ἀνάγκας τῶν σχολείων προσωπικόν.

Δεύτερον θέμα πιδ ἀκανθῶδες ἦτο ἡ ἐξεύρεσις τῶν πόρων. Ἐζητήθησαν ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ταμεῖα, ἀλλὰ ἂν καὶ προσεφέρθησαν ὅλα τὰ εἰσοδήματα δὲν κατορθώθηκε νὰ συγκεντρωθῇ ποσὸν περισσότερον ἀπὸ 90.000 λιρέττες, ἐνῶ τὸ ὅλον ποσὸν ποὺ προϋπελογίσθη ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔφθανε τὶς 260.000 λιρέττες. Τότε ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπευθύνεται εἰς τὸν Δήμαρχον Μανδρακίου Ἰωάννην Καμπαλοῦρην καὶ κατόπιν συνεννοήσεώς του μὲ τὸν Γραμματέαν τοῦ Δήμου Χαράλαμπον Παπάτσον ἀνακοινοῦται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Δήμου. Τὰ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Δήμου εὐρισκόμενα τότε χρήματα ἔφθαναν τὸ ποσὸν τῶν 210.000 λιρετῶν. Ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ παραδίδεται εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐφορεῖαν Σχολῶν οἱ 150.000 λιρέττες καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξοικονομήθη καὶ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτεῖτο γιὰ τὶς σχολικὰς ἀνάγκας.

(συνεχίζεται)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΙΣΥΡΟΥ

Δημοσίευσις-Επιμέλεια: Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

Συνεδριάσις 18η

Συνεδριάσεως γενομένης ἀφορώσης τὸ εἰς Ῥόδον ταξίδιον τοῦ Αου Δημάρχου συνεπεία προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἀμέλιο, ἀπεφασίσθη παμψηφεί ὅπως τὸ ταξίδιον τοῦτο ἐκτελεσθῇ συνοδευομένου τοῦ Αου Δημάρχου καὶ παρὰ τοῦ Ὁδ. Σακελλαρίδου, μέλους τοῦ Δημ. Συμβουλίου.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἀναφορά τοῦ Δημ. γραμματέως Κ. Παρθενιάδου, δι' ἧς δηλοῖ τὴν παραίτησίν του, γενομένης δὲ δεκτῆς, ἀνέλαβε προσωρινῶς τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως ὁ κ. Ι. Φασουλαρίδης μέχρι τῆς ἐκ Ῥόδου ἐπιστροφῆς τοῦ κ. Δημάρχου.

Οἱ σύμβουλοι
Ι. Φασουλαρίδης
Φ. Φιλίππου
Ὁδ. Σακελλαρίδης
Ι. Φωτιάδης
Ν. Γενᾶς

Οἱ Δήμαρχοι
Γ. Βαγιάτης
Ι.Γ. Κατσιματίδης

Συνεδριάσις 23 τῆς 31 Ἰουλίου

Συνελθόντος τοῦ Δημ. Συμβουλίου σήμερον εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, συνεσχέθη καὶ ἀπεφασίσεν ὅπως γίνῃ ἐκθεσις πρὸς τὴν Α. Ἐξουσίαν τὸν Ἀντιστράτηγον Κύριον Ἀμέλιο ἐκθέτουσα παράπωνα κατὰ τοῦ ἐνταῦθα Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Μαρσιιάλου Μαρτίνι, διὰ τὴν ἀνόσιον αὐτοῦ συμπεριφορὰν ἣν δεικνύει ἐν τῇ νήσῳ μας καὶ τὴν κακοδιοίκησιν τῶν διαφόρων ὑποθέσεων κοινοτικῶν τε καὶ ἰδιωτικῶν καὶ συνάμα νὰ γίνηται παράκλησις ὅπως ἀντικαταστήσῃ τοῦτον δι' ἄλλου καταλήλου προσώπου.

Πρὸς τούτοις ἀπεφασίσθη ὅπως δοθῇ ἐντολὴ πρὸς τὸν διευθυντὴν τῶν λουτρῶν κ. Μ. Λογοθέτην, ἵνα παύσῃ τὸν Μάγειρον καὶ Ὑποδιευθυντὴν ἐνεκα τῆς ἐλαχίστης πελατείας τῶν λουτρῶν, οἵτινες διωρίσθησαν τῇ συνεννοήσει τῆς Δημαρχίας μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ δὲ λοιπῆς ὑπαλληλίας ἀφίεται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ἐπιτροπῆς.

Οἱ Σύμβουλοι
Ο. Σακελλαρίδης
Φ. Φιλίππου
Ι. Φασουλαρίδης
Ν. Ζαπετιάδης
Ν. Γενᾶς

Οἱ Δημαρχεῦντες
Γ. Βαγιάτης
Ι.Γ. Κατσιματίδης

Ἐκτακτος Συνεδριάσις

Σήμερον τὴν 21ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1912 ἡμέραν τρίτην καὶ ὥραν 3 μ.μ. ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ παρέδρου κ. Ι.Γ. Κατσιματίδου καὶ τῶν παρόντων μελῶν ἐγένετο ἑκτακτος συνεδρίασις ἀφορώσα τὰ μεταξὺ τοῦ Α'. Δημογέροντος κ. Γ. Βαγιάτη καὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ἰταλικῆς Φρουρᾶς λαβόντα χώραν, ἅτινα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς: Περὶ ὥραν 10ην π.μ. διεδόθη ὅτι ὁ Α'. Δημογέρων κρατεῖται εἰς τὸ Διοικητήριον διαταγῇ τοῦ εἰρημένου Ἀξιωματικοῦ κ. Ματθαίου, μετ' οὐ πολὺ ὁ μαρσιιάδης κ. Μαρτίνης μεθ' ἐνὸς τῶν καραμπινιέριδων καὶ τοῦ διερμηνέως του ἐφθασεν κάτωθεν τοῦ καταστήματος τῆς Δημαρχίας καὶ ἀπήτει νὰ τῷ δοθῇ ἡ κλεῖς τοῦ καταστήματος. Ἐπὶ τῇ ἀρνήσει δὲ τοῦ παρέδρου καὶ τῶν Συμβούλων ὅτι ἀγνοοῦσιν ποῦ ὑπάρχει μετέβη ὁ ἴδιος παρὰ τῷ κ. Βαγιάτῃ (κρατουμένῳ ἐν τῷ Διοικητηρίῳ) διαταχθεὶς παρὰ τοῦ Τενέντε ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἀφίκετο καὶ ἴστατο καὶ οὗτος κάτωθεν τῆς Δημαρχίας καὶ ἐπανῆλθε φέρων κλεῖδα μὴ οὔσαν τῆς Δημαρχίας.

Ὁ Τενέντε τότε ἐδήλωσε τῷ παρέδρῳ καὶ τοῖς συμβούλοις ὅτι ἂν μετὰ παρέλευσιν δύο λεπτῶν δὲν εὐρίσκειτο ἡ κλεῖς θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαρρήξῃ τὴν θύραν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ κλεῖς εἶχεν εὐρεθῇ καὶ παρεδόθη τῷ Μαρσιιάδῳ, οὗτος ἀνοίξας ταύτην διέταξε τὸν τε Πάρεδρον καὶ τοὺς παρευρισκομένους Συμβούλους κ.κ. Ι. Φασουλαρίδην καὶ Ὁδ. Σακελλαρίδην καὶ εἰσῆλθον μετὰ τοῦ Τενέντε, εἰσελθόντες εἰς τὸ δωμάτιον παρέλαβε τὴν σφραγίδα τῆς Δημαρχίας καὶ ἐδήλωσε τοῖς παρευρισκομένοις τὰ ἀκόλουθα:

Σήμερον τὴν πρωΐαν συνεπεία καταγγελίας τῶν δύο δήμων τῆς νήσου Ἐμπορείου καὶ Νικεῶν, ὅτι ἡ σφραγὶς τοῦ Δήμου Μανδρακίου φέρει ἐν τῷ μέσῳ «Δημαρχία Νισύρου» καὶ οὐχὶ Δημαρχία Μανδρακίου Νισύρου, πρσεκάλεσα τὸν Δήμαρχον κ. Βαγιάτην καὶ ἐζήτησα παρ' αὐτοῦ τὴν σφραγίδα ἵνα τὴν ἰδῶ καὶ βεβαιωθῶ περὶ τῶν λεγομένων καθ' ὅσον μέχρι σήμερον δὲν εἶχον ἰδεῖ αὐτήν. Ὁ κ. Βαγιάτης οὐ μόνον ἡρνήθη τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀπρεπῶς ἐφάρθη εἰς ἐμέ, ὡς ἐκ τούτου καὶ ἐπειδὴ προηγουμένως πολλὰκις ἠπειθήσεν εἰς ἐμέ προσέβαλε δὲ καὶ τοὺς Καραμπινιέριδες διὰ ταῦτα θεωρῶ τοῦτον παυμένον, ἀναθέτω τὴν προεδρίαν εἰς τὸν Πάρεδρον νὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ συμβουλίου μέχρι τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς, ὅποτε προσκαλεῖται ὁ λαὸς ἵνα ἐκλέξῃ νέαν Δημαρχίαν καὶ τὴν μὲν σφραγίδα ἀναχωρῶν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ, τὸν δὲ Πρόεδρον ἀφῆκε ἐλεύθερον.

1 9 1 2

Συνεδρίασις 27 τῆς 25 7βρίου

Νὰ γραφῇ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Ἀντιστράτηγον κ. Ἀμέλιο ἐκφράζουσα εὐχαριστήσεις διὰ τὴν εὐγενὴ ὑποδοχὴν καὶ ἐξαιρετον συμπεριφορὰν τοῦ πρὸς τὸν Δήμαρχον κ. Γ. Βαγιάτην καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Δημαρχιακῆς ἡμῶν σφραγίδος.

Νὰ γραφῇ ἐπίσης ἑτέρα ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς νήσου μας ἀξιότιμον Τενέντε κ. Σεραφείμ, δηλοῦσα αὐτῷ τὴν ἀναγνώρισιν παρὰ τοῦ Δημαρχιακοῦ Συμβουλίου, τοῦ κ. Ε. Παρθενιάδου ὡς Εἰρηνοδίκου τῆς νήσου μας, ἐπίσης δὲ καὶ ἑτέρα γνωρίζουσα αὐτῷ τὴν λήψιν τῆς ἀπὸ 6 8βρ.ν. ἡμ. καὶ ὑπ' ἀριθμ. 119 ἀξιότιμου ἐπιστολῆς του, ἐπιγραφομένης πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δημαρχιακοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς συνίστα τὸν διορισμὸν τοῦ ἱατροῦ κ. Γ. Καμμά ὡς Δημαρχιακὸν ἢ μᾶλλον Ὑγειονομικὸν Ἰατρὸν τῆς νήσου μας καὶ διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Οἱ σύμβουλοι

Ὁ Δήμαρχος
Γ. Βαγιάτης

Σήμερον τῇ 11 τοῦ μηνὸς 8βρίου τοῦ ἔτους 1912 συνελθόντος ὁλοκλήρου τοῦ Νισυριακοῦ λαοῦ εἰς πάνδημον συλλαλητήριον, κοινῇ γνώμῃ ἀπεφασίσθη ὅπως συνταχθῇ Δημοψήφισμα καὶ ἐπιδοθῇ ταῖς μεγάλας δυνάμεισι ὡς καὶ πρὸς τὸν ἐν Ρόδῳ Ἑλληνα Πρόξενον καὶ ἀφιέναι ταῖς Δημογερονταιαῖς καὶ τῶν τριῶν Δήμων ὅπως ἐκλέξῃ ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν καὶ μεταβῇ εἰς ἀδελφὰς νήσους καὶ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν ἵνα ἡ ἐνέργεια γίνῃ ἀπὸ κοινοῦ. Συνελθόντων δὲ τῶν Δημογεροντιῶν μετὰ ἀξιότιμων Συμβούλων αὐτῶν ἐδιδώρισαν τοὺς κ.κ. Ἰωάν. Φασουλαρίδην καὶ Θ. Ζαχαριάδην, οἵτινες θὰ λάβουν καὶ ἰδιαίτερας ὁδηγίας παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Νισυριακοῦ λαοῦ ἀναχωροῦντων ἀμέσως ἐξ ἐπιτηδὲς πλοίου καὶ διαλύεται ἡ συνέλευσις.

Οἱ Δημογέροντες Μανδρακίου

Οἱ Δημογέροντες Ἐμπορείου

Οἱ Δημογέροντες Νικείου

Γ. Βαγιάτης κ.ἀ.

Ἀντ. Μ. Ἀντάπασης κ.ἀ.

Δ.Ι. Χαρτοφίλης κ.ἀ.

1 9 1 3

Συνεδρίασις τῆς 13ῆς Ἰανουαρίου

Συνελθοῦσα σήμερον ἡ Δημαρχία μετὰ τοῦ Συμβουλίου αὐτῆς εἰς τακτικὴν συνεδρίαν καὶ ἀφοῦ πρῶτον ὁ κ. Ι. Φασουλαρίδης ἔκαμε ἔκθεσιν τοῦ εἰς Ρόδον ταξιδίου του, προέβη ἡ ὁλομέλεια τοῦ Δημαρχιακοῦ Συμβουλίου καὶ διώρισεν πληρεξούσιον τῆς Κοινότητος τὸν ἐν Ρόδῳ διαμένοντα συμπολίτην μας κ. Ε. Κατσιματίδην ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Κοινότητά μας εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τῶν πληρεξουσίων καὶ τῶν ἄλλων νήσων περὶ τηλεγραφήματος τοῦ δημοψηφίσματος εἰς τὸ ζαταλ. ταχυδρομεῖον.

Ἀκολούθως δὲ διωρίσθη ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέλεξιν τῶν λ)σίων τῶν λουτρῶν καὶ ἧτις ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κ.κ. Γεωργ. Κ. Φασουλαρίδου, Ζ.Μ. Βρούζου, Ι. Φασουλαρίδου καὶ Ὁδ. Σακελλαρίου καὶ διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Μὲ μέλη τοῦ Συμβουλίου

Οἱ Δήμαρχοι

α) Γ. Βαγιάτης

β) Ι.Γ. Κατσιματίδης

Φ. Φιλίππου

Ι. Φασουλαρίδης

Ο. Σακελλαρίδης

Ν. Γενᾶς

Ἀρ. 317

23)6 10βρίου 1914

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐντιμότητα τὸν Διοικητὴν τοῦ ἐν Νισύρῳ

Τμήματος Στρατοῦ καὶ κατοχῆς

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 166)10 καὶ ἡμερομ. 12)5 10βρίου ἐπιστολῆς σας, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλω τὴν παροῦσαν μου, δι' ἧς ἐκφράζω τὴν λύπην ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῆς Δημαρχίας δι' ὅσα ἀναφορικῶς λέγονται περὶ ἀπαγορεύσεως ἀναμίξεως τῆς Ὑμετέρας Ἐντιμότητος εἰς ὑποθέσεις τοῦ κοινοῦ, ὡς λεγθέντα μάλιστα ὑπὸ μέλους τῆς Δημογεροντίας. Οὐδαμῶς, οὐδέποτε οὔτε κἀν ἡ σκέψις εἰσῆλθεν εἰς τὸν νοῦν οὐδενὸς ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξελέγξεως πάσης πράξεως τῆς Δημαρχίας καὶ δὴ παρὰ τῆς ἀρμοδίου πολιτικῆς Ἀρχῆς, ἧτις βεβαίως τὴν αὐστηρὰν ἐξέλεξιν δὲν θὰ μετατρέψῃ εἰς ἀνάμειν διὰ πράξεις ἀποκλειστικῶς τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Δημαρχίας.

Ὅλοκλήρου τὸ Συμβούλιόν μου ἐλυπήθη διὰ τὰ γραφόμενά σας καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι οὐδὲν ἐλέγχῃ παρ' οὐδενὸς αὐτῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὰ γραφόμενά σας. Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἵνα ὑπάρχῃ πάντοτε ἡ ζηλευτὴ ἀρμονία μεταξὺ τῆς Δημαρχίας καὶ τῆς Πολιτικῆς Ἀρχῆς ἧς τὴν βοήθειαν πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τῶν κανονικῶν ὑποθέσεων, θεωρεῖ ἀπαραίτητον νὰ ἔχῃ ἀμέριστον ἡ Δημογεροντία. Παρακαλῶ τὴν Ὑμ. Ἐντιμότητα ὅπως μὴ ἰδίῃ πίστιν εἰς φήμας αἱ ὅποιαι τολμῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἔχουσι μόνον σκοπὸν ὅπως ἐπιφέρωσι πάντοτε προστριβὰς μεταξὺ τῆς Δημογεροντίας καὶ Διοικήσεως.

Παρακαλῶ ἀκόμη τὴν Ὑ. Ἐντιμότητα ὅπως ἐὰν τὸ ἐγκρίνῃ μοι ὀρίσῃ μίαν ὥραν ἀκροάσεως, ἵνα μετὰ τοῦ Συμβουλίου μου παρουσιασθῶ πρὸς Αὐτὴν καὶ ἐξηγηθῶμεν προφορικῶς πρὸς πρόληψιν ἐν τῷ μέλλοντι παρομοίων ἐπεισοδίων, ἅτινα τὰ μάλιστα μᾶς λυποῦσιν.

Μεθ' ὑπολήψεως
Ὁ Δήμαρχος

Ὁδ. Σακελλαρίδης

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΑΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ

Παρακαλῶ ὅπως λάβητε τὴν καλω-

Δ Ω Ρ Η Τ Α Ι

Κ. Ἰακωβίδης, Γ. Σευδαλῆς, Ε. Σευδαλῆς,
Π. Διακογιώργης.

σύνην καὶ δημοσιεύσετε εἰς τὸ ὑμέτερον
Δελτίον Νισυριακὰ Χρονικὰ τὴν φωτο-
γραφίαν τοῦ Πολυελαίου, προοριζόμε-
νην διὰ τὴν ἐκκλησίαν Ταξιαρχῶν Ἐμπο-

ρείου Νισύρου.

Παράκλησις ὅπως ἡ φωτογραφία το-
ποθετηθῇ εἰς περίοπτον θέσιν.

Ὁ Πολυελαῖος προέρχεται ἀπὸ δω-
ρεὰν ομάδος συμπολιτῶν μας τῆς Αὐ-
στραλίας ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ.
Κων/νον Ἰακωβίδη, Γεωργίου Σευδαλῆ,
Ἑμμ. Σευδαλῆ, Ἰωάνν. Σευδαλῆ, Παν.
Διακογιώργη, ἡ δὲ κατασκευὴ καὶ ἡ
ἀποστολὴ εἰς Νίσυρον ἐγένετο μερίμνη
τοῦ ἐν γιώργη, ἡ δὲ κατασκευὴ καὶ ἡ
ἀποστολὴ εἰς Νίσυρον ἐγένετο μερίμνη
τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐγκατεστημένου συμπο-
λίτου μας κ. Γεωργίου Χαλκιά.

Ἡ πράξις αὕτη τῶν συμπολιτῶν μας
φανερώνει τὸ βαθὺν χριστιανικὸν αἶσθη-
μα αὐτῶν καὶ ἐνέχει μεγαλυτέραν σημα-
σίαν ἐὰν ληθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι εἶναι ἐργα-
ζόμενοι καὶ οἰκογενειάρχαι. Ἀλλὰ τὸ
ἀνεπτυγμένον Πατριωτικὸν αἶσθημα
τῶν ξηνητευμένων παιδιῶν τῆς Νισύρου
ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, Αὐ-
στραλίαν, Αἴγυπτον καὶ Ἀθήνας, εἶναι
γεμάτο ἀπὸ δωρεάς καὶ φιλανθρωπικὰς
πράξεις καθ' ἅπασαν τὴν Νίσυρον καὶ
ἐπεκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς Ὠρη-
σκευτικόν, Ἐκπαιδευτικόν καὶ Κοινω-
νικόν καὶ εἶναι πλέον κτῆμα τῶν Νισυ-
ρίων ἢ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀγαπημένην
τῶν Πατρίδα καὶ τοὺς εὐχομαι ὅπως
συνεχισθῇ ἀμείωτον καὶ περισσότερον
ἐνισχυμένον.

Ἀθήναι τῇ 6ῃ Ἰουνίου 1958
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ τιμολόγιο τοῦ ξενοδοχείου τῶν Λουτρῶν Νισύρου.

ΤΙΜΑΙ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΩΝ

Β' Τάξεως

Μιάς κλίνης πρὸς τὴν ξηρὰν ἄνω ὀρόφου	Δρχ. 28.80
Δύο κλινῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ἄνω ὀρόφου	» 43.20
Δύο κλινῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ἰσογείου	» 38.40
Τριῶν κλινῶν πρὸς τὴν θάλασσαν	» 57.60

Γ' Τάξεως

Μιάς κλίνης	Δρχ. 20.40
Δύο κλινῶν	» 30

Διατίθενται ὡσαύτως δωμάτια ἰσογείου Γ' τάξεως πρὸς δρχ. 7 κατὰ κλίνην.

Λουτρικὰ Δικαιώματα

Α'. Κατηγορίας δρχ. 8, Β'. κατηγ. δρχ. 7, Γ'. Κατηγ. δρχ. 6.

κα ιαματινα
χορτα
ΚΙΣΥΡΟΥ
ισ χαριτων
η υγια και
η εα

